d'Oriënt

No. 31 — 2 AUGUSTUS 1941

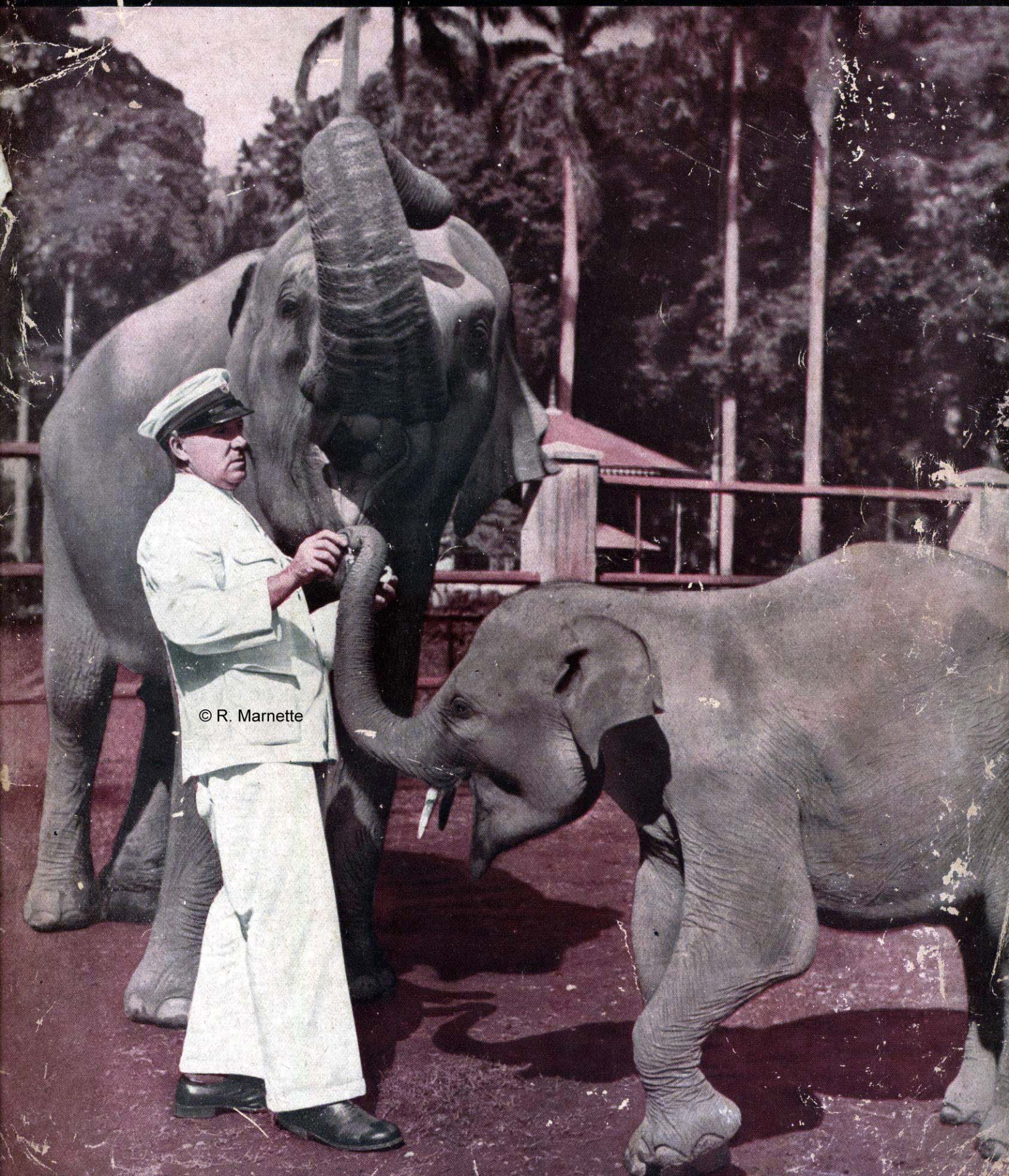

IN DIT NUMMER: Een nieuw feuilleton „MISS SHERIFF"

De Mode-Oriënt

Bericht aan Oriënt-Abonné's.

Tot dusverre stelden wij abonné's op d'Oriënt in de gelegenheid het Maandblad de MODE-ORIËNT als premie op het weekblad d'Oriënt te ontvangen voor slechts *f* 0.50 per kwartaal.
Gezien de voortdurende stijging van de materiaalprijzen kunnen we de Mode-Oriënt niet meer voor dezen prijs beschikbaar stellen en zijn genoodzaakt

per 1 October a.s.

de prijs van deze premie op d'Oriënt te verhoogen tot *f* 1.50 per kwartaal.
De abonnementsprijs van d'Oriënt wordt *niet* verhoogd.

Abonnementsprijzen worden dus per 1 October 1941:
d'ORIËNT ..... *f* 4.50 per kwartaal (buiten Batavia *f* 0.50 extra voor porti).
DE MODE-ORIËNT ..... „ 2.40 per kwartaal.

d'ORIËNT + MODE-ORIËNT „ 6.— per kwartaal (buiten Batavia *f* 0.50 extra voor porti).

EEN WONDERLIJKE REDDING

Bij de oefeningen van parachutisten van de Amerikaansche Marine had op 15 Mei een zeldzaam ongeval plaats, met een nog merkwaardiger redding van den, reeds ten doode opgeschreven, parachutist. Het is een staaltje van moed en bekwaamheid, dat in de geschiedenis van de luchtvaart zal blijven voortleven.

Het geval was aldus:

In San Diego werden door de luchtmacht der marine spring-oefeningen gehouden. Twaalf parachutisten stegen met een Douglas-transportvliegtuig op en zouden op 800 voet hoogte springen. Elf mannen waren reeds met hun parachutes gedaald en dalend, daarop volgde een roode parachute met een vracht geweren en ammunitie, — de 13e parachute zou den 23-jarigen luitenant Walter S. Osipoff naar de aarde dragen. Toen hij sprong gebeurde er iets ongewoons. Of het automatisch mechanisme niet functioneerde, waarmede het valscherm open wordt getrokken hij het verlaten van het vliegtuig, of dat het vliegtuig in een luchtzak kwam, waardoor springer en vliegtuig een ongewone beweging ten opzichte van elkaar maakten, zal wel nimmer met zekerheid kunnen worden uitgemaakt, doch de parachute geraakte in den staart van het vliegtuig verward en luitenant Osipoff werd 20 voet, dus ongeveer 6 meter, achter het vliegtuig aangesleept. Twee vlieg-officieren en een derde lid van de bemanning stelden alles in het werk om hun kameraad weer naar binnen te trekken, doch dat bleek onmogelijk. De zijde van het scherm scheurde weldra aan flarden, maar de touwen hielden en hadden zich zoodanig om de beenen van den officier gedraaid, dat deze met zijn hoofd naar beneden en aan zijn knieën achter het vliegtuig hing. Dank zij de gespierde lichaamsbouw van Osipoff en zijn uitstekende longen, kon hij deze beproeving verdragen, maar de bemanning in het vliegtuig had nog geen oplossing voor zijn behoud. Er was bij deze oefening geen radiotelegrafist aan boord, dus de eenige manier om hulp te verzoeken, was om op lage hoogte boven het vliegveld te cirkelen.

Men had evenwel reeds op den grond bemerkt, dat er iets haperde en toen de Douglas naderbij kwam, werd de situatie duidelijk. Onmiddellijk stegen twee vliegers in een Curtiss verkennings-vliegtuig op en manoeuvreerden zoolang, tot ze de eenige kans durfden wagen om hun kameraad uit zijn benarde positie te redden. Maar die kans bracht op zichzelf groote risico's mee, omdat de afstand tusschen het slachtoffer en den staart van den Douglas zoo gering was. Toen de Curtiss achter de Douglas vloog, verminderden beide toestellen hun snelheid zooveel mogelijk en dook de Curtiss onder den staart van het groote transportvliegtuig. Het lukte toen aan den officier in de open achterhelft van de cockpit om Osipoff te grijpen en hem naar binnen te trekken, hoewel zijn beenen buiten de cockpit moesten blijven. Nu was het nog zaak om de parachute-touwen door te snijden. Dat bleek op normale wijze onmogelijk, doch de piloot van den Curtiss, Lowrey, richtte den neus van zijn machine omhoog en sneed met zijn metalen schroef de touwen door. Zoo dicht bij de Douglas bevond hij zich, dat hij tevens de staart van deze machine met zijn schroef beschadigde, dus was er maar heel weinig meer noodig geweest, om een 1e klas luchtcrash te veroorzaken. Nu ging het echter naar huis toe, maar de officier in de cockpit, Cantas, moest al zijn kracht gebruiken om Osipoff vast te houden, daar de flarden van de parachute nog met alle geweld poogden om den parachutist weer uit de cockpit te sleuren.

Het heele drama speelde zich op 1500 voet hoogte (450 meter) af, honderden toeschouwers stonden in ademlooze spanning het luchtavontuur aan te zien, dat een volle dertig minuten duurde. De ontvangst van de redders en geredde was natuurlijk een ovatie.

Luitenant Osipoff moest in het hospitaal worden opgenomen, doch zijn verwondingen waren niet ernstig. De redders Lowrey en Cants zullen voor onderscheidingen worden voorgedragen.

Een interessante bijzonderheid is nog, dat op het oogenblik van de eigenlijke redding, het critieke moment van het afkappen van de parachute-touwen, en stuk van de parachute over de voorramen van de cockpit viel, waardoor het uitzicht aan den piloot ontnomen was. Hij wist echter nauwkeurig de onderlinge positie van de machines en het geluk was met hem mee, — juist op het moment, dat de touwen braken, woei de flard zijde van zijn voorruit weg.

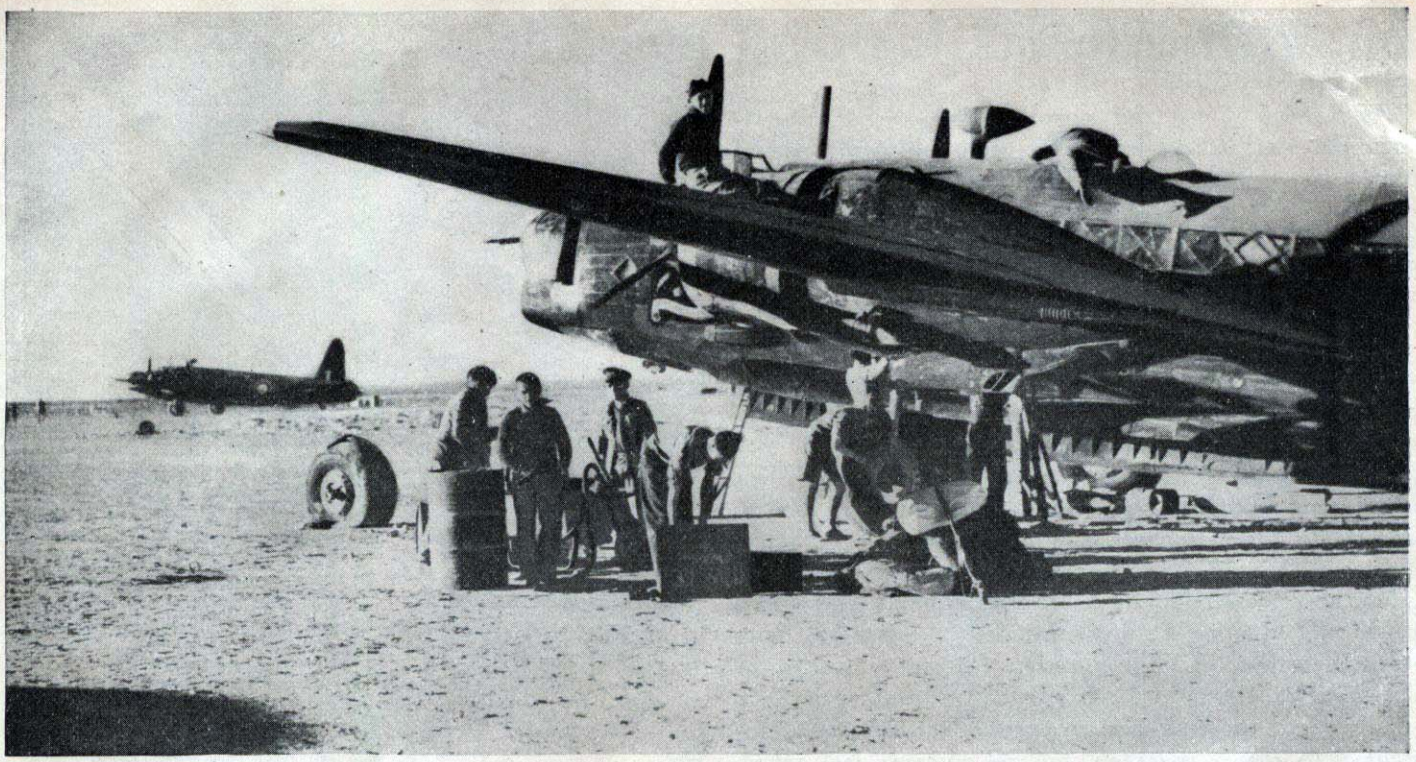

Een Wellington-bommenwerper van de R.A.F. in de woestijn krijgt een groote beurt.

„Cheese, een typische R.A.F.-vlieger"

uit „Parade".

De commandant wees naar een blonde jongeman: „Daar heb je nu een typische bestuurder van een bommenwerper in het Midden-Oosten".

„Cheese" — zoo heet hij algemeen — werd al spoedig na het verlaten van de „Bristor Grammar School" bij de R.A.F. ingelijfd. Hij is 22 jaar, 1.80 m lang, blozend met lichtblauwe oogen, blond warrig haar, en zelfs een snorretje, ofschoon met weinig succes, dat een voortdurend dankbaar onderwerp voor den spot zijner vrienden vormt. Hij houdt van rugby, speelde in zijn vertegenwoordigend schoolteam, en speelt het nog af en toe.

Toen zijn overplaatsing naar het Midden-Oosten afkwam, werd er zoo'n haast achter gezet, dat „Cheese" letterlijk uit een spannenden rugby-wedstrijd werd weggesleept naar een auto, welke hem naar het vliegveld bracht. Niet lang tevoren was „Cheese" ook getrouwd. In de kamer waar hij nu huist, is een foto van zijn vrouw aan den wand geprikt. Hij is een plichtsgetrouw echtgenoot en schrijft om den anderen dag naar huis.

Voordat hij naar Egypte kwam, deponeerde hij met goede gevolgen een flink aantal bommen op Duitsche doelen. Een gewaagde aanval van zeer geringe hoogte op Antwerpen leverde hem het „Distingguished Flying Cross" op. Ofschoon hij wat graag weer in Engeland zou willen zijn, voelt hij zich hier toch ook gelukkig en tevreden. Met zijn vriend „Benny" heeft hij het zich gezellig gemaakt in de gemeenschappelijke kamer. Er is een leuk kleedje dat „Cheese" in Suez oppikte, een

VAN COOTH BOTER.....
omdat ze **beter** *is !*

Van Cooth boter was al een heel bekend merk hier in Indië toen U nog geboren moest worden! Heel wat merken zijn in al die jaren gekomen en weer gegaan; van Cooth boter is gebleven. Dat komt, omdat van Cooth boter **beter** is; omdat de importeurs in al die jaren een ervaring hebben opgedaan, die U nu ten goede komt. In Uw botervlootje en in de pan; van Cooth boter. U zult ervan smullen!

VAN COOTH BOTER

IMPORTEURS: Hvg. HARMSEN VERWEY & DUNLOP N. V.

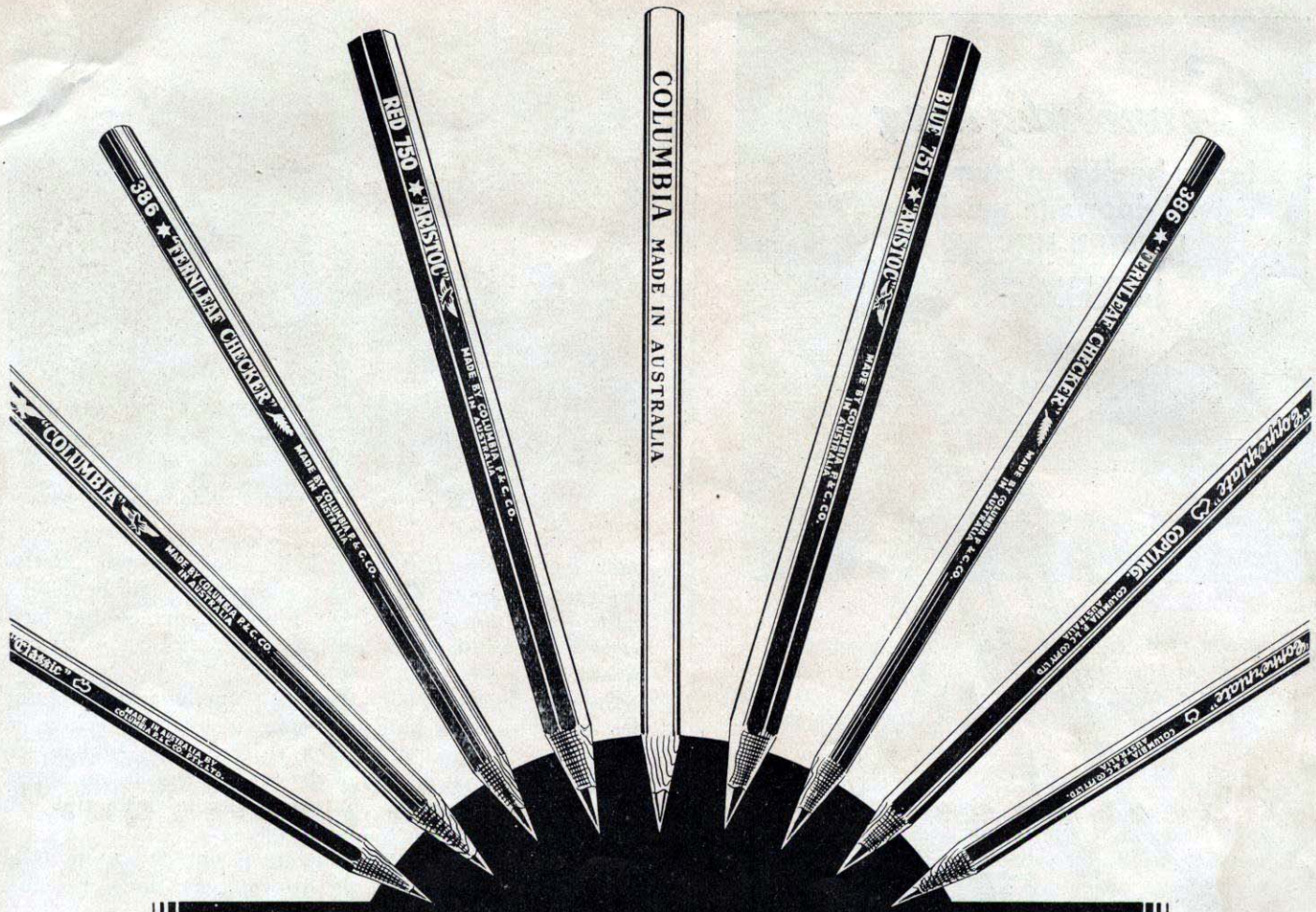

COLUMBIA

POTLOODEN

Ideaal voor elk doel !

No. 1940 **"Copperplate" teekenpotlooden** 14 zorgvuldig uitgekozen graden van hardheid, van 6B tot 6H. Daardoor het meest geschikte potlood voor ARCHITECTEN, TECHNICI, TEEKENAARS ETC.

No. 1901 **"Copperplate" kopieerpotlooden** in 3 graden, MEDIUM HARD en EXTRA HARD. In de volgende kleuren: ROOD, BLAUW, GROEN en HELIOTROPE. Een zacht schrijvend potlood met een grooten brekingsweerstand.

No. 750 ROOD
751 BLAUW
751 GROEN
"ARISTOC" Zeskantige KLEURPOTLOODEN in brilliant ROOD, BLAUW en GROEN, speciaal voor correctiewerk en aanteekeningen.

No. 1350 **"Classic" teekenpotlooden.** Een goedkooper potlood in 8 graden van 3B - 3H, voor algemeen gebruik.

No. 500 **"COLUMBIA" kantoor-en schoolpotlooden,** practisch onverslijtbaar 5 graden van hardheid 2B - 2H.

No. 100
110
120
"COLUMBIA" kleurpotlooden. Uitmuntend door hun prachtige kleuren en stevigheid der kleurmassa. Alle kleuren laten zich gemakkelijk tot een scherpe punt slijpen.

No. 380 **"FERNLEAF CHECKER" rood en blauw corrigeerpotlood** voor school en kantoor. Onverslijtbaar.

IMPORT: G. KOLFF & CO.

COLUMBIA PRODUCTEN - MADE IN AUSTRALIA

Voor meer dan 70 jaren heeft het Humber rijwiel over de geheele wereld een reputatie opgebouwd voor kwaliteit en afwerking en vandaag aan den dag wordt dit rijwiel overal erkend als het fijnste voorbeeld van volmaakte Britsche rijwiel-constructie.
Bijzonderheden als de Beeston **Humber Duplex voorvork - Sheffield stalen fittings - Sturmey Archer remnaven,** stempelen dit rijwiel terecht tot den aristocraat onder de rijwielen.

THE HUMBER TRADE MARK HUMBER LIMITED NOTTINGHAM

Koopt een Humber, indien U van Uw rijwiel plezier wilt hebben

LINDETEVES-STOKVIS
AFDEELING RIJWIELEN

● R.A.F.-Blenheims op een vliegveld van de woestijn, gereed voor actie.

paar Egyptische matten, enkele foto's en een „Petty-girl" aan de muur. Zij hebben een inheemsche bediende, Said, die 's morgens de thee binnenbrengt en het badwater op een oventje, buiten onder het raam, warm maakt.

De dag begint voor „Cheese" om ongeveer 7 uur des morgens. Een half uur later is hij gewasschen en geschoren. In shorts, khaki shirt, korte sokken en schoenen wandelt hij naar de cantine om te ontbijten. Het is heerlijk zonnig en toch koel, de beste tijd van den dag.

In de cantine vindt hij iedereen om de groote tafel in de hall. Daar liggen de brieven van thuis. De post uit Engeland komt na 7 of 8 weken.

Er is ditmaal niets voor „Cheese" bij. Hij gaat aan een tafeltje zitten en klapt in zijn handen. Een donkere inboorling van Soedan, met een vuurroode fez en een R.A.F.-riem om zijn lange, witte burnous komt haastig aanloopen, met grape-fruit, „ham-and-eggs" en koffie. Groote Jaffa-sinaasappelen liggen op tafel. Uit Palestina overgebracht per vliegtuig. Zij komen de cantine op ongeveer drie gulden de duizend.....

Om vijf voor half negen is er een bijeenkomst van vliegofficieren en „Cheese" moet zijn maal snel naar binnen werken. Met zijn collega's haast hij zich naar de vergadering. Een onderdeel van de kamproutine. De vliegers noemen dit hun „gebedsuurtje". De werkzaam-

● Een R.A.F.-patrouilleleider in Lybië.

● Piloten bestudeeren hun opdracht.

heden van den dag worden besproken en aankondigingen gelezen. Het duurt een twintig minuten.

Om 9 uur gaat „Cheese" naar zijn commandant en komt daar te weten, dat hij dien avond aan een raid moet meedoen. Het doel is nog niet bekend. Gedurende den dag moet hij contrôle-vluvhten uitvoeren.

Raids zijn ook al een onderdeel van de kamproutine geworden. Als „Cheese" om kwart over negen naar het woonvertrek van zijn bemanning gaat, en de jongens vertelt, dat er werk aan den winkel is, wordt het nieuws als iets vanzelfsprekends ontvangen.

„Cheese" laat zijn blikken eens over de leden van zijn bemanning gaan. Zijn tweede bestuurder, een kalme kerel met een ernstige levensopvatting. De navigator, in het burgerleven een advocaat. De staartschutter, een artist, hij schilderde het fraaie wapen op zijn bommenwerper. De neusschutter, een parmantige Schot.

De munitie moet nu in de geschutstorens worden geladen, de instrumenten gecontroleerd. Nauwkeurig is het toezicht op het benzine innemen en het laden der bommen.

Het is nu half tien en „Cheese" gaat naar het kantoortje terug om te hooren of alles in orde is met de overige bommenwerpers. Zij zijn alle startklaar. Hij maakt een praatje met het grondpersoneel. Zij babbelen over rugby, zwemmen.....

Om tien uur haalt „Cheese" zijn vliegkleeding uit de kist, hij dost zich uit en roept dan een passeerend gammel Fordje aan om hem naar zijn vliegtuig te rijden.

Als alle vliegers is „Cheese" heel precies wat zijn „kist" aangaat. Hij houdt er niet van dat anderen er aan zitten te prutsen. Als hij om kwart over tien bij zijn vliegtuig aankomt, vraagt hij zijn radioman om op Caïro af te stemmen, voor het laatste nieuws.

Na een half uurtje is het vliegtuig in de lucht en de geschutstorens worden getest. De radio maakt contact met het grondstation. Alle kleinigheden worden gecontroleerd en om half twaalf landt de bommenwerper weer.

Om kwart voor twaalf haalt „Cheese" bij zijn commandant de laatste instructies omtrent tijd van starten, het doel, hoe het te naderen, de mogelijke tegenstand. Intusschen werkt het grondpersoneel hard aan de laatste voorbereidselen voor het vertrek: de benzinetanks worden volgeladen, de lading bommen nog eens nagegaan.

Om half een heeft „Cheese" een belangrijke afspraak

Stelt U zich *Uw auto* eens voor met een *stuur* van *30 jaar geleden!*

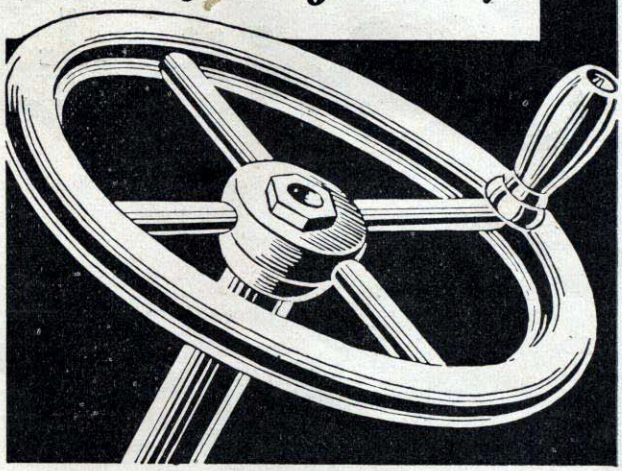

Grappig om te zien, zoo'n antiek stuur. En dan te denken aan het handige, moderne stuur van Uw eigen wagen. Maar hoe is het met Uw banden? Bent U wat banden betreft OOK met Uw tijd meegegaan? Hebt U het LAATSTE SNUFJE op het gebied van verkeersveiligheid al op Uw wagen?— DUNLOP-banden waarin alle voordeelen in de ontwikkeling van den modernen band verwerkt zijn PLUS de exclusieve eigenschappen van het ULTRAMODERNE LOOPVLAK met meer dan 2000 TANDEN. Proefondervindelijk is bewezen, dat deze banden, die Uw auto een ongeëvenaarde vastheid op den weg geven, het remvermogen vergrooten en slipgevaar voorkomen, aan de hoogste eischen voldoen. Deze ideale band kost niets meer dan andere fabrikaten en het 30% grootere aantal kilometers dat U ermee rijdt, verschaft U behalve VEILIGHEID, de meest ECONOMISCHE banden-service welke verkrijgbaar is!

DUNLOP

VOOR VEILIG VERVOER

Britsch van afkomst - in Indië vervaardigd

INDIE'S
GEILLUSTREERD
WEEKBLAD

2 Augustus 1941
No. 31

d'Oriënt

ONDER REDACTIE VAN J. F. MOUNIER

UITGAVE

N.V. G. KOLFF & Co.

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

PETJENONGAN 72, BATAVIA-C.
TELEFOON WELT. 3016
TEL. HOOFDREDACTIE HUIS WELT. 5701
TEL. FOTOGRAAF HUIS WELT. 3692.

REPORTAGES OOST-JAVA:

„FOTAX" SOERABAJA
TELEFOON Z. 663 & Z. 643

BIJKANTOOR OOST-JAVA:

BOEKHANDEL KOLFF & Co.,
TOENDJOENGAN 73, SOERABAJA
TELEFOON ZUID 500.

Abonnementsprijs ƒ 4.50 per kalender-kwartaal bij vooruitbetaling. (Buiten Batavia, in Nederl.-Indië, verhoogd met 50 cent per kwartaal voor porti).
In combinatie met een der volgende dagbladen korting op de abonnementsprijs:

Mataram — Palembangsch Nieuwsblad

LOSSE NUMMERS 40 CENT.

Onze abonné's kunnen zich voor slechts 50 cent per kwartaal verzekeren van toezending van de „MODE-ORIENT", een maandblad voor dames met de laatste Amerikaansche en Engelsche (voor Indië uitgezochte) modes, met dubbel raderblad en knippatronen-dienst.

LOSSE NUMMERS MODE-ORIENT 90 CENT.

KWARTAAL-ABONNEMENT OP MODE-ORIENT FL. 2.40.

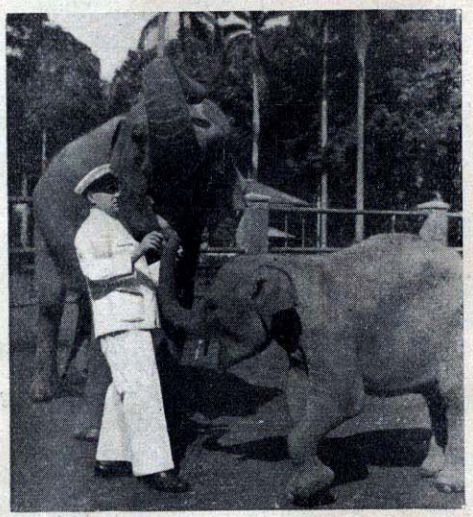

DE OMSLAG VAN DE WEEK

●

In de Bataviasche Planten- en Dierentuin

Foto: Mendur

Ongevraagde inzendingen van foto's, verhalen en artikelen worden, bij niet plaatsing, alleen geretourneerd, indien voldoende porto en een duidelijk adres zijn bijgevoegd.

● Terug van een geslaagde taak.

in de cantine. „Scotty" wacht daar voor een knobelpartijtje. „Cheese" neemt een niet alcoholisch drankje. „Scotty" prefereert gin met limejuice en een..... uitje! De heeren hebben veel plezier, houden elkaar duchtig voor den gek, lachen hartelijk en rooken. Lunch is er om een uur. In Engeland begon „Cheese" altijd te watertanden in het vooruitzicht van een malsch biefstukje met uien en gebakken aardappelen, doorgespoeld met een licht glaasje bier. Hij krijgt het hier niet, maar de soep, marcaroni, koud vleesch met aardappelen en erwten, gevolgd door vruchten en koffie, zijn ook zoo kwaad niet.

„Berry" is uit als „Cheese" naar hun gemeenschappelijke kamer terugkeert. Hij is even gaan zwemmen in het Suezkanaal. „Cheese" trekt zijn schoenen en sokken uit en gaat op bed liggen. Hij houdt van historische lectuur, maar is niet kieskeurig. Trouwens de keus is nogal beperkt.

Om 4 uur gaat hij weer naar het kantoor van den commandant voor een laatste praatje, en voor het weerbericht. Zijn tocht vangt om half vijf aan.

Het doel ligt ver af. Het is middernacht, wanneer zij terugkeeren. De bemanning is vermoeid en heeft heelemaal geen spijt als de met fakkels verlichtte landingsbaan onder hen opgloeit. De commandant wacht op het vliegveld en vraagt: „What luck?" Dan moeten gedetailleerde inlichtingen worden gegeven. Het is bijna één uur in den nacht als „Cheese" in de cantine eerst nog even een hartige portie „bacon-and-eggs" soldaat maakt. Langzaam loopt hij naar zijn kamer, waar „Benny" zachtkens snurkt.

De groote gele Afrikaansche maan is intusschen opgekomen en het kamp baadt in een zilveren licht. Om kwart voor twee is ook „Cheese" in diepen slaap.....

Ankeh, Batavia.

Foto: J. J. Cornet.

Irene

5 AUGUSTUS 1941.

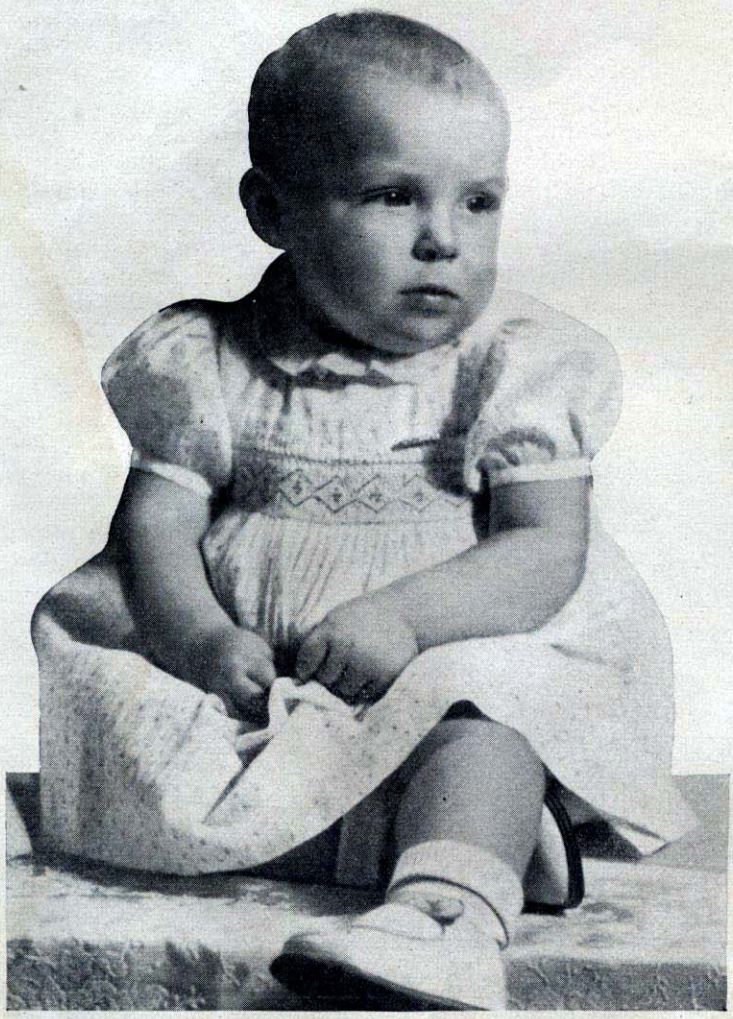

Kleine Irene
wij zullen niet weenen,
omdat gij zóó ver van ons zijt . . .
Uw gang naar den vreemde
— een vlucht naar men meende —
bleek wijs en hooger beleid!

Gij zijt nu verbannen
door macht van tyrannen,
doch dàt gaat nu weldra voorbij.
Oñs schraagt het verlangen
U ééns t'rug t'ontvangen
op Nederland's bodem, èn . . . VRIJ.

Bemerkt gij de beden
door 't volk dáár beleden,
als 't heden U hoopvol gedenkt?
Zij blijven getrouwen,
die hun toekomst slechts bouwen
op Uw t'rugkeer, die lichtend hen wenkt.

Irene, Irene, . . .
wij kunnen slechts weenen
om 't leed, dat in Holland geschiedt . . . :
er zijn zooveel dooden,
ellende èn nooden
en . . . dàt vergeten wij niet.

Irene . . . Het Vaderland wacht
in donkersten nacht
op 't licht, dat in 't Westen zacht gloort . . . :
Nòg klein als een ster
is Uw zonlicht niet ver,
dat straks Neêrland's bede verhoort . . .

Piertje Pelikaan.

Geld en Goederenverkeer met Japan

Verklaring van den Directeur Economische Zaken

Hoewel deze verklaring in alle dagbladen heeft gestaan, is zij van zoodanig belang voor de ontwikkeling der gebeurtenissen in Indië in de naaste toekomst, dat we haar hier nogmaals voor onze lezers afdrukken.

J. F. M.

De Directeur van Economische Zaken, Dr. H. J. van Mook, heeft Maandagmorgen het volgende ter kennis van den Volksraad gebracht.

Met ingang van heden is:

1. het deviezenverkeer van Nederlandsch-Indië met Japan voorloopig stilgelegd;
2. de geheele uitvoer van Nederlandsch-Indië naar het Japansche rijk, Mandsjoekwo, China en Indo-China aan voorafgaande vergunning gebonden;
3. aan banken verboden gelden te betalen of te ontvangen voor rekening van Japansche onderdanen zonder bijzondere of algemeene vergunning van den Directeur van Economische Zaken.

Door deze maatregelen is het geld- en goederenverkeer met Japan bevroren, d.w.z. over de geheele linie afhankelijk gemaakt van speciale vergunningen.

Het is niet de bedoeling daarbij aan de binnenlandsche werkzaamheid van Japansche bedrijven in Nederlandsch-Indië hinderpalen in den weg te leggen.

*
**

Op 7 Juli j.l. voerde de Japansche regeering een nieuwe uitvoerregeling in, welke in het bijzonder betrekking had op goederen, welke Nederlandsch-Indië uit Japan pleegt in te voeren en die tegen het Britsche Rijk en Nederlandsch-Indië was gericht. Daardoor werd op korten termijn de uitvoer van Japan naar Nederlandsch-Indië afgeremd; sedert 20 dezer is die uitvoer vrijwel tot stilstand gekomen. Intusschen werden en worden in Japan nog steeds goederen afgeleverd aan onze importeurs, welke goederen contractueel zijn gekocht en die, krachtens een sedert Februari j.l. in Japan geldende regeling, reeds bij aflevering in den goedang in Japan moeten worden betaald.

Het gevolg is, dat zich daar in handen van de agenten van onze handelshuizen voortdurend goederen opstapelen, waarvoor het verkrijgen van een uitvoervergunning van de Japansche regeering uitermate twijfelachtig is geworden. Hierdoor dreigen groote verliezen te worden geleden, zulks te meer, omdat volgens binnengekomen berichten de geboden schadeloosstelling, indien de uitvoer onmogelijk blijft, belangrijk beneden de waarde der goederen ligt en ook de mogelijkheid om de als schadeloosstelling verkregen yens in guldens of dollars om te zetten thans wel zeer miniem moet worden geacht.

Om deze reden begon het noodzakelijk te worden, verdere betalingen in yens onzerzijds stop te zetten, terwijl ook vóór 26 Juli j.l. reeds maatregelen werden overwogen om te zorgen, dat, tegenover deze vermoedelijke schadeposten, de in Nederlandsch-Indië aanwezige guldenssaldi van Japan zouden kunnen worden aangewend.

Intusschen zijn, in verband met de door de Vereenigde Staten en het Britsche Rijk getroffen maatregelen ten opzichte van het geld- en goederenverkeer met het Japansche Rijk, voor Nederlandsch-Indië de volgende voorzieningen getroffen.

In de eerste plaats werd de financieele overeenkomst tusschen De Javasche Bank en De Yokohama Specie Bank opgeschort, daar deze berustte op den grondslag van afrekening in dollars en deze afrekening niet meer mogelijk is. Daardoor is het onmogelijk geworden een noteering van de yen vast te stellen, daar die noteering op den koers van den yen en den gulden ten opzichte van den dollar berustte, zoodat ook betalingen in yens van Nederlandsch-Indië uit niet meer kunnen plaats vinden.

Wordt hierdoor het handelsverkeer tusschen Nederlandsch-Indië en Japan feitelijk reeds beperkt tot een zuiver goederenverkeer, de internationale omstandigheden hebben het noodzakelijk gemaakt den geheelen Indischen uitvoer naar het Japansche Rijk, Mandsjoerije, China en Fransch-Indo-China te onderwerpen aan voorafgaande uitvoervergunningen.

Hiermede is tevens een geëigende tegenmaatregel tegenover de hierboven beschreven uitvoerregeling van Japan tot stand gekomen.

Om nu verder te zorgen, dat de aanwezige guldenssaldi van Japan in Nederlandsch-Indië beschikbaar blijven voor compensatie van de door ons te lijden schade, is ten slotte op heden, Maandag 28 Juli, een verordening van den Legercommandant in werking getreden, welke verordening aan de in Indië gevestigde banken verbiedt betalingen te doen of gelden te ontvangen voor rekening van Japan of Japansche onderdanen, behoudens voorafgaande toestemming van den Directeur van Economische Zaken.

Hierdoor zijn de noodige voorzorgen getroffen om een volledige beheersching van het verkeer te verkrijgen. Nader zal worden onderzocht welk ruilverkeer met het Japansche Rijk na de jongste actie in Indo-China nog mogelijk zal zijn en op welken voet dat zal kunnen worden geregeld.

Herhaald zij, dat het niet de bedoeling is om aan binnenlandsche werkzaamheid van Japansche bedrijven in Nederlandsch-Indië moeilijkheden in den weg te leggen; bij het verleenen van de noodige vergunningen zal daarmede zooveel mogelijk rekening worden gehouden.

Merbaboe

IS TROEF

BROOD, VLEESCH, MELK EN WORSTSOORTEN

MERBABOE

BATAVIA TEL. MC. 245

BATAVIA - BUITENZORG - SOEKABOEMI - BANDOENG - SEMARANG - DJOCJA - SOERABAIA

Miss Sheriff

Feuilleton door Octavus Roy Cohen

Hoofdstuk I.

Dale glimlachte tegen den grooten man naast haar op het perron van het stationnetje. Ze zei: „Ik probeer gewoon te doen, maar ze maken het mij wel moeilijk".

Jerry Hamilton grinnikte. „Je stadgenooten hebben sinds den burgeroorlog niet zooveel stof tot praten gehad".

Ze liepen langzaam het perron af. De man torende boven haar en ze zou een gevoel van veiligheid gehad hebben, als ze zich er niet zoo duidelijk bewust van was geweest, dat ook hij zich niet op zijn gemak voelde. Het was niet zoo gemakkelijk gewoon te doen, als je wist, dat iedereen binnen je gezichtsveld je aanstaarde en over je praatte. Het was geen toeval, dat er zooveel menschen op het station waren. De aankomst van den trein van 5.42 was inderdaad een niet onbelangrijke gebeurtenis, die de sleur in het droomend stadje Karnak dagelijks even brak, maar zoo'n opzienbarend feit was het ook weer niet. De menschen trotseerden er tenminste gewoonlijk een temperatuur, die zelfs op dit uur van den dag om en bij de honderd was, niet voor als er niet iets heel bijzonders op handen was.

Dezen middag was de belangstelling al buitengewoon groot. Daar stond bijvoorbeeld, die groote crêmekleurige coupé dicht bij het bagage-depôt. Het was de auto van Mrs. Lisbeth Morrow. Ze had een tweede, zeer achtenswaardige dame bij zich — een zekere Mrs. Diana Haines — die, evenals Lisbeth groote belangstelling koesterde voor de samenleving, al werd deze bij haar wat getemperd door menschelijk medeleven.

Lisbeth wees naar Miss Meredith en Hamilton. „Kijk hen eens", zei ze veelbeteekenend, „nu krijgen we misschien de oplossing van het mysterie".

Illustraties van Harry M. Meyers

De kruier zette zijn trapje klaar voor de weelderigste vrouw, die de bewoners van Karnak ooit hadden aanschouwd.

„Van wat voor mysterie?" vroeg Mrs. Haines onnoozel.

Mrs. Morrow sputterde verontwaardigd. „Doe niet zoo dom, Diana. Een kind kan zien, dat ze gek zijn op elkaar. Er *moet* eenvoudig een reden bestaan waarom ze nooit getrouwd zijn".

Diana zei zachtaardig: „Ik geloof, dat Jerry Hamilton alle jonge meisjes uit den weg blijft".

„Nu overdrijf je wat, Diana Haines. Wat ik ervan denk....." Haar woorden leken veeleer een uitspraak waar niet aan te tornen viel..... „is, dat die Engelschman waar ze op wachten de oorzaak van alles is. Hoe kan jij weten wat er allemaal gebeurd is toen Dale vorig jaar in Engeland was?"

Er was veel, dat ze wisten, maar nog veel meer, dat ze niet wisten. En een van die dingen die ze niet wisten was dàt, waar Dale over dacht, terwijl ze over het perron liep.

Ze dacht er over, dat het wel erg moeilijk zou worden voor Peter Aylesworth en voor haar zelf ook. Ze dacht er over, hoe het het vorig jaar geweest was en hoe het nu worden zou. Vorig jaar was ze naar Europa geweest. Iedereen in de stad zou er druk over gebabbeld hebben, zelfs als er niets ongewoons of tragisch gebeurd was. Jazeker, er gingen wel menschen uit Karnak naar Europa — ieder die het kon betalen. Maar Dale had het op een ongewone en eigendunkelijke wijze gedaan. Ze was weggegaan voor onbepaalden tijd, maar door het uitbreken van den oorlog had ze eerder moeten terugkeeren dan ze van plan was geweest. Ze had een paar introductiebrieven bij zich gehad voor een familie Aylesworth, die bestond uit een jongen vader, een jonge moeder en een heel jong dochtertje, dat Joyce heette.

Ze had zes maanden in die prettige, vriendschappelijke sfeer doorgebracht. Ze was gaan houden van Mrs. Aylesworth, maar met Peter Aylesworth had ze het best overweg gekund. Ze konden dingen zeggen zonder woorden en glimlachen om onuitgesproken grappen. Die zes maanden waren gelukkig geweest..... en wat meer was, vredig. Toen had de tragedie van den oorlog de wereld overrompeld. Peter had zich bij zijn regiment gemeld. Hij was kapitein. Het was vreemd geweest hem in zijn uniform te zien. Hij moest met de B.E.F. mee als het ernst werd met den oorlog en iedereen dacht, dat het ernst zou worden.

*
**

Dale had voorgesteld, dat Mrs. Aylesworth en de baby met haar mee zouden gaan naar Amerika. Peter had dat aanbod met beide handen aangevat: dan hoefde hij zich tenminste over hen niet ongerust te maken. Hij verwachtte niet, dat ze thuis zoo'n gevaar zouden loopen, maar men maakte propaganda de kinderen uit de steden te evacueeren; zoo mogelijk naar andere landen. Toen Peter dan ook in actieven dienst geroepen was, vertrokken Dale, Mrs. Aylesworth en de baby naar Amerika. Ze gingen met een schip, dat de „Athenia" heette.

Mrs. Aylesworth kwam nooit in Amerika aan. Dale was thuis gekomen met het kind. Ze had Peter geschreven, dat ze de baby bij zich zou houden tot de oorlog voorbij was. Ze voelde, dat ze nu een aandeel had in den oorlog: ze las alles wat er over gepubliceerd werd, haar radio stond dag en nacht aan tijdens het débâcle in Vlaanderen. Ze las de berichten uit Duinkerken met afschuw en trots, en maakte zich duizend zorgen over Peter, eer ze bericht van hem kreeg.

Ja, hij was er goed afgekomen, bijna zonder letsel. Hij had zijn linkerarm verloren en het scheen hem alleen te spijten, dat hij zijn land niet meer van nut kon zijn.

Nu, in Augustus 1940, kwam hij in Karnak aan om met zijn kind bij Dale in huis te blijven wonen. Het scheen wel wat vreemd en verwarrend — Peter Aylesworth hier en Jerry Hamilton daarginds in het Oosten achter de moerassen.

Het was een kwestie, die ieder in Karnak interesseerde. Als de Engelschman het antwoord niet verschafte, scheen er werkelijk geen gegronde reden te bestaan, waarom Jerry Hamilton en Dale Meredith niet al lang getrouwd waren. Ze waren toch waarachtig wel oud genoeg: Jerry was ruim negen-en-twintig en Dale was vijf-en-twintig..... en ze schenen zoo goed bij elkaar te passen. Het waren zulke aardige jonge menschen. Zij zag er werkelijk snoezig uit, dat meisje van Meredith: donkerbruin haar met een teint als van een blondine, heldere grijze oogen en een scherp verstand. Wat hem betreft, wel, je kon Jerry niet knap noemen. Hij was wat linksch en zijn trekken waren misschien te grof. Maar hij was dat soort man, waar mannen een groote bewondering voor koesteren en vrouwen met zuchtjes aan denken. „Hij is niet knap", luidde hun oordeel algemeen, „maar hij is zoo..... mannelijk".

*
**

Van ver langs de rails kwam het langgerekte gefluit van een locomotief. De trein van 5.42 was in aantocht. Daar kwam hij om de bocht denderen; scherp omlijnd tegen den achtergrond van eiken en cypressenbosschen in het Four Hole moeras. De aandacht verscherpte, de menschen drongen vooruit, de gesprekken stokten even.

Uit de wachtkamer kwamen drie menschen; Otis Meredith, Dale's vader, en Dale's veelbelovende zeventienjarige zusje, Peggy, met de kleine Joyce Aylesworth tusschen hen in.

De trein knerste en stond stil.

Er stapte één passagier uit: Peter Aylesworth uit Selsdon, Surrey, Engeland. Hij bleef op het perron staan, onzeker tegen het licht inkijkend. Hij was slank en goed gebouwd maar zeker niet indrukwekkend. Een jaar of dertig, schatten de kijkers, waarmee ze twee jaar onder zijn waren leeftijd bleven. Scherpe gelaatstrekken, vriendelijke, blauwe oogen, niet groot, niet klein, uitgesproken aristocratisch, blijkbaar hartelijk en een ietsje onzeker.

Dale liep naar hem toe. Ze glimlachte, maar toen ze de leege mouw van zijn tweed-jas zag, voelde ze een scherpe pijn. Ze stak hem haar hand toe en hij drukte die hartelijk. „Peter!" zei ze: „Wat men ik blij je terug te zien".

Hij lachte verlegen en zei: „Beestachtig warm hier, vind je niet?" Maar hij keek niet naar Dale. Hij keek naar zijn dochtertje, naar het kleine driejarige meisje, dat hij in geen jaar gezien had. Er kwam een mist voor Peter Aylesworth's oogen..... misschien niet omdat hij zijn dochter terug zag, maar omdat hij zich herinnerde hoe hij haar het laatst gezien had met haar moeder op

de veranda van hun villa..... hij tilde haar met zijn eenen arm op. Hij zoende haar en fluisterde iets en toen sloeg zij haar armpjes stijf om zijn nek en zoende hem ook. Hij zette haar plotseling weer neer en zei: „Je bent al een heele meid, Joyce", en bloosde wat omdat hij verlegen was aan zijn gevoel toegegeven te hebben.

Peter Aylesworth en Jerry Hamilton schudden elkaar de hand. Jerry was grooter dan Peter, maar ze waren even bruin en ze hadden denzelfden eerlijken blik. Ze praatten even..... en toen wendde Jerry zich tot Dale en zei, dat hij terug moest naar Chinquapin. Peter wilde weten wat dat was en ze legden hem uit, dat Jerry's plantage zoo heette.

De Meredith's, Peter Aylesworth en de kleine Joyce kropen in de kleine auto van de Meredith's, ze reden Court Street af en maakten een bocht om het plein. Dale wees Peter de drugstore en apotheek van haar vader. Daarna reden ze Marsden Avenue in en eindelijk hield Dale stil voor een bescheiden villa'tje met een ruim grasveld en een bloementuin, aan de voorzijde overschaduwd door een eerbiedwaardigen ouden eik waaruit lange mosguirlandes hingen.

„Welkom thuis", zei Dale en Peter Aylesworth knikte en zei: „Ongeloofelijk aardig....." en hij meende het.

Uiterst eenvoudig als het was, maakte het huisje heelemaal geen aanspraak op architectonische schoonheid, maar het straalde een gezelligheid uit, waar ieder zich in thuis moest voelen.

Ze gingen naar binnen en werden begroet door Spurious Williams, den neger, die als loopjongen werkte in Otis Meredith's drugstore. „Ik heb Mistuh Aylesworth's valiezen in zijn kamer gezet", verkondigde Spurious trotsch. Toen tot den nieuwen gast: „Ons is blij, dat U gekomen bent, suh".

Ze gingen in de varanda voor het huis zitten. Peter Aylesworth keek naar zijn dochtertje alsof hij niet goed wist wat hij doen moest. Joyce loste het probleem voor hem op. Ze klom op zijn schoot en vroeg: „Waarom heb je niet twee armen, pappie?"

Het deed in het geheel niet pijnlijk aan. Het was eerder grappig en ze lachten er allen om. Peter zei: „Zeg nog eens wat tegen me".

„Waarom?" vroeg Joyce.

„Omdat je een Amerikaansche geworden bent, kleine meid. Je praat Amerikaansch".

„Jij praat ook grappig", vertrouwde ze hem toe.

„Dat zal wel....." Hij stak een sigaret op en leunde achterover. Hier was het betrekkelijk koel. De schemering spreidde zich langzaam uit van achter de moerassen naar het Westen.

Peter Aylesworth draaide zich zoo, dat hij Dale recht in het gezicht keek. „Ik kan me niet erg goed uitdrukken, Dale", zei hij, „maar ik wil je zeggen..... och, verduiveld, ik wil je zeggen, dat je nooit begrijpen zult wat je voor me gedaan hebt".

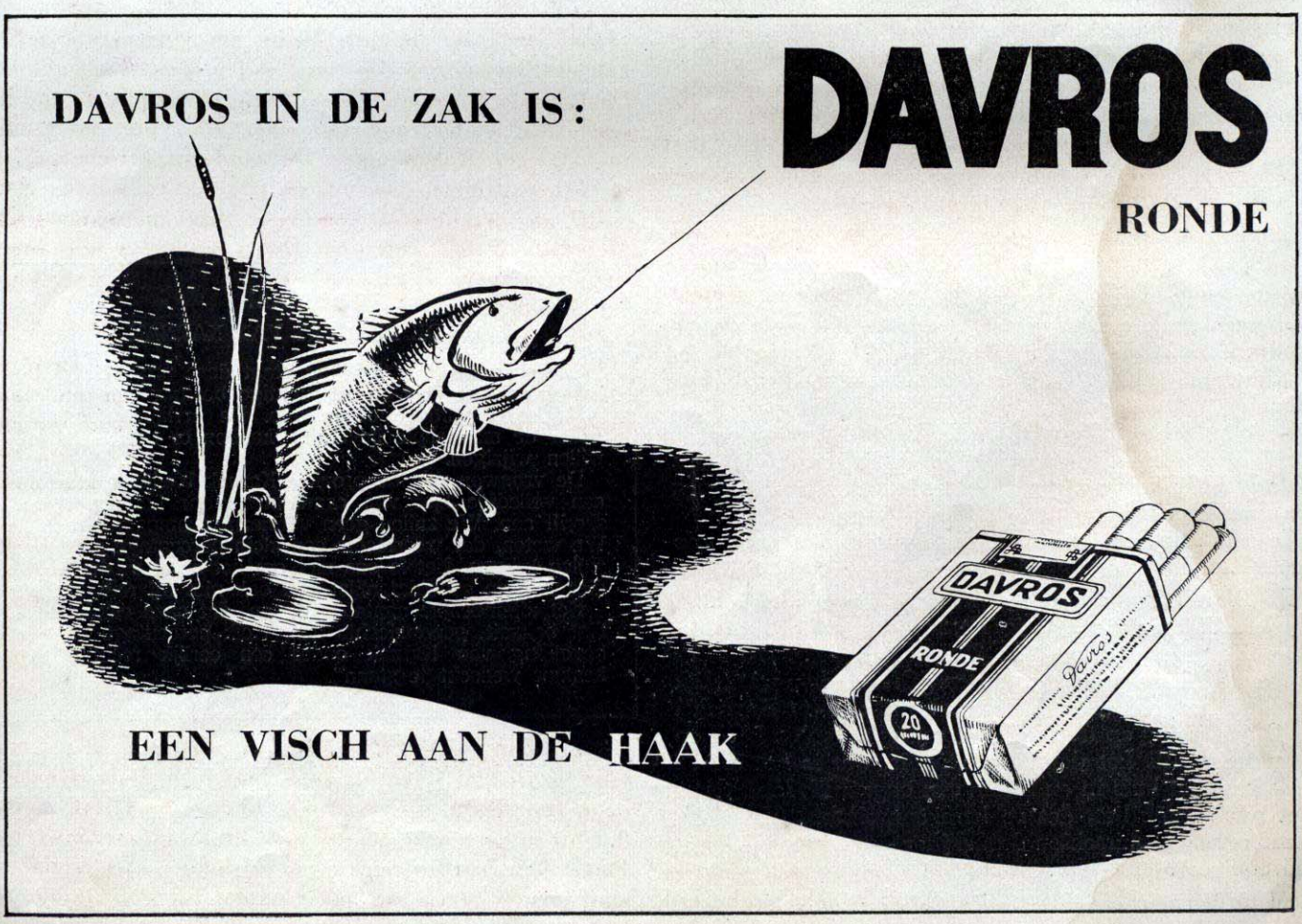

Dale en Peter kwamen aan het stembureau . . . .

Ze haalde haar schouders op en probeerde zijn woorden weg te lachen, maar hij ging voort: „Je hebt gemaakt, dat ik me hier thuis voel. Ik zal van deze stad gaan houden en van de omgeving en de menschen. Die groote kerel, die aan het station was — hij scheen me een verduiveld geschikt iemand".

Dale keek naar het Oosten. Ze tuurde in de richting van het moeras, waarachter ze het mooie plantagehuis Chinquapin wist. „Ja", zei ze: „Jerry is een geschikt iemand, heel geschikt".

*
**

Het was huiselijk en gezellig in de ontbijtkamer. De kleine Joyce at zoet door, terwijl de anderen praatten. Maar het was de zeventienjarige Peggy, die het hoogste woord voerde. Ze was geboeid door Peter's gemakkelijke manieren, zijn droge humor, zijn pittige, door en door Britsche uitspraak, den krijgshaftigen achtergrond van zijn onmiddellijk verleden.

Na het ontbijt liepen ze naar de veranda. Aylesworth en Mr. Meredith staken hun pijpen op en de oude man kondigde aan, dat hij naar zijn winkel ging. „Ik denk, dat Dale je daar ook wel heen zal brengen als ze je straks de stad laat zien. Ik zal je een echte Amerikaansche ice-cream-soda schenken".

Peggy ging met tegenzin naar binnen, waar de huiselijke bezigheden haar wachtten. Joyce speelde met een pop en een wagentje onder den ouden eik. Peter vroeg: „Wanneer gaan we op weg, Dale?"

„Direct. Ik ben zoo vrij als een vogeltje in de lucht, zoodra ik gestemd heb".

„Gestemd?" Hij trok zijn wenkbrauwen op. „Waarvoor?"

Ze glimlachte: „Voor mijzelf".

Hij blies een wolk doorzichtige blauwe rook uit. „En om wat voor gewichtig ambt gaat het dan wel?" vroeg hij geamuseerd.

Ze zei: „Ik ben candidaat gesteld voor het ambt van sheriff".

Hij lachte. „Nu neem je een loopje met me, Dale".

„Neen, heusch niet. Zie je, Peter — je bent in Amerika, waar vreemde, ongelooflijke dingen gebeuren. Dit is er een van. Ik houd je niet voor den gek — ik ben werkelijk candidaat gesteld voor sheriff van het district Karnak".

„O!" Hij ging op de veranda-leuning zitten en keek op haar neer. „Als het dan geen mop is, wat is het dàn?"

Ze ging het huis in en kwam een oogenblik later terug met een strooibiljet, dat ze hem aanreikte. „Als je dit doorleest is het misschien duidelijker — of in ieder geval eenvoudiger".

Het was kort en eenvoudig opgesteld.

„BOODSCHAP
AAN DE BURGERS VAN KARNAK

„Reeds meer dan tien jaar staat deze provincie onder het onrechtvaardige en zelfzuchtige bestuur van een gewetenlooze politieke organisatie. De eerlijke elementen onder de mannelijke bevolking hebben er nooit iets aan willen wijzigen.

De vrouwen van de provicie Karnak bieden U daarom een volledige lijst van candidaten voor het ambt van sheriff aan. We zullen geen verkiezingscampagne voeren. We weten, dat we slechts een klein percentage stemmen zullen krijgen. Het is ons niet om het ambt te doen, wij dienen onze candidatenlijst dan ook niet tot dat doel in.

Het uiteindelijke aantal stemmen, dat onze candidatenlijst behaalt, geeft slechts aan, welk percentage van de bevolking van Karnak onder een eerlijk rechtvaardig bestuur wenscht te staan".

Peter Aylesworth knikte. „Heel indrukwekkend", luidde zijn commentaar. „Denken jullie dames, de campagne te winnen?"

„Natuurlijk niet. Ik denk, dat we nog geen tien procent van de stemmen krijgen. We willen niet tot een of ander

(Vervolg op pag. 48)

Een nieuwe dag ...

is geboren. Misschien een gelukkige dag voor de wereld. Maar zeker een goede dag voor de millioenen rookers, die vandaag wederom van Mascot sigaretten kunnen genieten !

ZILVERPAPIER!
WERPT UW
MASCOT VERPAKKING
NIET TER ZIJDE!
'T ALUMINIUM
HELPT MEDE DE VIJAND
TE BESTRIJDEN!

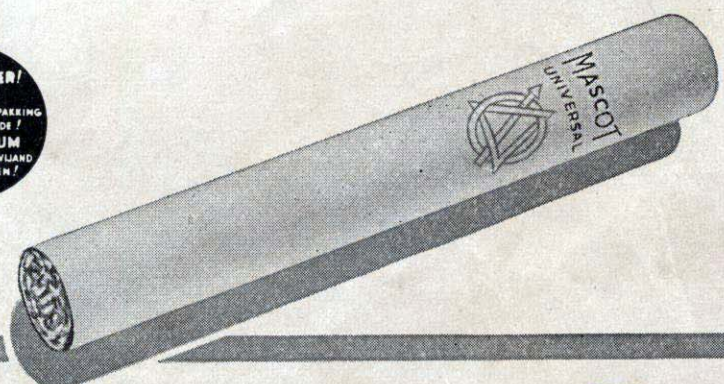

HET WAARMERK

VOOR KWALITEIT

MASCOT

● Bisschop Gsell met eenige meisjes, die hij voor £ 2 per stuk kocht.

Het Leven op Bathurst Eiland

door FRANK CLUNE

Met Neville Hagarty van de Qantas vloog ik kort voor den oorlog over de Timor Zee, van Darwin naar de Melville en Bathurst eilanden, waar ik indrukken wilde opdoen in verband met de toen bestaande plannen, om aldaar een Joodsche kolonie te stichten voor de vluchtelingen van de Nazi's. Het was geen prettige aanblik; we cirkelden boven Melville en zagen groote woeste kale terreinen, doch we durfden er niet te landen uit vrees voor mierenhoopen en de enkele boomen, die hier iedere landingspoging bedreigen. We zetten dus koers over de Apsley Strait naar Bathurst, waar een goede landingsplaats langs het palm-omzoomde strand door de Missie is ingericht.

Een honderd kleine zwartjes, enkelen met een lapje om de lendenen geslagen, kwamen met hun dikke buikjes aangehold en begroetten Hagarty als een ouden vriend. Want het vliegtuig is geen nieuwtje op het eiland, het brengt geregeld post en dokter Fenton komt af en toe mee voor een bezoek aan de missie, welke met haar witte daken tusschen de kokosboomen op een ontgonnen terrein verrijst.

*
**

Tusschen het gejoel van de kinderen viel plotseling een stilte, toen een statige gebaarde man, met een grooten hoed, wit overhemd en grove werkbroek door de palmen naar ons toekwam. Dat was Monseigneur Francis Xavier Gsell, het hoofd van de missie, zwaar gebouwd, zes voet groot en met een verwelkomenden glimlach.

„Jullie willen zeker wel een kop thee?" was zijn begroeting.

Geëscorteerd door het zwarte jeugdbataljon wandelden we naar het missiehuis, waar ik een andere geestelijke ontmoette, vader Mc Grath en twee jonge missionarissen. Het was een genot om naar Monseigneur's Gsell conversatie te luisteren, toen hij met zijn Fransch accent verhaalde van zijn ervaringen in de kwart eeuw, welke hij in deze uitpost heeft doorgebracht. Het heele gebied is door het Australische Commonwealth aan de missie in beheer overgedragen, het gouvernement betaalt een jaarlijksche toelage, doch over het domein van 800 vierkante mijlen met 3000 zielen Inheemsche bevolking, regeert Mgr. Gsell met vrijwel absolute macht.

Toen vader Gsell uit Nieuw-Guinea op de eilanden arriveerde, was alles oerwoud, bewoond door stammen, die nog in den meest primitieven staat verkeerden, wier eenig contact met de buitenwereld bestond uit het sporadisch bezoek van parelvisschers, die hier water, voedsel of vrouwen kwamen zoeken. Zoo was het eeuwen geweest. De bevolking, die onder de strenge wetten van hun stam leefden, waren geheel verschillend van de Inheemschen van het vaste land, ook al door hun vermenging met inboorlingen van andere archipel-eilanden naar het noorden. Hun voorouders zijn waarschijnlijk de Timorzee overgestoken en als bekwame kanovaarders en visschers hebben zij nog eenig contact met hun noordelijke buren. Reeds langen tijd zijn ze bekend met blanken, want in de 17e eeuw bezocht de Hollandsche zeevaarder Abel Jansz. Tasman deze eilanden, toen hij de noordkust van Australië op kaart bracht op zijn ontdekkingsreizen naar Tasman en Nieuw-Zeeland. In 1818 werden de Melville- en Bathurst-eilanden bezocht door den Engelschen onderzoekingsreiziger, luitenant P. P. King, die er de namen van Britsche families aan gaf en in 1824 werd er zelfs een Engelsch garnizoen op Melville-eiland gevestigd, waar het fort Dundas werd gesticht. De reden, dat het fort na korten tijd verlaten werd, was de klacht van luitenant Roe: „De manschappen klagen over zware vermoeidheid door blootstelling aan de verticale zon".

Zoo hebben dan de tweeling-eilanden nog een eeuw in de „verticale zon" gedommeld, zonder verdere kennismaking met blanken, behalve af en toe eens een jager, die er voor een paar weken een kamp opsloeg, tot de Strassburger geestelijke Gsell in 1911 arriveerde om er een missie te vestigen. Zoo goed is hij geslaagd in zijn arbeid, dat zijn post over de geheele wereld bekendheid heeft verworven en vader Gsell tot de waardigheid van Bisschop werd verheven.

Mgr. Gsell vertelde me, dat toen hij zich vestigde er een dozijn families, of stammen, op de eilanden woonden, die een echt nomadenleven leidden, steeds op zoek naar voedsel. Zij kwamen alleen bij elkaar om te vechten of ceremonieele feesten. Hun wapens bestonden uit een lange speer, een korte knoestige knuppel en een soort kapmes van hard hout. Zij kennen geen boomerang en ze vervaardigden waterdichte manden van boomschors en bladeren. Hun sierraden bestonden uit gekleurde veeren

● Bisschop Gsell bij een reusachtig mierennest.

armbanden van gevlochten vezel en centuurs van vrouwenhaar. Zij tatoueerden zich met een palmblad motief. Hun bezigheden, naast de voorziening in het meest primitieve voedsel, bestonden voornamelijk uit ceremonieele feesten, z.g. *corroborees* en gevechten. De corroborees hadden plaats bij sterfgevallen, wanneer de geesten van de afgestorvenen uitgeleide werden gedaan, en bij de volwassen-verklaring van de jonge leden van den stam, wat samenviel met huwelijksceremonies van de ouderen, die dan jonge vrouwen tot zich namen. Gevechten werden gevoerd zonder haat of vijandschap; indien er niet zooveel wonden bij opgeloopen werden, zou men ze eerder sport kunnen noemen.

Hun sociale instellingen zijn communistisch. Er bestaat niet zooiets als een vorst of opperhoofd, alles wordt volgens oude stamwetten geregeld door een soort raad van ouden. De bevolking is, gezien de abominabele hygiënische toestanden, merkwaardig gezond en voor de gewone kleine ziekten die er heerschen, hebben de menschen eigen geneesmiddelen, die goed voldoen. Er zou dus niet zoo heel veel voor een blanke te verbeteren zijn in het leven van deze menschen, indien er niet de afschuwelijke heidensche huwelijksgebruiken heerschten. „Het is mijn levenswerk geworden", — vertelde Mgr. Gsell me — „om dit volk te leeren, dat het Christelijk huwelijks-systeem beter is, dan hun toomelooze denkbeelden over liefde.

„Polygami is onder de eilanders de algemeene regel, alle huwbare vrouwen zijn getrouwd met oude mannen, zoodat mannen beneden dertig jaar gewoonlijk ongehuwd zijn, terwijl oude knikkebollende grijsaards zooveel vrouwen hebben, als zij met hun geaccumuleerde rijkdom hebben kunnen betalen. Kleine meisjes werden aan oude mannen toegezegd, zoodra zij werden geboren, met de natuurlijke consequenties daaraan verbonden. Wanneer een echtgenoot zijn kind-vrouwtje opeischt, zoodra zij haar eerste meisjesjaren gepasseerd is, heeft de man niet het minste respect voor zijn vrouw. Zij is er slechts om hem te bedienen, — of om anderen te dienen. De echtgenoot ziet er volstrek geen been in om zijn vrouwen aan bezoekers gedurende hun verblijf af te staan".

Om tegen deze toestanden in te gaan is er slechts één methode, en dat is door de inboorlingen op te voeden in het begrip van waardigheid en wederkeerige liefde. Blanken en zwarten lachen eenvoudig om wetten. De reservaten, welke door het Gouvernement zijn ingesteld hebben weinig beteekenis; de bewoners verlaten deze naar verkiezing en vreemdelingen betreden ze tegen de bepalingen, zonder dat er eenig toezicht op wordt gehouden. Een groot deel van de moeilijkheden komt voort uit de voorschriften, welke aan Asiaten verbiedt om vrouwen in dit land mee te brengen, of om met Inheemschen te huwen. Daar sommige Asiaten hier voor goed verblijven, dwingt de overheid hen feitelijk om althans de bedoeling der wetten te overtreden en Australië ziet zijn politiek teniet gedaan door ontelbare vaderlooze kinderen. Om hier alleen iets tegen te beginnen eischt alle moed, vindingrijkheid en doorzettingsvermogen, waarover een groot man beschikken kan.

*
**

Op een zekeren dag kwam een klein zwart meisje uit de wildernis bij de woning van den missionaris aangeloopen, snikkend en in tranen. Zij viel op haar knieën en vroeg hem haar te beschermen. Zij was geen onbekende, vader Gsell kende haar als Martina, die met haar moeder dikwijls op bezoek was geweest voor kleine medicamenten en vriendelijke woorden, die hij voor iedereen had. Zij behoorde tot de Malaola-stam. Dicht op haar hielen kwam een joelende bende gewapende naakte inboorlingen, die in groote woede het kind opeischten en verklaarden, dat Martina nu de vrouw was van een grijsaard, Merapunui genaamd, die ook mee was gekomen en met grimmige uitdrukking op zijn gezicht zijn rechten opeischte. Zijn oude verschrompelde lichaam was afschuwelijk van

● Een typische kano van de eilanders, waarmede zij zich ver op zee wagen.

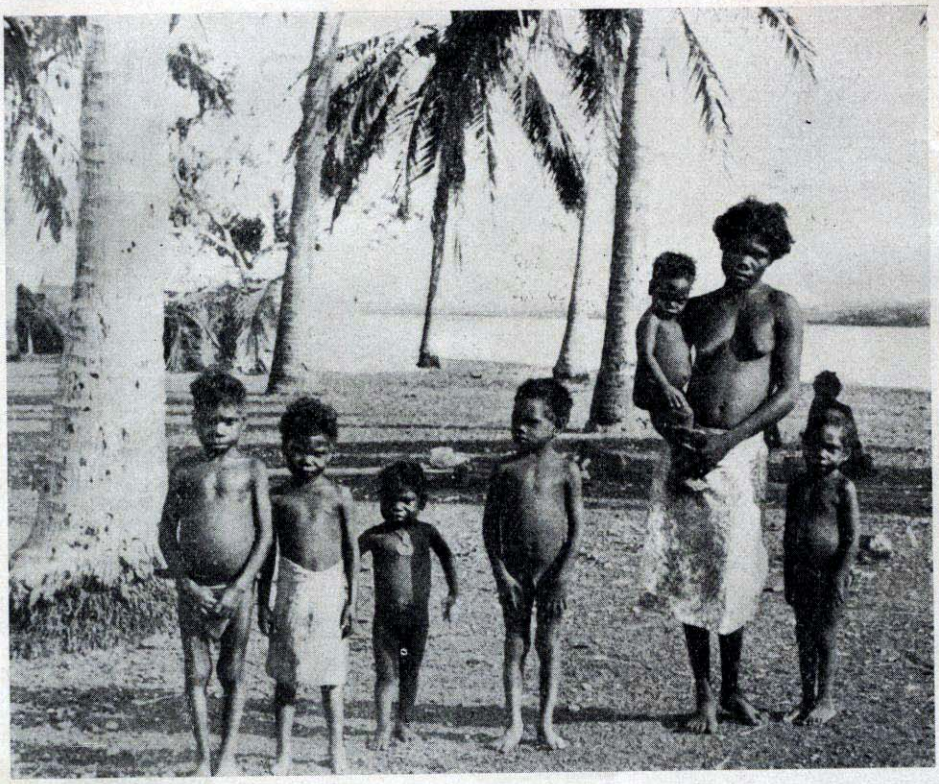

● Een Malaola-vrouw en haar spruiten.

● Onder: het oude en het nieuwe kerkhof van Bathurst-eiland.

de brand-lidteekens die in heidensche ceremoniëen waren verkregen.

Het gaf niet of het kind al tegenspartelde of smeekte; haar heer en meester nam haar in bezit en droeg haar weg, terwijl de missionaris hulpeloos moest toezien. Indien dit het eind was van ieder jong meisjesleven, wat kon men dan van de toekomst hopen? Wat kon één man doen tegen een bende van tachtig gewapende krijgers?

Vijf dagen later kwam Martina bij den missionaris terug, bloedend uit een speerwond in haar been. Zij had den ouden man weerstaan en hij had haar gestraft. Vader Gsell verbond de beenwond, gaf haar te eten en liet haar rusten.

Den volgenden morgen werd de missionaris gewekt door een geweldig kabaal buiten zijn huis. Door een raam zag hij, dat het erf van de missie vol woeste krijgslieden was, die met hun wapens zwaaiden en bloedstollende dreigementen uitschreeuwden. De Malaola's waren met versterkingen uit alle Bathurst-stammen aangerukt, om de eeuwen-oude tradities van hun volk te verdedigen.

Er werd een haastigen krijgsraad gehouden onder de missionarissen, waarop vader Gsell op de galerij trad en in de taal van de inboorlingen vroeg, wat de menschen wenschten. De kleine Martina hield zich krampachtig aan het priestergewaad (dat hij in dien tijd nog droeg) vast en smeekte hem, haar niet over te leveren. Er viel onmiddellijk stilte onder de krijgers, de aanvoerders smoesden wat onder elkaar en toen traden zes man naar voren, waaronder Merapanui, die verklaarden. „We hebben genoeg van deze nonsens. Je gebruikt slechte geesten om onze vrouwen weg te lokken. Dat meisje Martina behoort mij toe, als je haar niet afstaat aan mij, haar rechtmatigen echtgenoot, zullen we jullie allen dooden en je groote huis verbranden. Dat meisje behoort aan Merapanui en zij mag in niemand anders zijn huis slapen, of Merapanui moet er wat voor in ruil hebben....."

Die woorden waren voor vader Gsell een inspiratie. Hij besefte, dat hij haar kon koopen en op die wijze, volgens de adat van den stam, de „echtgenoot" van het kind kon worden. Het was wel heel onorthodox voor een R. K. geestelijke, maar het was een oplossing. Hij hield de Malaola-mannen in gesprek, terwijl hij haastig instructies fluisterde aan zijn assistenten, die weldra allerlei artikelen uit het missie-huis aandroegen en op een bank uitspreidden. De krijgers konden hun begeerige blikken niet van de schatten afwenden: een zak meel, twee roode dekens, drie strijdbijlen, twee messen en een lap bedrukt katoen, enkele stukken pruimtabak, zes pijpen en een kleine spiegel. De waarde ervan bedroeg hoogstens twee pond sterling. Vader Gsell zag, dat het aas lokte: „Zou je al die dingen willen hebben?"

Martina's oude echtgenoot gromde. „Ik wil graag hebben".

„Goed, je mag alles meenemen, als je mij het kleine meisje geeft".

„Je wilt haar voor goed hebben, als eigen vrouw?" vroeg de hebzuchtige Merapanui.

„Ja, onder God's hoede", antwoordde de priester.

De mannen trokken zich terug voor een nadere bespreking van het geval en kwamen terug met de mededeeling, dat zij er mee instemden, onder voorwaarde, dat het meisje aan vader Gsell zou toebehooren en aan niemand anders. De priester bevestigde dit met de beperking, dat zij niemand anders zou toebehooren, zoolang zij hem toebehoorde. Het was nogal een ingewikkelde overeenkomst, maar de zwartjes gingen er grif mee accoord en zoo bleef de kleine Martina in de missie en trokken de krijgers tevreden af.

Het resultaat was eerst heel bevredigend, doch de gevolgen waren, dat vader Gsell meer en meer kleine zwartjes kocht, als even zoovele „bruiden". In vijftien jaar kocht hij 124 meisjes en de handel gaat nog steeds door.

De zwartjes leven gelukkig in de missie, ze ontvangen een opvoeding en leeren een handwerk en het huishouden. Wanneer ze de volwassen leeftijd bereiken, mogen ze gevolg geven aan een aanzoek van de jongens van de missie, waarna ze binnen het domein van de missie een eigen woning kunnen bouwen en een gezin stichten.

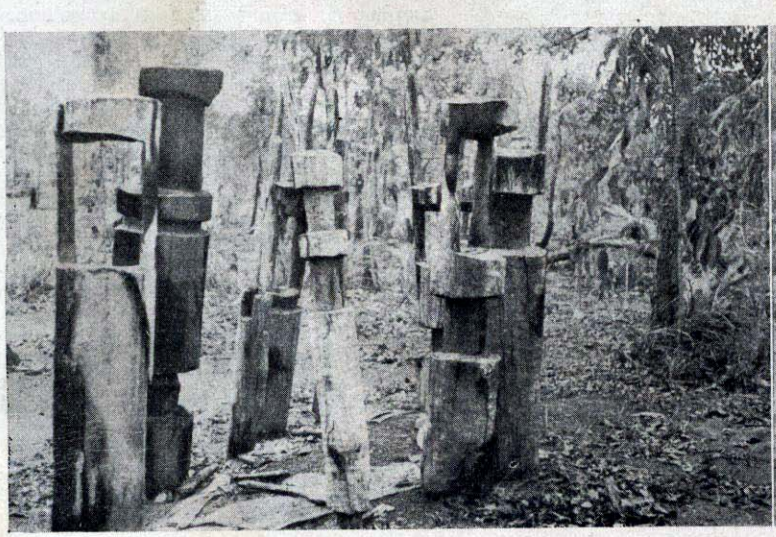

De moeilijkheden met Martina waren echter niet ten einde met haar komst op de missie. Transacties met de inboorlingen zijn niet zoo eenvoudig als vader Gsell het zich aanvankelijk had voorgesteld, want toen Martina oud genoeg was om met een jongeman van haar eigen ras te trouwen, en in korten tijd een gezin met eenige kinderen had gevormd, bemerkte de priester, dat haar oudste dochter in haar woning mankeerde. Hij informeerde naar het 5-jarig meisje en men kan zich zijn schrik voorstellen, toen hij vernam, dat familieleden van Martina het kindje hadden meegenomen, om de bruid te worden van een stamgenoot, die adat-rechten op haar kon doen gelden. Dit vereischte strenge maatregelen. Martina en haar familie werden uit het domein van de missie gebannen en mochten er niet terugkeeren, voor zij het kleintje gevonden hadden en terug brachten..... Het duurde twee jaren voor het jonge echtpaar in triomf terugkeerde, en Martina's echtgenoot vertelde, hoe zij tachtig mijlen door de wildernis hadden moeten trekken, steeds voorzichtig achter de voorttrekkende nomaden aan. Eindelijk was het hem gelukt zijn dochtertje te stelen, zonder dat iemand het bemerkte, maar daarop werden zij weer achtervolgd. De „echtgenoot" van de baby trommelde krijgers bij elkaar en Martina's man had weer vrienden gezocht om den strijd te kunnen aanbinden. Het gevecht had echter nooit plaats, want op de een of andere wijze kwam de echtgenoot om het leven, tijdens de voorbereidingen tot den strijd en daarmee waren zijn rechten komen te vervallen en kon Martina met haar kind in vrede naar huis keeren.

Dit voorval leerde vader Gsell echter, om nooit weer alleen met de ouders van een meisje te onderhandelen, maar ook een overeenkomst te treffen met alle mogelijke familie-relaties, wanneer hij een kind kocht.

*
* *

Het leven op Bathurst-eiland is idyllisch. De tuinen van de missie staan vol met vruchtboomen, er is een kudde van 40 koeien en er is overvloed voor alle bewoners. Buiten onverwachte opleving van oude tradities, waaruit soms ruzies dreigen te ontstaan, leven de menschen er in merkwaardige verdraagzaamheid tezamen. Ziekten komen weinig voor, maar iederen avond houdt vader Gsell toch spreekuur voor allen, die iets mankeeren. Ik woonde de zitting dien dag bij en zag een typeerend geval van huiselijk leven.

Eerst kwam een kleine jongen, met een pijnlijk oor, dat moest worden uitgespoten. Toen volgde een moeder met zes kinderen op sleeptouw. Zij had kiespijn en de kinderen keken meewarig en vol medelijden toe, terwijl vader Gsell de kies verwijderde. Maar toen kwamen twee Myall-zwartjes, van Melville-eiland, die niet zouden gekomen zijn indien het geval niet ernstig was. Het waren twee jonge vrouwen, bij de missie bekend als vrouw nummer 1 en vrouw nummer 3 van een visscher Jerry. De jongste (van 12 jaar) had een diepe wond in de hals en toen vader Gsell deze uitwiesch schudde hij een dreigenden vinger naar de oudste (van 20 jaar) en zei: „Jij ondeugende meid, zie je wel wat je gedaan hebt?" Dat scheen erg grappig te zijn, want beiden vrouwen schoten in een hartelijken lach. Vader Gsell legde me het geval uit: Vrouw nummer 1 en 2 hadden Jerry verrast toen hij een aangenaam tête-à-tête had met zijn jongste aanwinst nummer 3. In een vlaag van jalousie had toen vrouw nummer 1 een bijl gegrepen en naar nummer 3 geworpen, die juist even de slagader in de hals miste en diep in de nek-spier bleef zitten. Jerry had hem verwijderd, op zijn manier de wond bedekt en zijn jonge vrouw met de daadster in een kano geladen, om naar de missie te varen. Beide jonge vrouwen bleken nu de beste vriendinnen te zijn, zoo'n kleinigheidje als een mislukte moord kon je toch niet zoo ernstig nemen.

*
* *

De duisternis viel snel en de tropische maan zond een zilver schijnsel over de Timorzee, de roodgeschilderde kapel stak vredig af tusschen de zoet ruikende broodboomen. Met mijn vriend de piloot Hagarty wandelde ik langs de hutten van de zwartjes aan het strand, toen de klok in de kapel begon te luiden en twintigtallen inboorlingen voor den avonddienst uit hun woningen te voorschijn kwamen. Ook wij gingen even later de kerk binnen en waren verrast door het koor van uitstekende stemmen, die bekende latijnsche gezangen zongen. De geheele kerk was gevuld door de bloote lichamen van de parochianen, die hun speren buiten tegen den muur hadden geplaatst en in stillen eerbied binnen knielden.

(Vervolg op pag. 37).

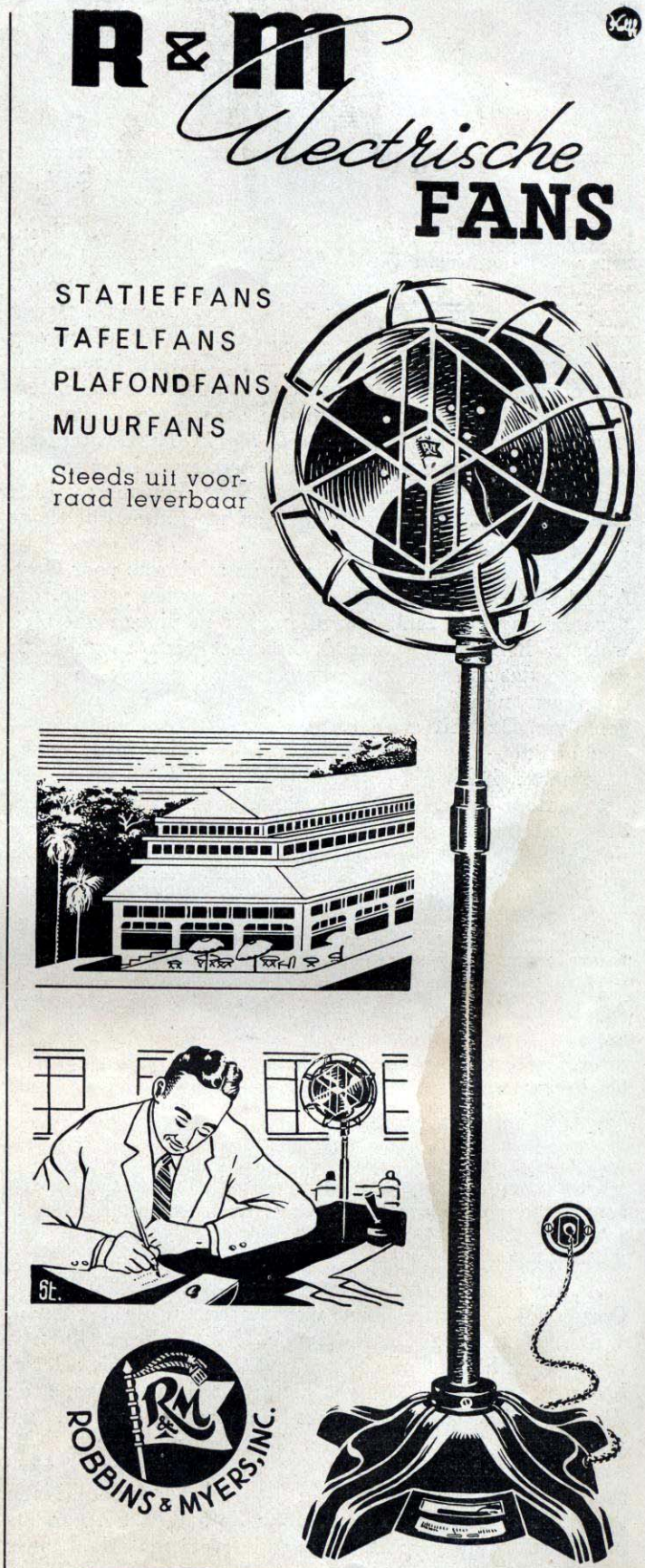

Japan houdt opnieuw de wereld in spanning

door G. A. VAN BOVENE.

Nederlandsch-Indië heeft zijn aandacht niet alleen, maar wèl hoofdzakelijk op het moederland gericht. Wij moeten hier, het spreekt zoo vanzelf, ook voortdurend onze belangstelling behouden voor al hetgeen er in dezen omtrek gebeurt. Wij hebben niet alleen oog voor het Westen. Integendeel, — reeds vele jaren voor den oorlog beschikte dit land over waarnemingsdiensten, die speciaal tot taak hadden om zoowel de Oostersche samenleving in het binnenland als in het buitenland gade te slaan, haar wenschen te beluisteren, haar onrust, haar ontwikkeling te registreeren. Deze diensten werkten steeds in stilte. Zij werkten goed en wij kunnen er thans zeer groot nut van hebben.

Het zijn de bureaux, die onder de adviseurs voor Oost-Aziatische en voor Inlandsche zaken werden gesteld, die deze belangrijke taak vervullen. En menigeen zal zich weleens hebben afgevraagd, hoe het toch mogelijk is geweest, dat zoo velerlei in het Oosten is gebeurd, zonder dat daarvan heftige reacties in Nederlandsch-Indië zijn gebleken. Het antwoord op die vraag is, dat wij hier, — nog altijd, — en gelukkig ook reeds zeer lang, goede barometers hebben in de beide genoemde diensten. Bij het kantoor voor Inlandsche zaken werken ambtenaren, die goed ter tale zijn en wier speciale taak het is, om de verlangens der bevolking te beluisteren, *zelfs voor zij zijn uitgesproken* en om hun waarnemingen over te brengen aan het centraal gezag.

Voor het centraal gezag is het nu den kunst, om deze waarnemingen op de juiste wijze te verwerken.

Hetzelfde geldt voor ons kantoor voor de Oost-Aziatische Zaken. Ook daar zetelt een adviseur, bijgestaan door ambtenaren, die zoowel de Japansche als de Chineesche taal beheerschen en wier geheele leven als het ware is gericht op het beluisteren van de stem van het Oosten.

*
**

Deze beide diensten hebben wij, gedurende reeds zoovele jaren, in dit land leeren waardeeren. En het is juist nù het goede oogenblik om op het bestaan van deze diensten te wijzen.

. . . Er is een nieuwe spanning hier in het Verre Oosten. Wij hebben hier vertrouwen in de toekomst. Wij hebben daar reden voor. Niet alleen kunnen wij immers hiertelande het nieuws ontvangen uit allerlei bronnen, maar bovendien hebben wij hier goede en deskundige waarnemers met een *eigen* oordeel, gegrond op *eigen* informatie. Zóózeer zijn we in dit opzicht bevoorrecht, dat wij er hier zelfs beter voor staan dan eenig ander land in dit deel der wereld. Noch Australië of Nieuw-Zeeland, noch de Straits Settlements of Britsch-Indië beschikken over zooveel materiaal, over zooveel deskundige toewijding en over zulke adviseurs. Werd niet menigmaal een Nederlander geroepen tot advies in aangelegenheden voor het Verre Oosten? Ik herinner slechts aan de figuur van dr. A. D. A. de Kat Angelino, die destijds in de Lytton commissie zitting had. Ik zou andere, ook meer actueele namen kunnen noemen.

Waarop nu grondt zich, ondanks allerlei nieuwe spanning en maatregelen in dit deel der wereld, ons vertrouwen?

In de eerste plaats op het gevoel, dat wij, — met alle middelen, waarover wij beschikten en gezien het geweldige proces der omschakeling, dat in deze vredige samenleving noodig was, — deden, wat wij konden. Men kan menschen niet plotseling veranderen, men kan niet een achterstand opeens inhalen. Doch er werd ons tijd gelaten en dien tijd hébben wij benut. Ook is er een nieuwe stemming gekomen, die aan ons vredes-willen, aan onze paraatheid en vooral aan ons inzicht in onze taak een krachtigen ondergrond heeft gegeven. *Wij durven ook den strijd aan, als het moet.*

Voortdurend hoort ge pleidooien om op deze basis voort te gaan, — wij wekken elkander op om niet te verslappen, om ons niet door den vredigen schijn te laten bedriegen en het zijn ook juist de momenten van spanning, zooals er thans weer een valt in deze week, die goeden dienst doen om onze paraatheid en waakzaamheid te verhoogen.

Het is duidelijk, dat in dezen tijd vooral aan de stille adviseurs der regeering een zware taak toevalt, want niet zooals wij, kunnen zij met de stemming van den dag op en neer gaan. Koel en zakelijk behooren zij de gegevens te blijven rangschikken, — rustig raadplegen zij de feiten en — met den achtergrond van hun levenservaring in het Oosten, hun kennis van personen, feiten, stroomingen, verlangens, mogelijkheden en Oostersch bewustzijn, leggen zij onbevangen hun oordeel voor aan onze overheid, die thans een verantwoordelijkheid moet dragen, welke, (zooals uit de recente Volksraadsdebatten is gebleken) vele geestelijk volwassen personen in dit land, van allen landaard, gaarne met haar zouden deelen.

*
**

Op deze gronden, beknopt aangeduid, — is er hier geen onrust. Er is hier, — voorzoover wij naar het Westen zijn gekeerd, — een wil en een zekerheid tot overwinnen.

Er is hier, voorzoover het onze aanwezigheid en onze doeleinden in het Oosten betreft, een wil tot paraatheid en afweer, die wij ook in den thans zoo populairen letter V. kunnen samenvatten.

Want wij willen Victorie en Vrede, doch het een niet, zonder het ander . . .

De recente maatregelen als reactie op de bezetting van Indo-China, beoogen een waarschuwing te zijn.

Laten wij het nog even samenvatten, wat hier gebeurde.

Wij hebben hier, van den 10den Mei 1940 tot op heden, — geleefd in een tweestrijd, waarvan nu, vrij duidelijk, het eindresultaat zichtbaar wordt. Ieder, die voor Nederland voelde, heeft de loutering van het leed ondergaan. *Het was ook niet noodig*, dat ons, — zooals gebeurde, — op den 15den Mei, van den wapenstilstand, werd toegeroepen, dat wij ons moesten onthouden „van eenige daad van geweld tegenover onschuldige onderdanen" van Duitschland. Wij wilden slechts ons vaderland helpen.

Wij hebben, maandenlang, aan niets anders gedacht; wij hebben gezocht naar middelen om een actie voor het vaderland te organiseeren en daarbij ondervonden hoe groot dit land is en in ons ongeduld leek het ons toe, dat de centrale actie veel te langzaam tot ontwikkeling kwam. Niettemin zijn millioenen bijeen gekomen en wij gaan voort met het vinden van de middelen tot verderen steun.

Het moederland vervulde al onze gedachten ... *doch terwijl dit zoo was,* ging ook een ander proces aan het werk. Voor velen onzer kreeg Indië een nieuwe beteekenis, wij zagen, hoe wij hier waren, wat wij hier konden doen, hoeveel méér dit land nog zou kunnen bereiken, wanneer wij *ook hier* onze liefde en onze energie voor vele jaren wilden offeren, wanneer wij ons *openstelden* voor alles, wat dit land, door de eeuwen heen, aan Nederland heeft geschonken.

*
**

Wij zagen den weg naar het moederland afgesneden en wij ondervonden, hoeveel pijn het veroorzaakt, om niet langer in direct contact te zijn met de bronnen van onze kennis, onze wetenschap en van de genegenheid onzer landgenooten. Maar tegelijk werd het ons duidelijk, dat ons een nieuw terrein van werkzaamheid was geopend en dat wij allen tezamen moesten zoeken naar de synthese, naar de nieuwe doelstelling van ons verder leven. En zoo is er een beter begrip ontstaan van de toekomst, die ons wacht. Ik kan daarvan iets onthullen.

Wij zagen daar in het Westen, na reeksen van geslaagde, gewetenlooze overvallen, hoe het keerpunt kwam. Na elke overwinning was er een nieuwe kreet voor rechtvaardigheid en na elke spanning of teleurstelling volgde het bewijs, dat ook de nieuwe Demon, die in het land van den vijand was opgestaan, zou falen. Steeds duidelijker werd de tegenstand van onze bondgenooten, steeds doeltreffender de steun der Vereenigde Staten. Toen kwam de groote blunder, de inval in Rusland en wij wisten, dat hier, te avond of te morgen, het einde lag. De feiten brengen die zekerheid nu elken dag.

*
**

Maar tegelijk ging onze aandacht uit naar onze eigen omgeving, naar het eigen land, naar Indië en wij leerden hier nieuwe mogelijkheden zien. Wij weten, dat hier mogelijkheden zijn, voor millioenen Nederlandsche onderdanen, dat wij, — *tezamen,* — groote dingen zullen bereiken.

In deze stemming werd besloten tot het inzetten van vele bronnen van energie, in Indië aanwezig, tot het vestigen van nieuwe opleidingen, tot het oprichten van reeksen nieuwe fabrieken. Tenslotte werden ook de plannen bekend gemaakt met betrekking tot den scheepsbouw. En wij zenden deskundigen, zoowel militairen als burgers, naar verschillende richtingen, teneinde nieuwe ervaring op te doen om haar aan dit land ten goede te brengen.

Tegelijkertijd kwamen hier scheepsladingen aan met vliegtuigen en andere wapenen, tot bewaking van den Vrede.

*
**

Want, hoe verward de wereld ook is, wij gelooven, voor dit land en voor zijn bewoners, in den Vrede en in de toekomst.

Voor het Westen de Victorie, voor dit land den Vrede.

Tweemaal V.

(Ontleend aan de Australische pers).

Wij kunnen, wij mógen en wij moeten in de bewaking daarvan blijven gelooven. Want *vooral* dank zij de zooeven aangeduide, werkelijk deskundige adviseurs der regeering en hun knappe medewerkers, wier aantal straks zal worden opgevoerd, mede dank zij de verdieping, ook van ons eigen inzicht, begrijpen wij beter dan ooit, dat aan Nederland een taak is opgelegd, die voor de wereldhistorie spreken zal.

Nederlandsch-Indië is hier, in zijn verschillende groepen, gesteld tot wachter over een prachtige gemeenschap; *Nederlandsch-Indië* ziet op drie eeuwen van ontwikkeling en wil als climax van zijn historie, de basis blijven vormen van den vredeswil in de Pacific.

*
**

Zegt niet, dat wij ons te veel in illusies verdiepen. Zegt liever, dat wij, ook in donkere tijden, ons geloof weten te behouden. En dan mag ik, in dit verband, hier een persoonlijke ervaring geven. Nog dezer dagen sprak ik een Amerikaanschen collega, die eenige jaren in Japan heeft vertoefd. Wij wisselden indrukken uit. Wij waren het er beide over eens, dat ook aan Japan geen beter dienst kan worden bewezen dan door het te behoeden, na de jaren in China, voor nog weer nieuwe en stellig fatale avonturen. *Ook in Japan* leven eenvoudige, maar vooral ook *moede* burgers, die in dezen tijd zullen verlangen naar het eind van de jaren van geweld en wij zouden daar, indien de meerderheid spreken kón, een nog veel dieper verlangen naar Vrede kunnen aantreffen. *Doch dan moet dat verlangen ook onzerzijds, héél duidelijk blijken uit onze paraatheid!*

*
**

Ten bate van het Westen gaat ook Indië voort zijn bijdrage te leveren voor Victorie en Vaderland.

Hier staat de V voor drie woorden, — voor Victorie, Verdraagzaamheid en Vrede.

Hoe prachtig zijn onze gemeenschappelijke wenschen en idealen weer tot uiting gebracht door H. M. de Koningin.

De Australiërs hebben nieuwe ro

1. Op deze dubbele pagina's brengen we de eerste foto's, welke aan het front in Syrië werden vervaardigd. Hierboven een commando-post van een A.I.F.-batterij in actie aan het Merjiyun-front.

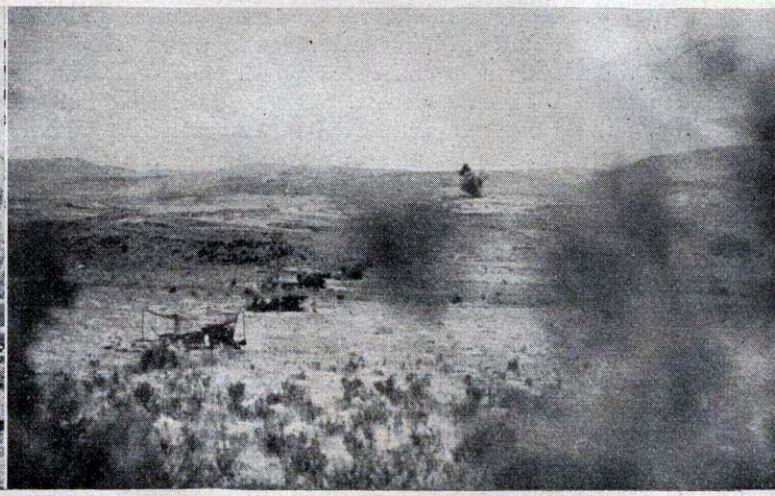

2. De Australische troepen vechten hier in de voorhoede van de geallieerden. Fransche granaten ziet men in de nabijheid van de Australische batterij inslaan, doch er waren geen treffers bij.

3. Een A.I.F.-bataljon zet een aanval in over de vlakte bij El Ardun. Een hevig gevecht volgde op deze actie, hetwelk eindigde met de verovering van de hoogte en de bezetting van Saiada.

4. De overwinnaars zenden technische secties uit, om de verdedigingswerken van den tegenstander te onderzoeken. Hier ziet men de sectie bij een stelling met een Fransch 75 mm kanon, dat hersteld werd en door de geallieerden gebruikt bij hun verderen opmarsch.

5. Met zelfopoffering en volharding halen de ziekendragers gewonden van het slagveld en brengen hen over alle hindernissen heen naar ambulances of verbandposten, na reeds eerste hulp te hebben verleend.

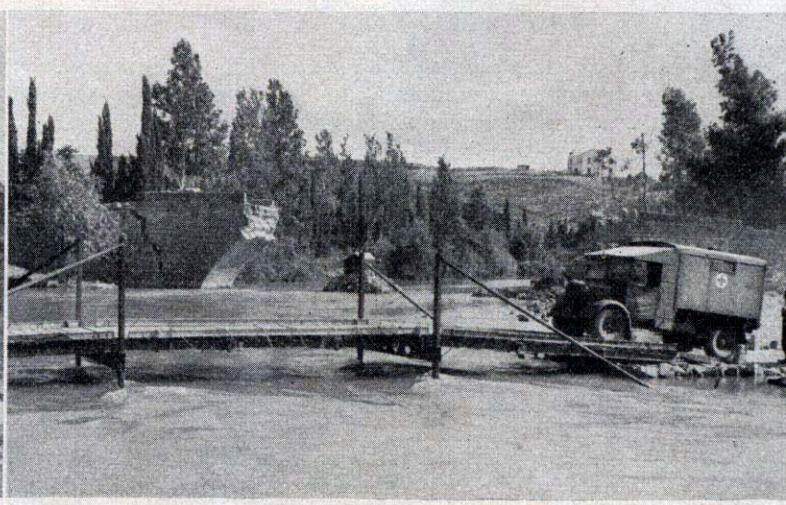

6. Een ambulance van het Australische leger passeert een noodbrug over de Latani-rivier, welke de A.I.F.-genie heeft geslagen ter vervanging van den steenen brug, welke de terugtrekkende Vichy-troepen in de lucht hebben doen vliegen.

behaald bij de verovering van Syrië

7. Een typisch landschap in Syrië, waar de Australische troepen een dal met olijven-boomgaarden verlaten om zich over rots-plateaux naar nieuwe posities te begeven.

8. Een oud kasteel, nog dateerend uit den tijd van de Kruisridders, die het hier bouwden, en van waar men een uitzicht op de stad Sidon heeft.

9. Onmiddellijk na de inname van Sidon verklaarden de Britten haar een open stad en bij proclamatie werd bekend gemaakt, dat, om deze historische streek te sparen, geen militair gebruik van stad en omgeving zou worden gemaakt.

10. Dit is een kijkje in de oude stad Sidon, waar nauwe straten, bouwvallige en donkere woningen, en stoffige winkels karakteristiek zijn. De stad telt 17.000 inwoners, grootendeels Mohamedanen.

11. Het havenfront van de historische stad Sidon wekt herinneringen aan den ouden levant-handel, met pittoreske zeilschepen uit Arabië, Egypte, Griekenland en Turkije, aan avonturen en strijd.

12. Waterleidingen, welke nog uit den Romeinschen tijd dateeren en nog steeds in gebruik zijn, dienen hier den Australiërs om hun vermoeide voeten te verfrisschen, na de zware woestijn-marschen.

LONDEN IS NOG STEEDS LONDEN, al zijn er meer uniformen op straat, hier en daar winkelpuien met planken bedekt, en schuilplaatsen die er vroeger niet waren. De cinema's en restaurants zijn vol, de winkels hebben soms wel kleinere vensters, maar binnen zijn de voorraden groot. Links een paar winkelende dames, in uniformen van een der vele vrouwen-organisaties, de witte band om de muts beteekent, dat de draagster een „officer-cadet" is. Rechts een kijkje nabij Piccadilly Circle, in het hart van West-End. De schuilplaatsen op straat bieden plaats aan 300 personen en zijn hier de eenige objecten, die uiterlijk aan den oorlog herinneren.

Week-overzicht

(Van 23 t/m 30 Juli 1941).

●

WOENSDAG, 23 JULI (vervolg). — Vichy zwicht voor Japansche eischen inzake bezetting van Indo-China.

Amerika waarschuwt Japan.

Duitsche bezettingstroepen uit Roemenië en Bulgarije worden naar het Oostfront gezonden.

R.A.F. brengt schepen in de haven van Trapani (Midden-Oosten) tot zinken.

DONDERDAG, 24 JULI. — Amerika en Engeland overwegen economische stappen tegen Japan, wegens ongeldige bezetting van Indo-China.

Gevechten in Rusland, in richting Porkhov, Pototsk, Smolensk en Zitomir duren voort. Het Duitsche offensief verliest zijn kracht.

R.A.F. valt met vliegende forten de havens van Brest, La Pallice en Cherbourg aan. Vestslagschip Scharnhorst zwaar beschadigd. Ook valt R.A.F. Frankfurt en Mannheim aan.

Britten voeren geslaagde aanvallen uit vanuit Tobroek.

Gevechten tusschen Peru en Ecuador wederom uitgebroken.

VRIJDAG, 25 JULI. — AMERIKA BEVRIEST JAPANSCHE CREDIETEN. JAPANSCHE SCHEPEN KUNNEN AMERIKA NIET MEER VERLATEN.

ENGELAND BEWAPENT KOOPVAARDERS IN SINGAPORE.

In Middellandsche Zee wordt een belangrijk Britsch convooi door vijandelijke vliegtuigen aangevallen. Torpedobootjager „Fearless" gaat verloren, doch geheele convooi bereikt overigens zijn bestemming in het Midden-Oosten.

Oorlog in Rusland brengt geen front-verandering. Duitsche verliezen worden ongehoord zwaar.

R.A.F. boven Kiel en Emden en schiet twee voorraadschepen in brand bij de Noorsche kust.

ZATERDAG, 26 JULI. — ENGELAND ZEGT BRITSCH-JAPANSCHE HANDELSVERDRAGEN OP. CREDIETEN EN ACTIVA VAN JAPAN WORDEN BEVROREN.

ZUID-AFRIKA, BRITSCH-INDIË, STRAITS SETTLEMENTS EN CANADA BEVRIEZEN JAPANSCHE ACTIVA.

Dr. H. COLIJN EN 60 LEDEN VAN DE A. R.-PARTIJ IN NEDERLAND DOOR NAZI'S GEARRESTEERD.

Duitschers doen met E-booten een aanval op Valetta (haven van Malta), waarbij ze 12 dezer booten verliezen.

Peru-Ecuador-gevechten weer gestaakt.

ZONDAG, 27 JULI. — Een nieuwe aanval met E-booten op Valetta wordt wederom met zware verliezen afgeslagen door R.A.F. en kustbatterijen.

In Rusland duurt de slag nog op hetzelfde front voort. Een geheele pantserdivisie der Duitschers wordt vernietigd. Luchtraids op Moskou hebben geen effect, daar slechts enkele vliegtuigen door verdediging heenkomen.

Japan bombardeert uit de lucht Chengtu, hoofdstad van Szechuan.

R.A.F. valt met succes Benghazi aan.

MAANDAG, 28 JULI. — VICE-ADMIRAAL J. Th. FURSTNER BENOEMD TOT MINISTER VAN MARINE IN GEWIJZIGD NEDERLANDSCH CABINET TE LONDEN.

AUSTRALIË BEVRIEST JAPAN'S CREDIETEN. NIEUW-ZEELAND ZEGT HANDELSVERDRAGEN OP.

Chungking wordt hevig door Japansche vliegtuigen gebombardeerd.

Costa Rica zet handel stop naar landen op de Britsche en Amerikaansche zwarte lijsten.

Japansche troepen debarkeeren in Zuid-Indo-China.

Slag in Rusland wordt een stelling-oorlog. Duitschers erkennen groote moeilijkheden. Duitsche infanteriedivisie uitgeroeid. In de Oostzee brengt de Roode vloot twee Duitsche torpedojagers en een onderzeeër tot zinken. Russische luchtmacht bombardeert oliehaven Constanza.

Londen ontvangt eerste luchtraid in elf weken.

R.A.F. doet beperkte aanvallen op kanaalhavens.

DINSDAG, 29 JULI. — Japan brengt 40.000 man troepen naar Zuid-Indo-China.

Japan begint een radio-campagne tegen Thailand.

R.A.F. vernietigt 34 vijandelijke vliegtuigen op luchthavens in Sicilië, 11 toestellen te Catania en 7 vliegbooten te Syracuse.

Groote staking uitgebroken bij de National Steel Car Co. in Amerika (Canada?).

WOENSDAG, 30 JULI. — H. M. DE KONINGIN SPREEKT OVER RADIO-ORANJE over herziening van de Grondwet en hervormingen in het Rijksverband.

In Rusland zijn alle Duitsche doorbraakpogingen mislukt. De Russen gaan tot steeds krachtiger tegenaanvallen over.

Japan versterkt de Siberische grens in China.

Storing in Canada's groote aluminium-industrie, Avrida, in Quebec, vermoedelijk door vijandelijke sabotage.

L. B. D.-OEFENINGEN TE BATAVIA.

In een groot gedeelte van de Provincie West-Java zijn gedurende drie dagen van de afgeloopen week uitgebreide luchtbeschermings-oefeningen gehouden. Batavia was twee avonden verduisterd, terwijl er overdag gedurende de luchtalarms verscheidene oefeningen plaats hadden om het L. B. D.-personeel op hun paraatheid te toetsen. Ook de reddings- en brandploegen, gerecruteerd uit de eigen beschikbare personeelsbezetting van de verschillende bedrijven en Gouvernements-instellingen, kwamen in actie. Wij zijn een kijkje wezen nemen bij het Departement van Financiën aan het Waterlooplein, toen dit gebouw juist te lijden had van een hevig bombardement met brandbommen. Onze foto's op deze pagina geven boven: het L. B. D.-personeel van „Financiën", totaal 170 man sterk en voorzien van keurige uniformen en de nieuwste stalen helmen. Daaronder: de bedrijvige actie, welke in de scherfvrije geneeskundige hulppost heerschte, na het binnenbrengen van de eerste gewonden. Onder aan de pagina links: zoodra de sirenes klinken, moet het geheele personeel (circa 600 man) de gebouwen verlaten en een toevlucht zoeken in de schuilkelders op het groote voorplein. Midden: met een eigen brandspuit van groote capaciteit wordt een hevig uitslaande brand, in den linkervleugel van het gebouw, bestreden. Rechts: het gewondenvervoer door een reddingsploeg.

Wij gaan kampeeren.....

„Kun je hier in Indië nu wel goed kampeeren?"
„Heb je dan niet veel last van beesten?"
„Kun je wel behoorlijk zorgen voor je eten en drinken?"

Dit zijn de vragen, die mij herhaaldelijk gesteld worden door menschen, die in Holland graag met de tent er op uittrokken, doch hier het niet aandurven uit onbekendheid.

Zonder voorbehoud kan ik op deze vragen antwoorden, dat het kampeeren hier in Indië wel veel moeilijker is dan in Holland, maar dat het een genot is; dat je heel weinig last van beesten hebt en dat je — althans op Java — niet bang behoeft te zijn voor honger en dorst!

Maar... vóór ge er aan gaat beginnen, eerst alles grondig voorbereiden en doordenken!

En zoo dacht ik dat het misschien goed zou zijn om in d'Oriënt een soort recept te geven voor het kampeeren.

En als ge dit zoudt willen volgen — al was 't in groote lijnen — trek er dan maar op uit en als U het goed uitzoekt, zooals wij het gedaan hebben en altijd doen, dan zult ge, thuis gekomen zijnde, U als een ander — beter — mensch gevoelen.

Wij zitten hier op een perceel van een klein-landbouwer — een prettige hulpvaardige oude heer — die thee, rubber, klappers enz. enz. op zijn landje heeft staan en, terwijl ik dit schrijf, is het net of ik zit in een echte — door God gebouwde — Kathedraal met de rechte pinang-, klapper- en rubberstammen om mij heen als evenzoovele pijpen van het machtige natuurlijke orgel.

De klapperstammen zijn de bassen, de slanke pinangs vormen de hooge toonen en daar tusschenin staat het middenregister der rubberboomen.

Zoo dadelijk als de koele bergwind komt, klinkt er een prachtig koraal uit op begeleid door het geruisch der theestruiken en dat alles spreekt van God's oneindige wijsheid en goedheid.

Zie, zoo'n plekje midden in 't bosch, waar geen auto's kunnen komen en dat je alleen kunt bereiken langs een klein voetpaadje, is een ideaal kampplaatsje.

En zoo zijn er hier op Java legio te vinden en ge zult blij zijn daar iets anders te beluisteren dan het gedruisch van een stad. De desabevolking, die de rubbertap en de theepluk verzorgt, is soms wel nieuwsgierig, maar een vriendelijk verzoek Uwerzijds willigen ze onmiddellijk in en ze mijden het pad, dat vlak langs Uw kamp loopt en zoeken 't verderop.

Zooals ik reeds zei is 't kampeeren hier in Indië veel moeilijker dan in Holland, doch daardoor juist aantrekkelijker. Ge zult — behalve een zekere dosis organisatie-vermogen en praktische kijk — in Uw bagage mee moeten nemen een flinke dosis geduld, goodwill, tevredenheid en vroolijkheid en dan zal het zijn een gezonde sport voor lichaam en geest.

Allereerst hebt ge noodig een goede ruime dubbeldaks tent als slaaptent en een goede „petroleum onder druk"-lamp. Een grondzeil bij de tent is kostbaar, daarom gebruikte ik gewone tikars op den grond en als de witte mieren daar zin in hebben, dan is een tikar altijd nog goedkooper te vervangen dan een grondzeil.

Verder hebt U noodig veldbedden, want het liggen op den grond, al is 't met een bultzakje, is n.m.m. niet aan te bevelen, vooral als ge de bergen intrekt. Trouwens zoo'n veldbed heeft mooie ruimte er op en er onder om iets weg te zetten, maar denk aan de witte mieren en daarom zult ge voor Uw bagage liever trunks en petroleumblikken met deksel (z.g. rimboeblikken) gebruiken dan fibre of leeren suitcases.

Een opvouwbaar tafeltje met wat goede vouwstoeltjes en een paar z.g. dekstoelen, straks geplaatst onder een atappen afdakje, maken het verblijf in 't kamp tot iets aangenaams.

Een 2 × zoo lang als breed kookzeil met wat brandhout en steenen en een primus met wat pannen, lepels, vorken, messen enz. vormen de keuken-afdeeling van Uw kamp. Hoeveel ge van alles mee moet nemen — en

dat geldt natuurlijk ook voor „blikjes"-eten — hangt geheel van Uzelf af.

De eerste paar dagen, als zoo'n kamp opgebouwd en ingericht moet worden, is er haast geen tijd om eten te koken, dus zijt ge wel aangewezen op de „blikjes" en dat is gemakkelijk, terwijl ge bijna overal op Java vrij eenvoudig brood kunt krijgen en — als ge er prijs op stelt — makkelijk kunt regelen, dat ge Uw krant en Uw post in 't kamp ontvangt.

Later, als 't kamp „op orde" is, is het makkelijk zelf te koken, vooral het gewone Indische eten: rijst met sambal, gezouten visch en dengdeng en dan een eenvoudige sajor er bij. De ingrediënten zijn overal te krijgen tot in de eenvoudigste warong toe en 't smaakt... opperbest!

Een van de allervoornaamste dingen is, dat ge er voor moet zorgen te kampeeren op een plaats waar ge makkelijk goed water kunt krijgen. Dat is in de bergen niet zoo moeilijk, doch vereischt een vóórverkenning of goede informatie. Ik raad aan al het drinkwater steeds goed lang te koken, liefst met wat thee als desinfectants er in, daarom moet ge een behoorlijk groote waterketel meenemen, terwijl Uw rimboeblikken als reservoir kunnen dienst doen (dichtdekken met pisangblad voor inwaaien van stof en beestjes).

Dagelijks moet ge de zijwanden van de tent oprollen om zon en wind vrijen toegang te verleenen, terwijl het zeer noodig is om iederen dag alles er uit te halen en in de zon te luchten.

Zorg ook voor een EHBO-doosje met bovendien wat laxans en vergeet vooral geen sereh-olie of kajoepoeti mee te nemen tegen de boschmuskieten, die als 't donker gaat worden te voorschijn komen en op bloedroof trekken.

Het hangt natuurlijk van den streek af of ge warm goed meeneemt. Ik heb de ervaring, dat het kampeeren in te koude, te hooge regionen geen onverdeeld genoegen is. Het is dan 's avonds meestal te koud om onder Uw afdakje te gaan zitten lezen of luisteren naar het natuurlijke concert van de boschdiertjes, terwijl het er over 't algemeen meer regent. Daarom zoek ik bijvoorkeur een plaatsje uit van ± 500 m hoogte en dan komt er wel eens zoo'n plensbui, maar daarvoor hebt ge natuurlijk een flinke goot om Uw tent gegraven, want anders bandjirt ge weg, hetgeen mij bijna ééns is overkomen.

En als ge dan nog een koelie „chartert" uit een nabijgelegen desa om water te halen, hout te kappen en allerlei kleine werkjes voor U te doen, vooral bamboewerk uitvoeren, en een gat voor een W.C. te graven, zie dan is in twee dagen een kamp opgezet, dat U doet denken thuis te zijn, maar dat daar staat ergens op de wereld, verloren in de vrije natuur en met Gods stem om U heen en in U.

En het opbreken en weer teruggaan naar de groote stad met alle besogne's daaraan verbonden, zal U moeite, veel moeite kosten.

Daarom... ga kampeeren, verlies Uzelf in de groote vredige ruimte en wordt een beter mensch!

H. E.

„WEEK-END"

HET NIEUWSTE INDISCHE TOONEELSTUK VAN HENK SMIT. Op Zaterdag, 2 Augustus gaat te Semarang en op 9 Aug. in den Stadsschouwburg te Batavia, de première van het nieuwste, door Henk Smit geschreven en geregiseerde, tooneelstuk „Week-End". De heer Smit schreef reeds verscheidene tooneelstukken, welke met veel succes voor het voetlicht werden gebracht, meest door het gezelschap onder zijn leiding staande. Wij twijfelen er niet aan of ook dit nieuwste stuk, hetwelk tot het meer ernstige genre behoort, zal een goed onthaal bij het Indische publiek vinden. Het gegeven behandelt het conflict, dat geschapen wordt, wanneer een man van over de veertig verliefd wordt op een meisje van negentien jaar. Hoewel ongetwijfeld niet nieuw en reeds meer behandeld in romans en tooneelstukken, weet Henk Smit in zijn stuk toch nieuwe belangstelling voor dit gegeven te wekken, door een frissche en orgineele kijk op de verschillende problemen, welke zich voordoen. De hoofdrollen worden vertolkt door de beste en meest geroutineerde spelers van de Ned.-Ind. Tooneelvereeniging, terwijl de handeling gedeeltelijk te Batavia en gedeeltelijk op de Poentjak plaats vindt. Onze foto's hiernaast geven boven: een scène uit het eerste bedrijf en daaronder: een tuinscène op de Poentjak.

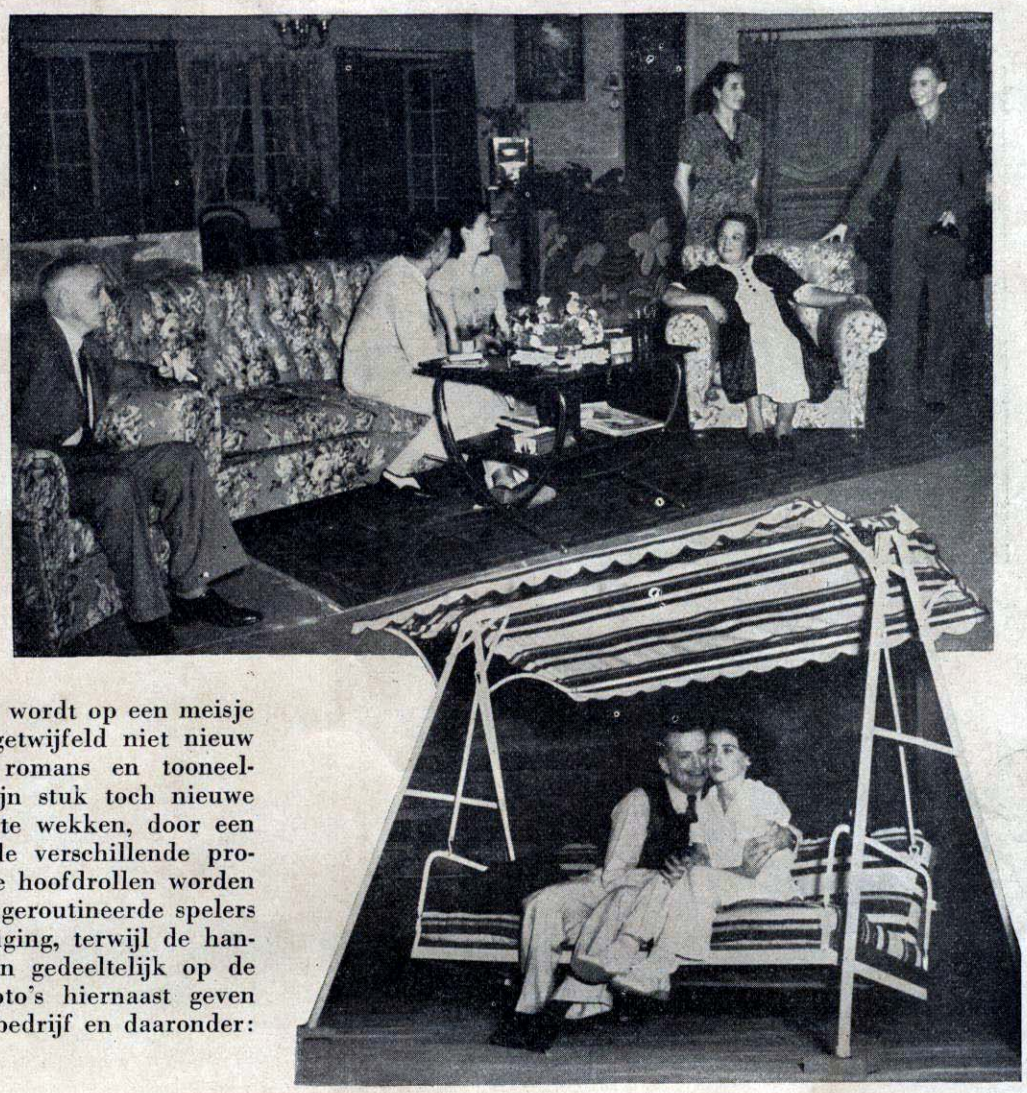

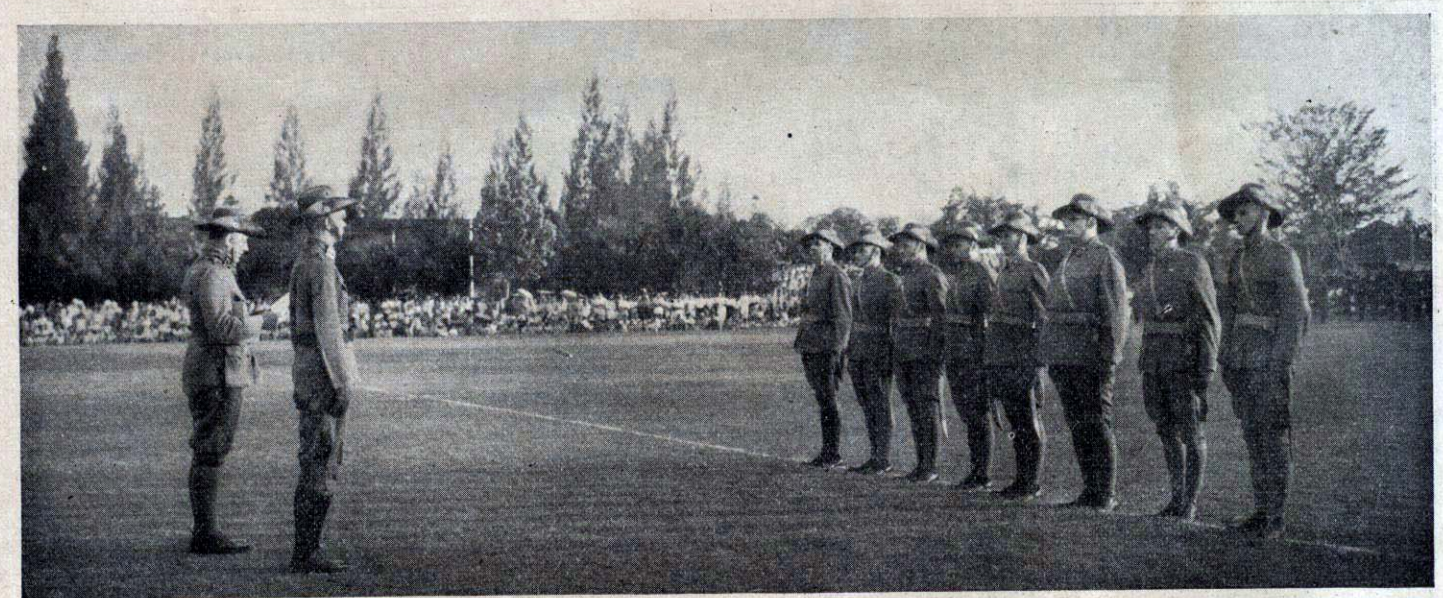

BEËEDIGING RESERVE-OFFICIEREN TE PALEMBANG. Bovenstaande foto werd genomen tijdens de plechtige beëediging van een achttal employé's van de B.P.M. en N.K.P.M. te Palembang tot res.-officier van het K.N.I.L. De voorlezing van het desbetreffende besluit van den Gouverneur-Generaal werd gedaan door den Kapitein-Adjudant J. H. Polman. De nieuwbenoemde officieren zijn (van links naar rechts). Ir. J. A. W. in de Betouw v. d. Voort, Mr. P. Blusse van Oud Alblas, E. E. de Bruin, Ir. H. F. Doeff, Ir. H. van Diermen, M. Blonk, J. H. v. d. Berkhof en J. D. Pasteur.

HOCKEY-WEDSTRIJD
A.S.C. — T.H.O.R.

Jongstleden Zondagmiddag werd op het terrein van de Armenian Sports Club te Soerabaia een Hockey-wedstrijd gespeeld tusschen A.S.C. en T.H.O.R., welke beide teams de sterkste van Oost-Java zijn. Het was een wedstrijd om het kampioenschap, welke met 4 tegen 3 door A.S.C. gewonnen werd. Op een terrein, hetwelk in ideale conditie verkeerde, werd keurig spel ten beste gegeven. Onze foto's geven boven: een aardig actiemoment uit den wedstrijd. Daaronder: de gecombineerde teams van T.H.O.R. en A.S.C.

SPORT FLITSEN UIT SOERABAIA

MARINE
VOETBALWEDSTRIJD.

Op Zaterdagmiddag 26 dezer, werd op het Marine-sportterrein Pasiran aan de Oedjoeng te Soerabaia een onderlinge voetbalwedstrijd gespeeld, tusschen het eerste en tweede elftal van een momenteel binnengaats vertoevenden oorlogsbodem. Foto hierboven: het eerste elftal. Geheel links op de foto Luitenant-ter-Zee Knopper, bij wien de leiding berustte. Foto rechts: het tweede elftal.

MASSAVACCINATIE TE SEMARANG. De gemeentelijke gezondheidsdienst van Semarang is begonnen met een massavaccinatie tegen cholera, typhus en dysenterie, onder de Inheemsche bevolking van de stad. Het betreft hier een proefvaccinatie en staat in geenerlei verband met het epidemisch optreden van besmettelijke buikziekten in de stad. De tot nu toe bereikte resultaten zijn zeer bevredigend (60% van het berekende maximaal mogelijke aantal) en het kan gezegd worden, dat, indien dit percentage van de geheele bevolking wordt gevaccineerd, er voor den duur van 1 jaar een flinke bescherming van de gemeente zal bestaan tegen een invasie van besmettelijke buikziekten zooals cholera, typhus en dysenterie. Onze drie foto's geven eenige typische kijkjes van deze „openluchtvaccinatie" in de verschillende kampongs van de stad.

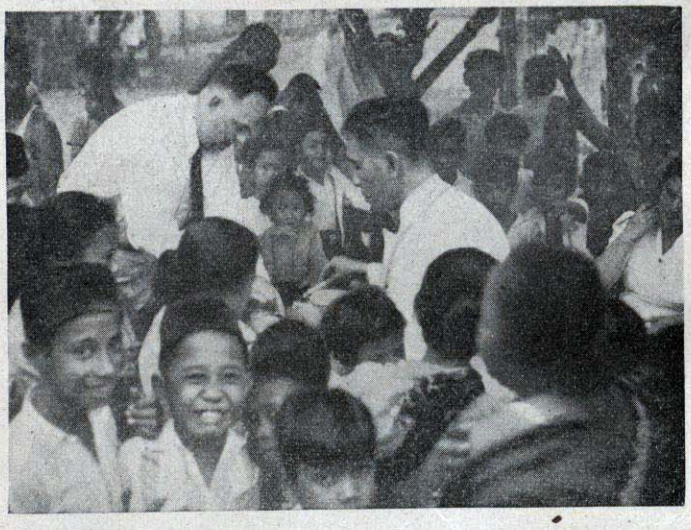

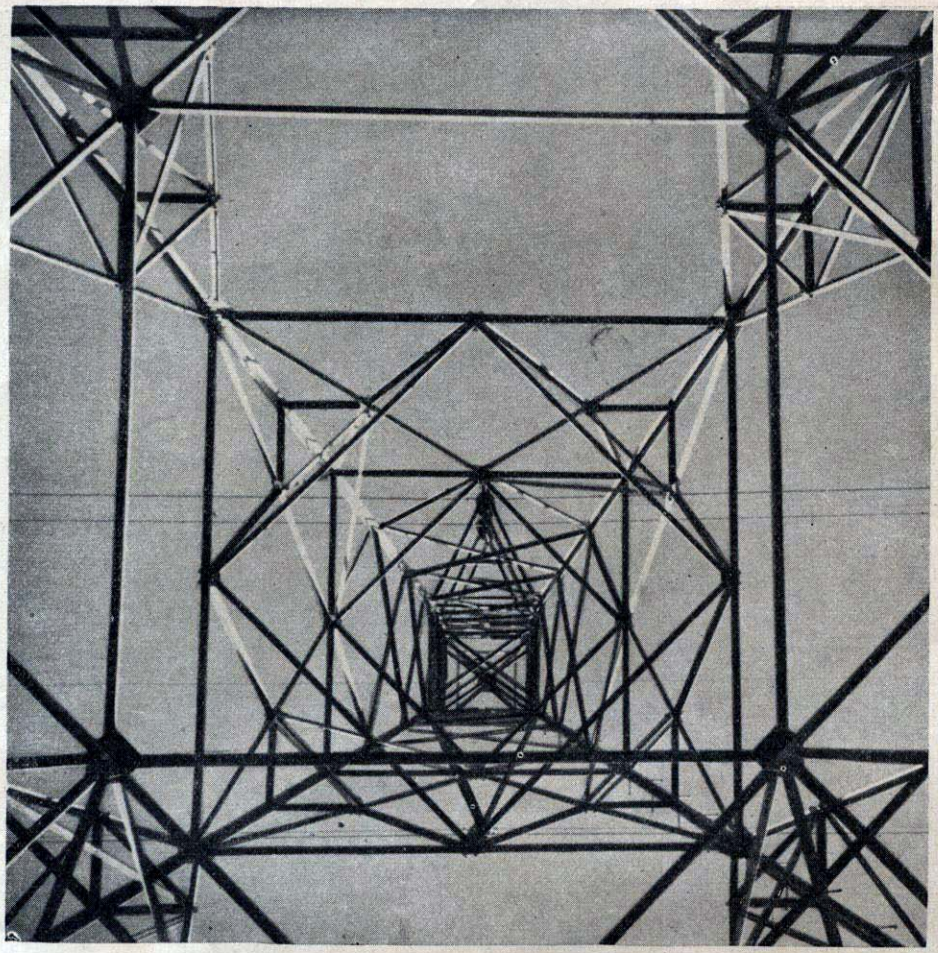

FOTO-RUBRIEK

Onder leiding van H. F. HUININK

Foto's voor deze rubriek moeten duidelijk voorzien zijn van naam en adres van inzender, van fototechnische gegevens, terwijl de afmetingen van de afdrukken minstens 9 × 12 cm moeten zijn. Voor geplaatste foto's wordt *f* 2.50 per stuk vergoed.

BIJZONDERE EFFECTEN DOOR KEUZE VAN SPECIAAL OPNAME-STANDPUNT.

Links: „Lijnenspel". Foto: R. Walthuis, Malang, neg. 6 × 6, F. 18, 1/100 sec. geelfilter 2 ×.

Onder: „Cirkels en Vierkanten". Foto: S. van Gelderen, Batavia, negatief 6 × 6 cm, 1/25 sec. F. 8. Ultra snelle film.

Er staan voor den amateur, in tegenstelling met den vakman, die meestal aan de eischen van z'n opdrachtgevers gebonden wordt, alle mogelijke experimenteer-richtingen in de fotografie open. Waarom zoudt U nu eens niet bepaalde objecten anders (van uit een anderen hoek of met een anderen lichtval) fotografeeren dan al die duizenden het voor U gedaan hebben. En nu bepleiten wij hier geen losbandige luk-raak-fotografie, maar blijven als de twee basis-eischen voor ons werk stellen: een juiste techniek (belichting, diafragma, ontwikkeling enz.), terwijl het bovendien ook artistiek verantwoord moet zijn. Met deze twee eischen als van zelf sprekende beperking, staan er nu legio richtingen voor ons open. Wij zullen in eenige op elkaar volgende besprekingen, een paar van deze richtingen behandelen.

In de eerste plaats de typische effecten, welke kunnen ontstaan, wanneer wij ons object met een eenigszins anderen dan normalen camerastand „behandelen".

Aan de hand van onze ingezonden foto's, geeft de eerste opname „Lijnenspel" van een hoogspanningsnet-paal wel een bijzondere, niet

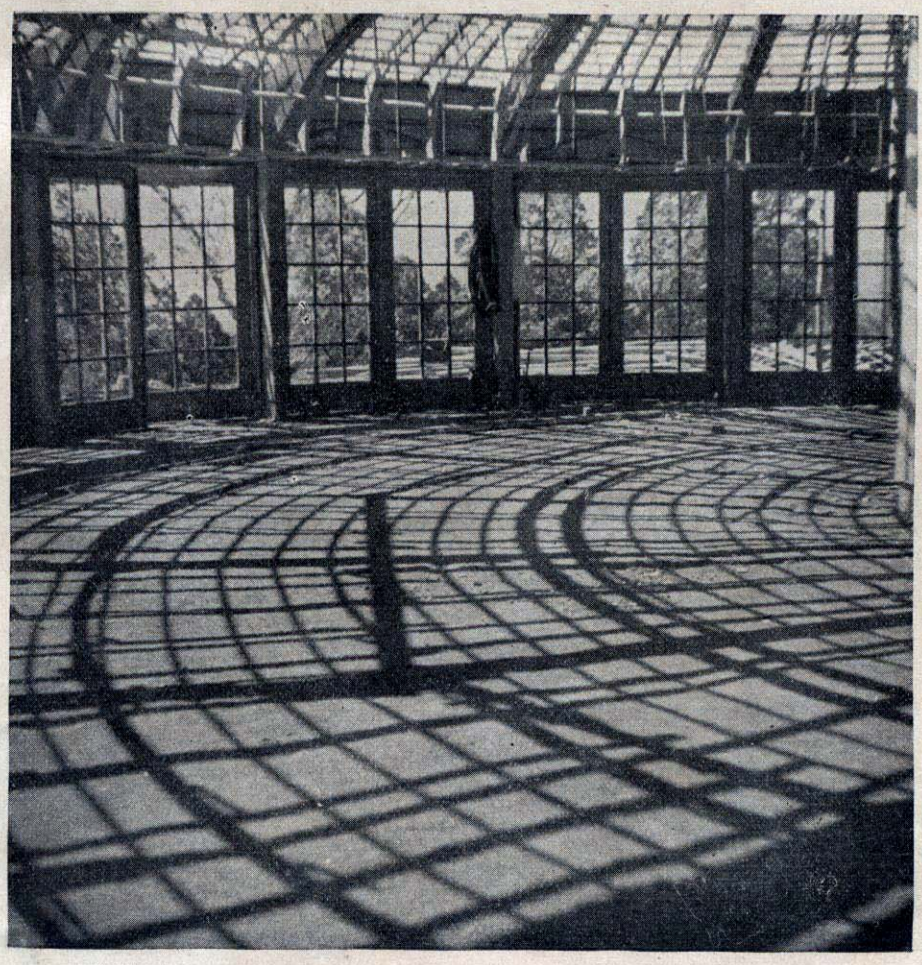

alledaagsche kijk op dit ijzeren gevaarte. De fotograaf heeft namelijk de opname gemaakt liggend op den grond met zijn toestel recht naar boven gericht, waardoor dit typisch aandoende metalen vlechtwerk ontstond. Wij zouden willen adviseeren deze foto nog eens over te maken tegen den achtergrond van een mooie wolkenlucht. Er ontstaat dan een romantisch-zakelijke contrastwerking tusschen het strakke ijzerwerk en de zachte wolkenlijnen, welk effect het meestal bijzonder goed doet.

In denzelfden geest van op den voorgrond tredende lijnwerking is de volgende opname „Cirkels en Vierkanten" gemaakt. Hier is de camera in plaats van op de dakconstructie, gericht op den grond, waar de bijzondere schaduwvorming een fraai en harmonisch lijnenspel te zien geven.

Niemand zal kunnen ontkennen, dat door deze wijze van opnemen, een bijzonder aardig effect werd bereikt, terwijl de plastiek (dieptewerking) wel zeer krachtig ging spreken.

Vervolgens geeft de foto „Wolkendans" zeer goed de eigenaardige beeldwerking weer, welke ontstaat bij het fotografeeren met de camera in een zeer laag opnamestandpunt, vlak boven den grond. Men verkrijgt daardoor de rijzige werking van het dansende figuurtje tegen de mooie wolkenlucht. Ook is er hier wat meer „vaart" in de foto gebracht, door de camera wat scheef te houden, teneinde een sterkere helling van den ondergrond te krijgen, hetgeen tevens een mooie oplossing bracht als donkere hoekvulling. Een keurig actiebeeld met een fraaie compositie!

Bij de opname „Lichtspel" is op aardige en handige wijze gebruik gemaakt van de reflectiemogelijkheden, welke foto's aan den waterkant ons bieden. Door op de meest juiste wijze het licht te laten invallen is hier een bijzonder sterke reflectie verkregen, waardoor het eigenaardige doorgezaagde visschermannetje ontstond, met z'n tweelingbroertje onder den waterspiegel.

Ten slotte nog een opmerking over een afwijking, waarin al deze vier foto's zich onderscheiden van de meest gangbare opnamen. Zij zijn namelijk alle vier van practisch vierkant formaat. In de meeste gevallen zal de compositie schadelijk beinvloed worden door een vierkanten vorm en men kan dan met voordeel hierop ingrijpen, door aan één of meer zijden wat te coupeeren. Bij deze foto's echter komt deze compositie volkomen tot haar recht en is het absoluut niet noodig correctie hierop door afsnijding aan te brengen.

Met deze aardige opnamen als voorbeeld, verwachten wij nu in de komende weken tal van origineele opnamen, waarop wij natuurlijk prompt met eenige rubrieken, betreffende deze onderwerpen, terug zullen komen.

H. F. H.

Boven: „Wolkendans". Foto: F. van Zijp, Djocja, neg. 6 × 6 cm F. 5,6, 1/50 sec. geelfilter, 11.30 v.m. Zon.

Rechts: „Lichtspel". Foto: Tjan Eng Goan, Djember, F. 12.5, 1/100 sec. 9 uur v.m.

Warner Bros.

At last JOHN **GARFIELD** gets what's coming to him!

That's BRENDA **MARSHALL** And not bad, either!

With MARJORIE **RAMBEAU** as Sweetheart No. 2

in "**EAST OF THE RIVER**"

MR. SMART GUY and the Sea Hawk's girl friend...in that strange part of New York that strangers don't see!

Verscholen in de schaduw der machtige wolkenkrabbers ligt het vreemde, jungelachtige deel van New-York.

Hier bloeit romance in de schaduwen!

Hier loert avontuur achter iedere deur!

VANAF

5 AUGUSTUS a.s.

IN DE

GLOBE

TOEGANG: 17 JAAR EN OUDER.

Komende Films

East of the River

(Warner Bros.)

John Garfield, Brenda Marshall en William Lundigan.

„Eastside" in New-York is een wijk waarvan men wel in kranten leest, waarvan men ook veel hoort bij een bezoek aan New-York, maar welke een vreemdeling nooit leert kennen. Velen rijden er eens met een taxi door, enkelen vinden het aardig om wat sfeer op te doen en er eens langzaam door te wandelen, enkele café's te bezoeken, en met de bewoners te spreken, maar daarmede dringt men niet tot het hart van dit vreemde volkje van vele nationaliteiten door.

Deze film openbaart voor ons het familie-leven van een min of meer typisch gezin uit dezen grooten volkswijk en zeer juist was het van Warner Bros. gezien om in het kleine kringetje van vier menschen, zoo nauw aan elkaar verbonden, toch reeds vier volkomen verschillende karakters uit te beelden. Daar is dan in de eerste plaats Mama Raviola, de eigenares van een Italiaansch restaurant, een vrouw met een echte moedernatuur, ondanks haar gestrengheid wanneer dit noodig is. Zij heeft haar handen vol met de opvoeding van haar eigen zoon en een pleegzoon, ook twee geheel verschillende jongens en het kost haar weinig moeite om het meisje van haar zoon als dochter in haar huis te verwelkomen. Hoe de wegen van deze vier uiteenloopen en toch telkens weer kruisen, vormt het onderwerp van de film, waarbij het aan avonturen en sensatie niet ontbreekt. De bewering, dat een omgeving het karakter van jonge menschen vormt, wordt in deze film zoowel aangetoond als bestreden, — de resultaten hangen slechts af van de innerlijke waarden in den mensch, of zij tegen het offensief van de levensmoeilijkheden bestand zijn, of ervoor zwichten. Met het spel van John Garfield en Brenda Marshall, gesteund door Marjorie Rambeau en William Lundigan, is dit ambitieuse gegeven tot een zeer realitische film geworden, romantisch en spannend.

„Boom Town"

(Metro-Goldwyn-Mayer)

Een film van M.G.M. met Clark Gable, Spencer Tracy, Claudette Colbert en Hedy Lamarr in de hoofdrollen, is een zeker succes..... zelfs al zouden ze maar op het zilveren doek ad libitum tot conversatie en actie overgaan. Het liefst zien we de heeren Gable en Tracy in sterke-mannen rollen en daarom zijn onze verwachtingen ten zeerste gespannen ten aanzien van deze film, die ons in de weinig geciviliseerde omgeving van de Texas-olievelden verplaatst, waar zij als stoere werkers hun geluk tezamen probeeren. Spencer Tracy heeft optie op een stuk grond, dat hem lang niet gek voorkomt, en Gable heeft als boorder een aardige spaarpot verdient. Als partners zetten zij alles op het spel, maar ze zijn slechte zakenmenschen en moeten

dus heel wat leeren op dat punt. Na ups en downs lacht het geluk hun tegen, wanneer Frank Morgan hen met machines helpt, doch op het punt van liefde loopt dan alles verkeerd. Gable trouwt met Claudette, op wie Tracy het oog had en het driehoeksprobleem wordt een dilemma, wanneer de kittige Hedy Lamarr haar entree maakt, op wie Gable verliefd wordt, doch die Tracy wil trouwen om het huwelijk van Claudette en Gable te beschermen. Het compagnonschap wordt verbroken, beide mannen gaan huns weegs en na avonturen zien we ze terug als oliemagnaten in New-York, aanvankelijk als goede vrienden, maar terwille van Claudette's geluk is Tracy verplicht om Gable te ruïneeren. Het hoe en waarom leert de film, die zoowel door zijn boeiend en ongewoon onderwerp, als door het voortreffelijk uitgewerkt probleem, tot een van de groote films van het jaar moet worden gerekend.

„That Uncertain Feeling"

(United Artists)

Er zijn films, die door een goed verhaal worden gedragen, anderen door het artistieke spel van groote artisten en dan zijn er films, welke als het ware door de tooverstaf van een geestig genie zijn beroerd. Ongetwijfeld zijn deze laatste films het zeldzaamst, maar indien we ons niet vergissen, is de nieuwste Ernst Lubitsch comedie, van een bijna schipbreuk lijdend huwelijk tusschen zulke voortreffelijke menschen als Merle Oberon en Melvyn Douglas, een van die uitzonderlijke lachsuccessen.

Het heele geval draait om dat vreemde kribelende gevoel, dat een lastigen „hik" veroorzaakt bij Merle Oberon en waarvoor zij een psychiater raadpleegt. Nu zijn er vele remedies voor een hik, maar deze dokter is niet tevreden met de hik te genezen, doch wil de oorzaak ervan ontdekken en verwijderen. En die oorzaak meent hij te moeten zoeken in Merle's huwelijksgeluk. Dit wordt dus onder de loupe genomen en presto..... de hik is voorbij..... maar keert weer terug, wanneer Merle's kunstmatig opgewekte belangstelling voor een concertpianist verflauwt. De film is vol dwaze invallen, die kunstig logisch verwerkt zijn, vol fijne satire en charmante intrige. De film heeft haar West-Java-première over enkele dagen in Deca-Park.

„FOUR SONS" (20th-Century Fox-film)

Reeds eenigen tijd geleden gaven we in onze kolommen een bespreking van deze sterke anti-Nazi film, welke door bijzondere omstandigheden echter pas thans in Batavia zal worden vertoond.

Het is de geschiedenis van een Boheemsch gezin, waarin vier volwassen zonen ieder een andere politieke richting toegedaan zijn en bij de annexatie van hun land, in tegengestelde kampen elkaar moeten bestrijden.

De film gaat a.s. week in het Capitol-theater.

FLASH GORDON

HET HELDENDICHT VAN AVONTUUR

DOOR
ALEX RAYMOND

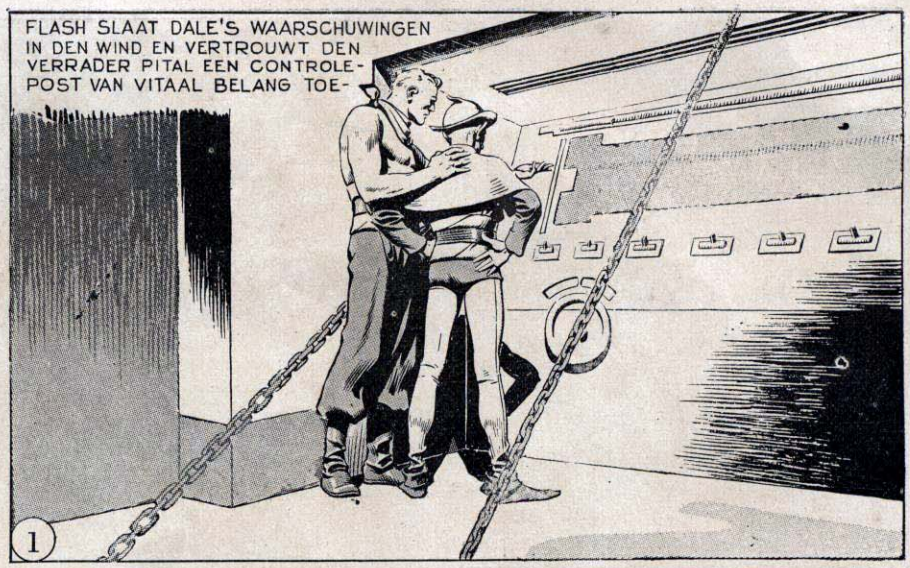

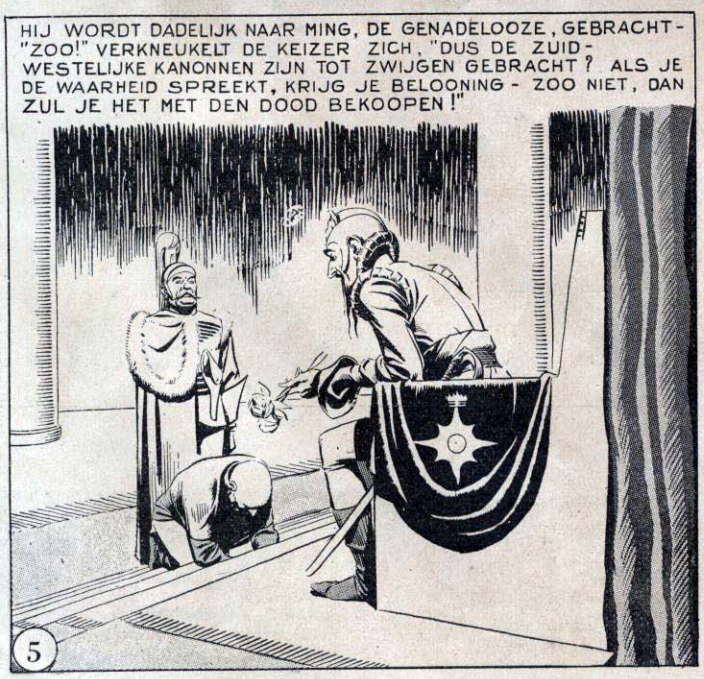

Copie-rechten „d'Oriënt".

HET LEVEN OP BATHURST-EILAND

(Vervolg van pag. 19).

Na den dienst werden we uitgenoodigd om een concert bij te wonen. Het tooneel was onder een grooten mangaboom en het publiek zat onder de hooge palmen, die begroeid waren met kleurige slingerplanten. Twee acetylene-lampen zorgden voor verlichting. Voor ons, de missionarissen, de zusters en de gasten waren klapstoelen aanwezig, om ons heen stonden eenige honderden half naakte zwartjes, prachtige menschen veelal. Een gordijn werd weggetrokken en op het tooneel stond een koor van honderd meisjes, die in gezang losbraken — en zij zongen verrassend goed, zij gingen er geheel in op en werden beantwoord door een kleiner koor van donkere mannenstemmen. Daarop kwam een jonge danseres, Veronica, ten tooneele, die een dans uitvoerde, welke een interpretatie was van den Myall Jerry, die door zijn drie vrouwen achtervolgd werd. Het was een voortreffelijke en geestige interpretatie, die geweldigen bijval oogstte. Veronica, aangemoedigd door haar succes, begon een nieuwen dans, waarmede zij onbedaarlijke lachtsalvo's uitlokte, ook van de missionarissen, doch waarvan ik niets begreep. Vader Gsell legde me uit, dat het meisje mij tot mikpunt had gekozen en een voorstelling gaf van Frank Clune, die op bloote voeten uit een kano stapte en zijn weg danste over de scherpe steenen en schelpen van de kust.

Uit erkentelijkheid voor de goede imitatie van hetgeen mij werkelijk dien middag overkomen was, gaf ik aan de uitnoodiging gehoor om ook enkele liedjes voor hen te zingen. Er was natuurlijk geen piano om me te accompagneeren; ik zong een eenvoudig zeemansliedje en bijna onmiddellijk neuriede het koor mee en zorgde voor een heel aardig accompagnement. Ik wist echter niet wat ik begonnen was, want toen Veronica nog een aardige dans-interpretatie gegeven had van een buffel die zich tegen een boom schurfte, werd ik opnieuw tot zingen geprest en dat hield niet op, voor ik alle oude soldaten- en matrozenliedjes van mijn repertoire had afgewerkt en waarlijk niet meer kòn. „Sing, singman, sing!" riepen ze steeds weer en zoo ben ik aan een nieuwen naam gekomen. Zooals Hagarty op Bathurst-eiland de „Birdman" is, zoo ben ik er nog steeds de „Singman", volgens de laatste brieven van den braven bisschop Gsell, waarin hij me schreef, dat enkele liedjes van den „Singman" nog voortleven in dat zwarte paradijsje van de missie op Barthurst-eiland, dat ik nimmer zal vergeten.

***

Na het ziekenbezoek hadden we een uitstekend maal met kangaroe-vleesch, vruchten en een verrukkelijke ananaswijn, die op het eiland wordt gemaakt.

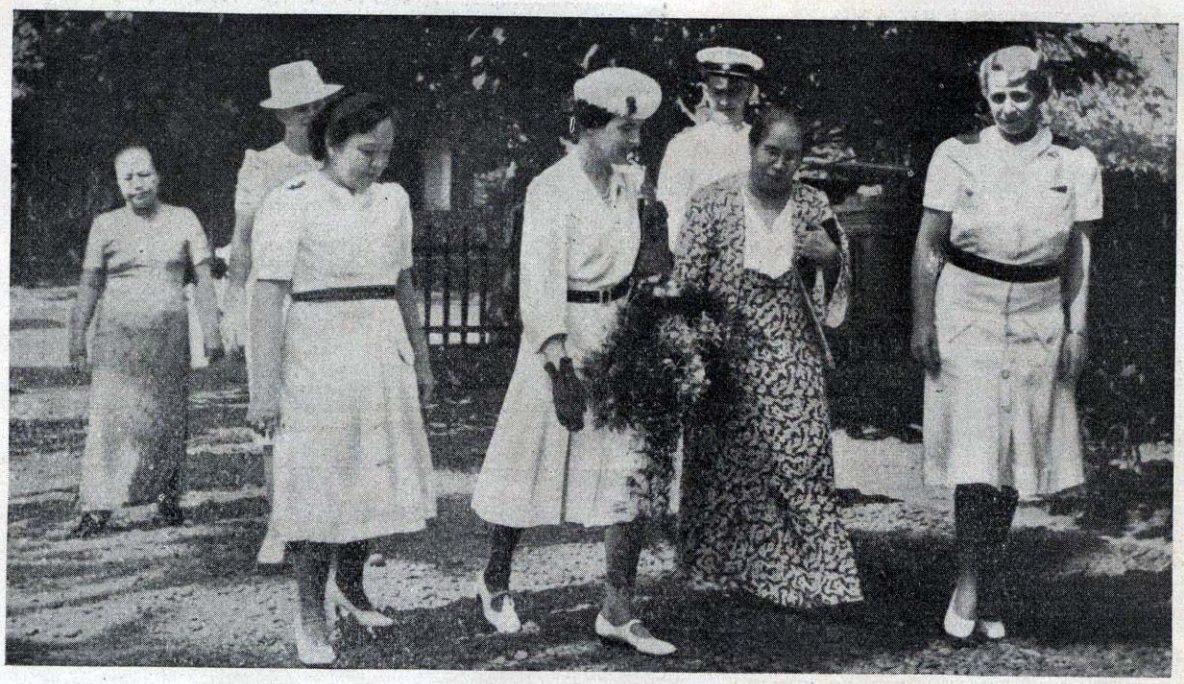

Mevrouw Tjarda op bezoek bij de Chineesche Huisvrouwen Vereeniging, afd. Covim

Mevrouw Tjarda van Starkenborgh Stachouwer bezocht dezer dagen een kook-demonstratie van de afdeeling C.O.V.I.M. van de Chineesche Huisvrouwen Vereeniging te Batavia, in het gebouw aan de Prinsenlaan. Boven: de aankomst van Mevrouw Tjarda, vergezeld door mevrouw Kiveron en luitenant-kolonel Lanzing, intendant ten Paleize en ontvangen door mevrouw Choa Hin Hoey, leidster van deze afdeeling der „Chung Hua Fu Nu Hui". Geheel rechts: mevrouw Konink-Liefsting. De beide foto's hieronder werden genomen bij de bezichtiging en het proeven van de bereide spijzen.

DELFIA
BOTEROLIE
reukloos en smaakloos!
spat niet, walmt niet!
UITSTEKEND VOOR DE RIJSTTAFEL
DEL 21-A

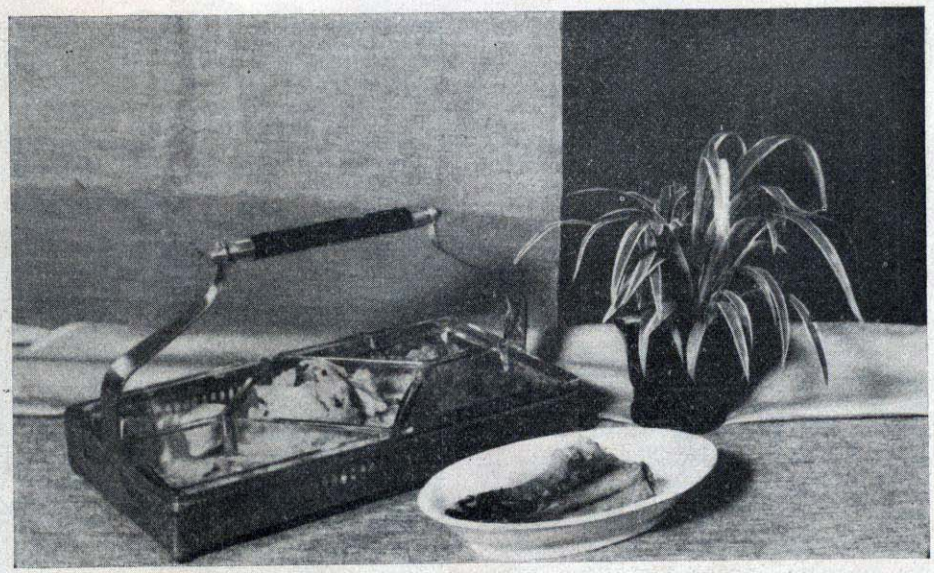

GEVULDE LOMBOKS

We kiezen hiervoor mooie groote en roode lomboks of paprika's, die we op vele passers te koop zien liggen.

De vruchten worden van de pitten ontdaan en gevuld met het volgende mengsel:
fijngehakte gekookte garnalen
wat geweekt oud brood
2 geklopte eieren
zout, peper, nootmuskaat
1 gehakt uitje
wat soepgroenten.

Wanneer de lomboks met dit papje gevuld zijn, wordt het vulsel met wat paneermeel bestrooid en dan worden de gevulde lomboks in olie gebakken, totdat het vulsel mooi bruin is.

Deze gevulde lomboks smaken heerlijk bij de rijsttafel, maar ook bij de boterham zijn ze lekker, als ge van iets pittigs houdt.

U behoeft niet langer te sukkelen!

Wanneer U lijdt aan overvloedige slijmafscheiding en U dientengevolge ongelukkig gevoelt, neemt dan Uw toevlucht tot het middel, dat reeds duizenden geholpen heeft.

DJAMOE PEPOETI
NJONJA MENEER SEMARANG TJAP PORTRET.

Vraagt gratis advies aan MEVR. OEI, de dochter van Njonja Meneer, Semarang.

Prijs F.2.50 voor 3 WEKEN

Kruiden Industrie „NJONJA MENEER" Tjap Portret
Pasar Baroe 130 - Tel. WI. 829 - Batavia-C.

JAVADOL Toiletzeep
TER VOORKOMING VAN
DAUW-WORM
VOET-ECZEEM
STEEN-PUISTEN
HUID-UITSLAG
ROODE HOND
JEUK
KOETOE AER
JAVADOLZEEP TOILET ZEEP
TEGEN ROODE HOND EN HUIDUITSLAG
Handelsvereeniging C. MOLL
SOERABAIA

VERKRIJGBAAR IN ALLE APOTHEKEN

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS VOOR NED.-INDIË
PHARM. IMPORT WILLEM M. ITALLIE
SOERABAIA

Kinder-speelgoed

I.

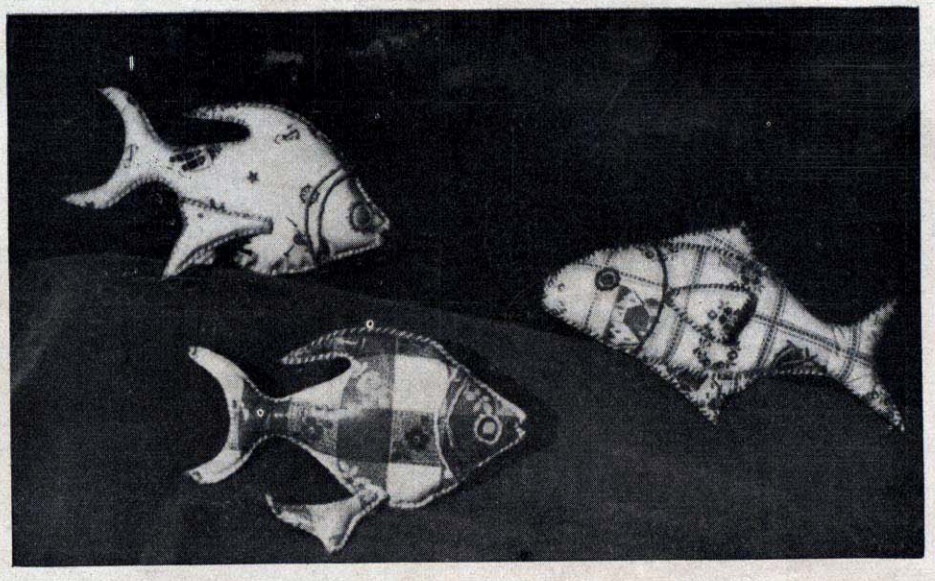

Het speelgoed voor onze allerkleinste peuters moet, behalve leuk, ook praktisch zijn. Het moet stevig zijn en liefst ook even met wat water en zeep afgesponst kunnen worden, als het vuil geworden is. Meestal bestaat het speelgoed, dat we in de winkels koopen, uit verschillende beestjes van pluche, laken, flanel, peau de pêche, leer of imitatie-leer. Nu ook de invoer van deze luxe-artikelen stagneert, kunnen wij zèlf probeeren van dat handige speelgoed te fabriceeren. Ik zal U eenige patroontjes teekenen, die, in opklimmende moeilijkheid gegeven, alle gemakkelijk te maken zijn.

We kunnen hiervoor restjes gebruiken van gebloemd imitatie-leer, dat we overgehouden hebben van tafelbedekking of kasten. Volgens bijgaande teekeningen maken we eerst een papieren patroontje, waarna we uit imitatie-leer twee zijkanten knippen. Ook de beide zijvinnen worden dubbel geknipt. Eenvoudig, niet? Zoo'n vischje bestaat dus uit 2 zijvlakken, waaraan rug- en borstvin aangeknipt zijn en 2 vinnen, die geheel apart geknipt worden.

Zooals op de foto duidelijk te zien is, geven we met een draad breikatoen in de kleur, die we ook voor het omwerken van den omtrek gebruiken zullen, met een grove steelsteek de kieuwen en de oogen aan. Dan worden de uitgeknipte patronen op elkaar gelegd (goede kant naar buiten) en aan elkaar gezet met een draad breikatoen. Het gemakkelijkst is nu bij deze visschen, om de stukken twee aan twee (het lijf zoowel als de vinnen) op elkaar te leggen en op de naaimachine op elkaar te stikken; we naaien dan op ± 1 — 2 mm van den kant af en laten bijv. aan de buikzijde bij den staart een opening van 3 cm open om later de vulling door te stoppen. Nu hebben we geen moeite meer om ons

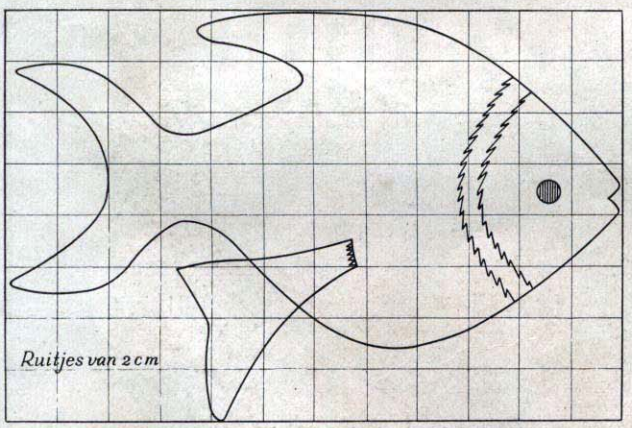

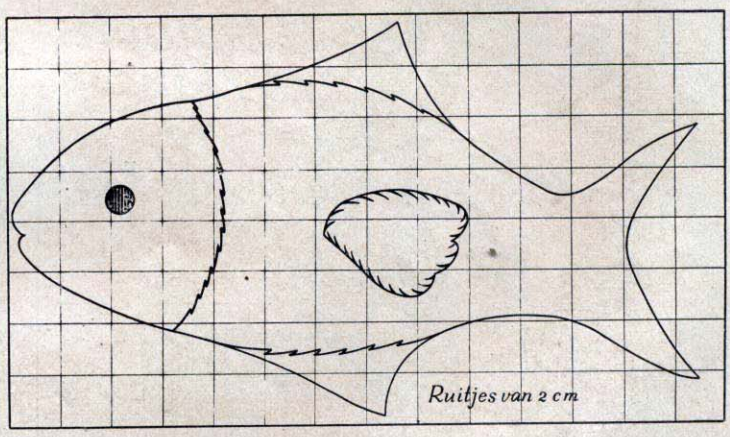

vischje langs den naad met breikatoen om te werken. Dat gaat heerlijk vlug, omdat we het reeds op onze naaimachine op elkaar gestikt hebben.

Met mooie nieuwe kapok vullen we nu eerst de beide zijvinnen op en bevestigen deze aan beide zijden van het visschenlijf met een paar stevige steken van het gebruikte breikatoen. Daarna wordt het visschenlijf gevuld; eerst de staart en de vinnen, met een schaarpunt of iets dergelijks stevig, maar voorzichtig instoppen, opdat er geen hoekjes ongevuld blijven. De rug- en buikvinnen van de groote visch worden door eenige steken met het breikatoen aangegeven. Daarna wordt het lijf goed gevuld en de opengelaten opening gesloten.

Ge ziet, wat een leuk speelgoed dit voor Uw kleine kleuter is geworden. Het kan gemakkelijk afgesponst worden als het vuil is geworden en het ziet er dan weer frisch en helder uit.

Mrs. Doit.

't is in Orde

MARS BRAND

22½ Ct.

UW SHAG

N.V. INTERNATIO

Een stukje natuurleven . . . herbouwd in het Zoölogisch Museum te Buitenzorg

door A. DE VOS

Sinds kort is er in het Zoölogisch Museum weer een nieuw dierendiorama te bezichtigen, voorstellende een troep adjags, die een wrattenzwijn aanvallen. Te oordeelen naar gemaakte opmerkingen vragen vele bezoekers zich af, hoe zulk een dierengroep tot stand komt. Dit artikel is bedoeld om den lezer een globale indruk hiervan te geven.

Reeds lang is de tijd voorbij, waarin huiden met zaagsel opgevuld op vier stokjes als zoutzakken ten toon gesteld werden. Tegenwoordig worden ook niet meer dieren, in een willekeurigen stand op een plank gemonteerd, in rijtjes in wandkasten opgesteld. Het streven is nu om den bezoeker een indruk te geven, die de werkelijke natuur zooveel mogelijk nabij komt en wel door het dier een zoo natuurlijk mogelijke pose te geven, geplaatst in een juiste planten-omgeving.

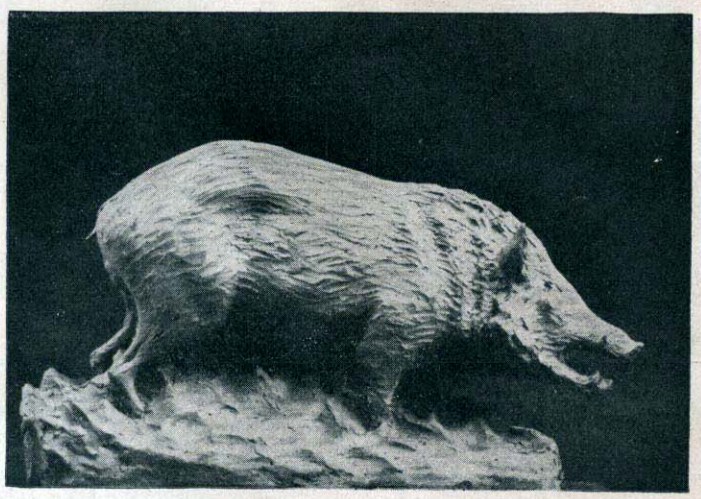

Klei-model, waarnaar later het zwijn wordt opgezet.

Daar de natuur altijd een uiterst harmonisch geheel vormt is het noodzakelijk, dat degeen, die de leiding heeft bij het bouwen van een dergelijke groep, een goede kijk op proportie's en anatomie heeft en een dusdanig verband tusschen het dier en de omringende plantengroei weet te leggen, dat het geheel niet gefantaseerd of houterig lijkt.

Het opbouwproces gaat nu als volgt: De taxidermist of dermoplasticus — op z'n Hollandsch: huidbeeldhouwer — krijgt de opdracht om een diorama samen te stellen — in dit geval een troep adjags, die een zwijn aanvallen. Vóórdat hij nu deze dieren gaat opzetten, gaat hij eerst teekeningen van in dierentuinen levende exemplaren maken en een natuurlijke omgeving opzoeken, waarvan hij een kunstschilder een schilderij laat

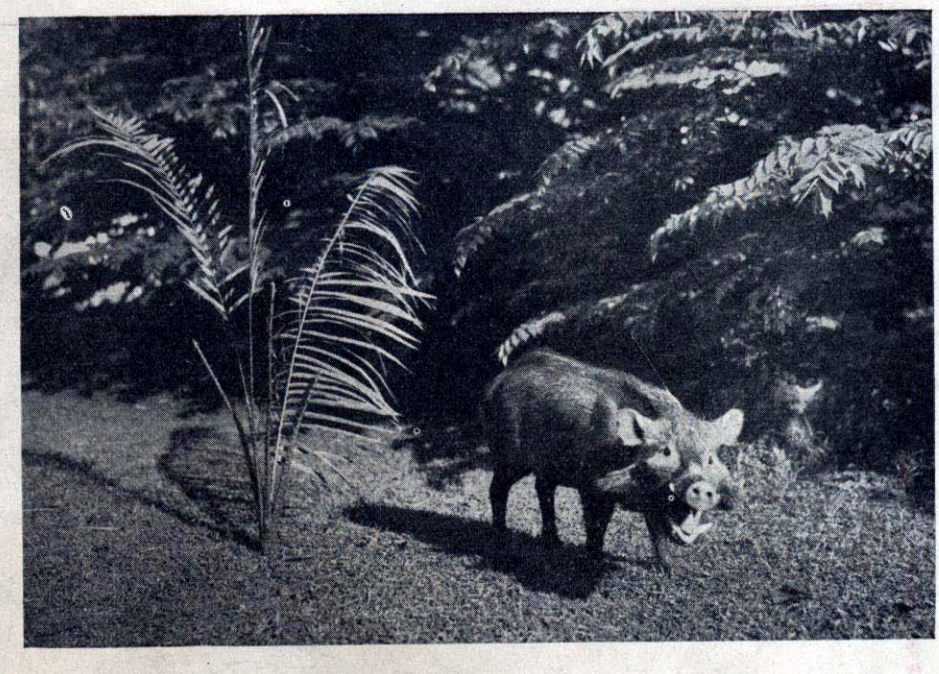

● Het opgezette zwijn naast nagemaakte rottan.

vervaardigen. De op den voorgrond geschilderde planten worden na afloop meegenomen om later geheel nagemaakt te worden.

Nu wordt van ieder dier een kleimodel op ongeveer 1/10 van de normale grootte gemaakt en wel op zoodanige wijze, dat de verschillende modellen bijeen geplaatst met elkaar en den achtergrond een harmonieus geheel vormen.

Pas nu kan het eigenlijke „opzetten" een aanvang nemen. Van de reeds vroeger geschoten dieren zijn voor het villen allerlei maten genomen ten behoeve van het vervaardigen van het levensgroote model. De lichamen worden trouwens voor vergelijking bewaard op een conserveerende vloeistof.

Het opzetproces geschiedt in grove trekken als volgt: Teneinde een frame te krijgen, waarover later de huid getrokken wordt, gaat men uit van een plank, die den vorm van het lichaam „en profile" weergeeft. Aan deze plank worden in den stand van de pooten gebogen rondijzers bevestigd. Deze ijzers worden met behulp van een schroef en schroefdraad op een grondplank verankerd. Aan de profielplank wordt nu òf de werkelijke schedel (nl. indien het beest met geopende bek opgezet wordt) òf een nagemaakte schedel bevestigd. De vorm van romp en pooten wordt nu globaal aangegeven met behulp van kippegaas, dat over het middenprofiel en loodrecht daarop bevestigde dwarsprofielplankjes wordt gespannen. Over dit gaas wordt een overtrek van in gips gedrenkte jute aangebracht, waardoor het beest al in grove lijnen te herkennen valt.

De fijne afwerking moet nu geschieden door het opboetseeren van de verschillende spieren met behulp van een boetseermassa, bestaande uit gips vermengd met stoffen, die het spoedig hard worden tegengaan. Is de preparateur tevreden over zijn „anatomisch" model, dan voorziet hij dit van een waterafsluitende laag.

Later wordt namelijk de natte huid over het model getrokken. Deze natte huid wordt nu zoo in plooien en rimpels gelegd, dat het dier er „net echt" uitziet. De plooien worden door middel van spelden en kartonnen stroken gefixeerd, daar de huid bij het drogen gaat krimpen. Na het drogen wordt de huid, waar noodig, in de natuurlijke kleur bijgeverfd.

Ondertusschen is in andere werkplaatsen de achtergrond in natuurlijke grootte geschilderd met als voorbeeld het in de natuur gemaakte schilderij. Alleen de op den voorgrond geschilderde planten worden nu weggelaten, daar deze nagemaakt worden.

Niet slechts kleinere planten worden afgevormd; indien het noodig is worden zelfs heele boomen vervaardigd. Echte boomen zijn natuurlijk veel te zwaar om opgesteld te worden. Voor het namaken van planten worden verschillende processen toegepast: Groote bladeren worden van papier nagemaakt met stelen van koperdraad, kleine bladeren daarentegen maakt men van celluloid, door een cellulose oplossing over de echte bladeren te strijken en het gedroogde celluloidlaagje de volgende dag af te nemen. Ook worden de echte bladeren wel in glycerinehoudende oplossingen geconserveerd, zoodat ze mooi soepel blijven en niet verflensen. Volgens welk proces de bladeren ook gemaakt zijn: zij worden alle met olieverf in de natuurlijke kleur beschilderd.

Ondertusschen staat de kast, waarin al dit schoons opgeborgen moet worden, klaar in het Museum, met achtergrond en al. Als bodem zijn uitneembare houten frame's aangebracht, waarover gaas is gespannen, hetwelk bedekt is met een gekleurde, korrelige cementlaag, die zeer goed een humusbodem nabootst. In deze cementlaag worden nu gaten geboord op de plaatsen, waar men de dieren en planten opgesteld wil hebben. Voor de juiste opstelling bereikt is, blijken echter heel wat veranderingen noodig te zijn.

Misschien geeft de eerste photo een goeden indruk van het verkregen resultaat. Hopelijk heeft de lezer eenige kijk gekregen in de moeilijkheden die het preparateursvak biedt en ook begrepen, dat degeen, die de leiding over zulk werk heeft „all round" ontwikkeld moet zijn en dat hetgeen in een Zoölogisch Museum wordt geschapen, zeker zijn cultureele waarde heeft.

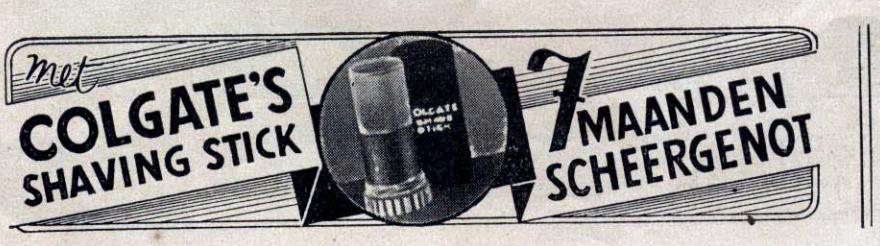

Zeker van zichzelf!

Even uitblazen na een fikse partij en wat gezellig napraten. Dat men flink transpireert is vanzelfsprekend, vooral hier in de tropen, maar U moet oppassen dat B. O. (Body Odour) U geen parten speelt. Deze onaangename kwaal zou oorzaak kunnen zijn dat men U in de club liever niet dan wel zag en daarom moet U het risico van B.O. vermijden. Wilt U zeker zijn van U-zelf, gebruik dan LIFEBUOY TOILET ZEEP de zeep die millioenen mensen tot hun dagelijkse beschermer kozen.

LIFEBUOY bevat speciale bestanddelen die alle onreinheden, ontstaan door transpiratie, wegnemen. U voorkomt hierdoor B. O., de onaangename lichaamsgeur, welke heel vaak de oorzaak is dat men Uw gezelschap mijdt.

LIFEBUOY
TOILET ZEEP
BESCHERMT U TEGEN B.O.
(BODY ODOUR)

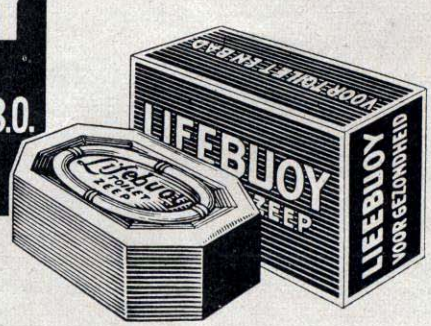

DE AANGEWEZEN TOILETZEEP VOOR DE TROPEN

LBT 80 - 270

Bridge-Rubriek

onder leiding van G. M. J. Schaub

DE SMITH-CONVENTIE IN DE PRAKTIJK

Eenige weken geleden (d'Oriënt van 21 Juni 1941) hebben we bridgend Indië de primeur van de Smith-conventie voorgezet. De Smith-conventie heeft Amerika stormenderhand veroverd en we twijfelen niet of ook in Indië zal men het „smizzen" spoedig onder de knie krijgen. Om te kunnen „smizzen" dient men in betrekkelijk korten tijd het juiste antwoord op de „Smith-vraag" te kunnen geven, zonder op het lijstje te kijken. We weten wel hoe het in den regel gaat, wanneer men met een nieuw systeem kennis maakt. Het lijkt aanlokkelijk, maar men ziet er al gauw tegenop om door een berg van theorie heen te bijten, hoewel het later in de praktijk meestal wel meevalt.

Daarom hebben we eenige typische Smith-problemen, vier mooie praktijk-bloempjes, in acht vragen uiteengerafeld, om den lezer over het doode punt heen te helpen. Het verband tusschen de vragen wordt eerst later aangetoond, doch we raden U aan om eerst eens zelf te zien, hoe U zelf zoudt bieden en spelen, voordat U de antwoorden leest. Deze week geven we vier vragen en vier antwoorden, de volgende week de andere vier.

Vragen.

I. Bieden:

Z	W	N	O
1 ♣	1 ♦	2 ♣	2 ♦
3 ♦	pas	?	

N heeft:

♠: h, 10, 2
♥: h, 9, 4
♦: 4, 3, 2
♣: h, v, 7, 6

en biedt.....

II. Bieden:

Z	W	N	O
1 ♥	pas	2 Sans	pas
3 ♥	pas	4 Sans	pas
?			

Z heeft:

♠: a, 2
♥: a, b, 8, 7, 6, 5
♦: h, b, 6, 2
♣: 7

en biedt.....

III. Bieden:

W	N	O	Z
pas	1 ♥	pas	3 ♥
pas	4 Sans	pas	?

Z heeft:

♠: h, 3
♥: v, b, 7, 3
♦: a, h, 2
♣: h, b, 7, 6

en biedt.....

IV. Bieden:

W	N	O	Z
pas	1 ♠	2 ♣	2 ♠
pas	3 ♣	pas	?

Z heeft:

♠: h, 10, 9, 5
♥: a, 4, 2
♦: 7, 6, 5
♣: 9, 7, 3

en biedt.....

Antwoorden.

I. N heeft 3 heeren = 3 × ½ contrôle en moet dus **3 Sans** (3 treden omhoog) bieden.

II. Z heeft 2 azen en 1 heer = 2½ contrôle en moet dus 5 **Sans** bieden.

III. Ook in dit geval heeft Z 2½ contrôle, doch aangezien het 3 heeren en 1 aas zijn, moet Z nu **5 ♠** bieden.

IV. Z heeft 1 aas en 1 heer = 1½ contrôle; hij moet dus, 3 treden hooger, **3 ♠** bieden.

Een modern interieur met Staalbuis-meubelen

Morpheus

VRAAGT ONZE UITGEBREIDE CATALOGUS • MODERNE MEUBELEN (OOK NAAR UW EIGEN ONTWERP TE VERVAARDIGEN) PRIMA KWALITEIT - ZEER LAGE PRIJZEN

„MORPHEUS"
FABRIEK STAALBUIS- & ENGELSCHE LEDIKANTEN
GOAN TJIANG & Co.
BATAVIA-CENTRUM Senen 117 Telefoon WI. 1917
SEMARANG Bodjong 108 Telefoon Smr. 1214
SOERABAJA Gembongan 71 Telefoon Srb. 3958 Z

PALEMBANG Kepandean 63
MEDAN Kesawan
MALANG Kajoetangan 101

Raadsel Rubriek

KRUISWOORDRAADSEL No. 31

(Laatste datum van inzending: 15 Augustus 1941)

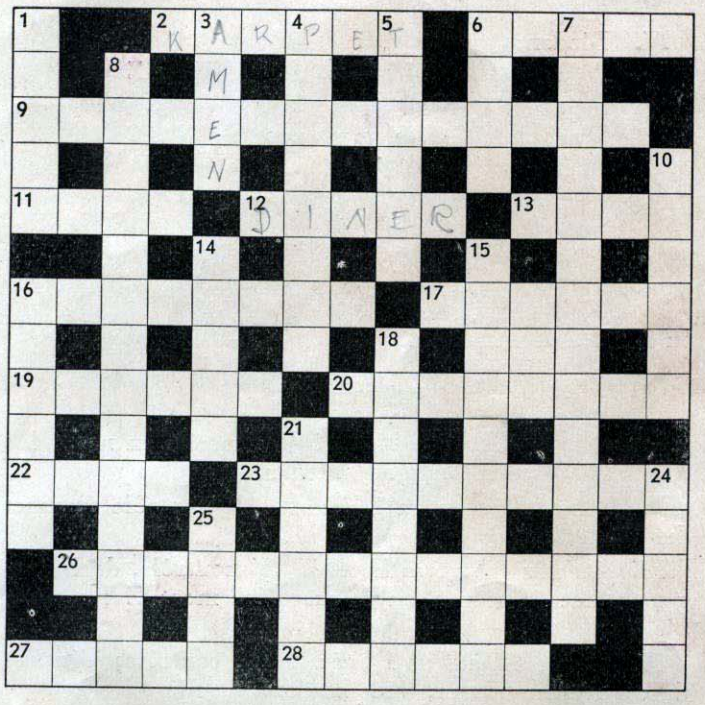

Horizontaal:

2. vloerbedekking
6. overzichtstaat
9. plaats, waar een zeker soort kleedingstuk verkocht wordt
11. bijwoord
12. middagmaal
13. naaldboom
16. drang om vroolijkheid te uiten
17. tot den nieuwen tijd behoorend
19. spotternij
20. dobbelsteen
22. een oogenblik
23. iemand, die een volk onderwerpt
26. regeeringsvorm
27. iemand, waarop men vertrouwen kan
28. (in)ongewijzigden vorm

Verticaal:

1. buidel uit stijve stof vervaardigd
3. slotwoord van een gebed
4. de stelling eener sluitrede, waaruit de conclusie getrokken wordt
5. voorvoegsel voorkomend in een woord, dat beteekent „veroorzaken"
6. belangrijk modern strijdmiddel
7. lange, vervelende berisping
8. onderdeel van een servies
10. flink
14. klomp aarde
15. een veelbesproken oude Amerikaansche isolatie-politiek
16. weergalmen
18. iemand, die iets in bewaring geeft
21. vruchtensoort
24. voorschrift
25. bescheiden betrekking

OPLOSSING KRUISWOORDRAADSEL No. 28

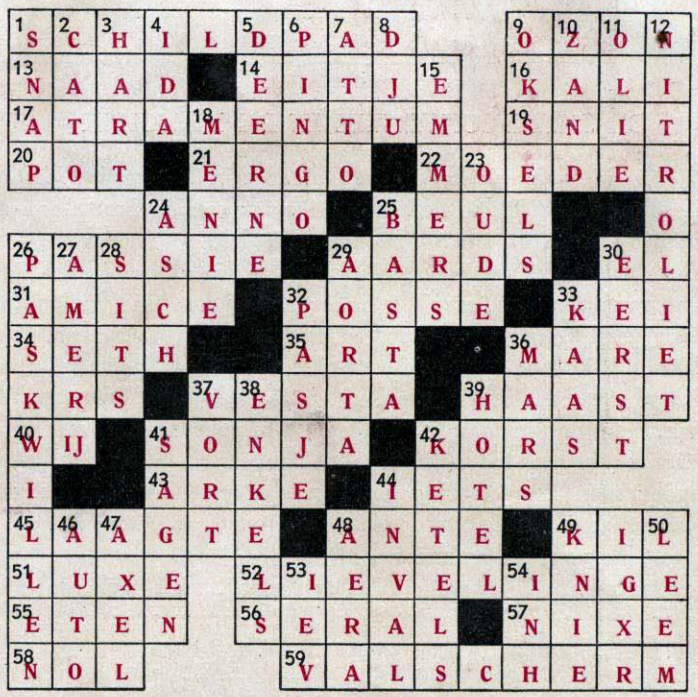

De aanmoedigingsprijs van *f* 2.50 werd toegekend aan
J. C. HOLLANDER,
v. Oldenbarneveltsweg 2, Bandoeng.

ENGELSCH FABRIKAAT

REUZE RAKKERS

door Gene Byrnes

LIESJE SPILLEBEEN

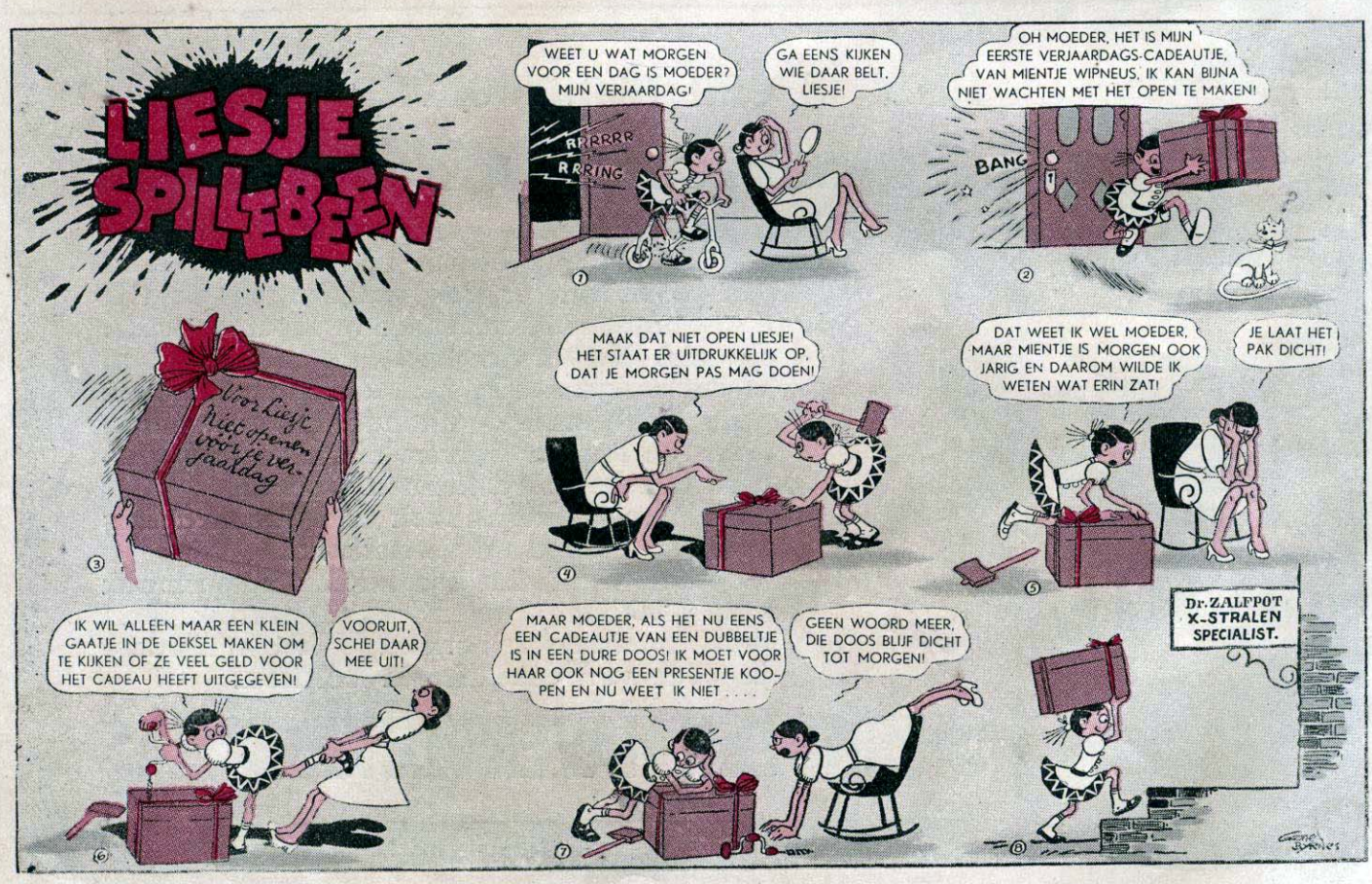

ambt verkozen worden, zie je, Peter. We willen alleen maar zien uit te vinden, hoeveel menschen er in dit district zijn, die genoeg hebben van de knoeierijen, die ze tien jaar lang hebben moeten verdragen.

„O!..... ik was een oogenblik bang, dat je een politieke enthousiaste geworden was".

„Ik niet. Ik heb genoeg andere dingen te doen. Het zit zoo, Peter. Ze hebben geprobeerd een lijst samen te stellen, waarop verschillende soorten vrouwen voorkomen: jonge vrouwen, oude vrouwen en vrouwen van middelbaren leeftijd". Er verschenen rimpeltjes bij haar ooghoeken. „Ik moet je alleen eerlijk bekennen, dat ik niet begrijp hoe ze op het denkbeeld gekomen zijn *mij* candidaat te stellen voor sheriff. Zullen we gaan?"

Hij liep met haar mee naar de garage. „Die verkiezing", informeerde hij. „Jullie hebben natuurlijk partijen: Whigs en Tories en zoo, met andere namen?"

„Overal, behalve hier in het Zuiden", antwoordde ze, terwijl ze achter het stuurwiel van het bescheiden auto'tje gleed. „In dit deel van het land hebben we toevallig maar één politieke partij. Morgen draagt die partij candidaten voor de verschillende ambten voor. Soms is die partij verdeeld en hebben we een werkelijke campagne. De verkiezing heeft vandaag over twee maanden plaats, maar die heeft niets te beteekenen. De candidaten worden automatisch benoemd, omdat er geen candidaten van een tegenpartij zijn. Is dat duidelijk?"

„Neen".

„Dat dacht ik wel. Om het op de meest eenvoudige manier te zeggen: in andere deelen van het land heeft de candidaatsstelling niet veel te beteekenen, en is de verkiezing het belangrijkst. Hier in het Zuiden is de candidaatsstelling alles".

Ze reeds achteruit naar Marsden Avenue. „Kijk je oogen nu maar uit, zei ze. „We hebben een aardig klein stadje, als je van aardige kleine stadjes houdt".

Ruim een uur reed ze haar gast door Karnak. Hij was tevreden en heel enthousiast toen ze ten laatste voor het gerechtsgebouw stil hielden en Dale mededeelde, dat ze haar stemplicht ging vervullen.

Ze zette den wagen tegen den trottoirband en stapte uit, gevolgd door Peter. Het stemloket was een haast huiselijk

Even onscheidbaar en harmonisch als een musiceerend trio, passen de drie beroemde OBAT MATJAN'S tezamen.
Zij vormen een veilige bewapening tegen allerlei uiteenloopende kwalen, die in ieder huisgezin dikwijls plotseling voorkomen.
Hoofdpijn, kiespijn of oorpijn bezweert U zeer spoedig met TIJGER HOOFDPIJNPOEDERS.
Stijve ledematen, verstuikingen en spierpijn verdwijnen na massage met TIJGER BALSEM.
Keelpijn, heeschheid, hoest en maagbezwaren overwint U door het gebruik van TIJGER BALASHIN SAI.

OBAT MATJAN

P4

Hier is een noodvoorraad, dien U *onbepaalden tijd* bewaren kunt

Als U een voorraad aanlegt voor tijden van nood – U weet, het advies luidt voor 6 weken voedsel – dan zijn er drie redenen, waarom U vooral 3-Minuten Havervlokken moet inslaan:

1 – Dit zijn **Havervlokken;** d.w.z. het graan wordt volgens een heel bijzonder procédé gaar **gestoomd** gedurende 12 uren, waardoor 3-Minuten Havervlokken **onbepaalden tijd** bewaard kunnen worden.

2 – 3-Minuten Havervlokken zijn een krachtig voedsel, gezond en versterkend.

3 – Iedereen vindt den bijzonderen notensmaak van 3-Minuten Havervlokken heerlijk. Aan dien notensmaak herkent U het bijzondere procédé van deze **Havervlokken.**

3-MINUTEN HAVERVLOKKEN

LET OP DE GROOTE ROODE 3

IMPORTEURS: Hvg. HARMSEN VERWEY & DUNLOP N.V.

Bewaak Uw kostbaarste schat!

De Charme van Parelblanke Tanden

Borstel regelmatig 's morgens en 's avonds Uw tanden met het diep doordringend schuim van COLGATE's tandpasta. Het verwijdert grondig de kleine voedselresten, die tusschen de tanden achterblijven en daar tandbederf en slechte adem kunnen veroorzaken. COLGATE's tandpasta houdt Uw tanden gezond en glanzend wit, en Uw adem heerlijk frisch.

Colgate is zuiniger U heeft slechts half zooveel noodig.

30 ct. Groote tube — Familie tube (dubbele inhoud) 50 ct.

door tandartsen aanbevolen

NIEUW! de COLGATE TANDENBORSTEL, Amerikaansch Fabrikaat, prijs slechts 25 ct.

opgezette geschiedenis in de vestibule van het groote oude gebouw. Er slenterden een stuk of tien mannen rond, allen in hemsmouwen.

*
**

Dale en Peter liepen naar de tafel, maar daar bleven ze staan. Dale legde haar hand op Peter's arm en zei: „Laten we even wachten, er schijnt iets aan de hand te zijn".

De chef van het loket, een dwergachtig klein mannetje, redeneerde ernstig tegen een grooten man met een hoogrood gezicht, aan wiens kleeren je kon zien dat hij een farmer was en wiens manier-van-doen uitgesproken twistziek was. Dale herkende hem. Het was Des Everett, een farmer uit Lee's Crossroads, die de reputatie had een drinker en vechtersbaas te zijn, die om het minste geringste toesloeg.

De verkiezingschef legde zijn hand op den arm van den grooten man en zei: „Luister nou 'es, Des — je bent niet wijs, dat je dit doet".

„Wat bedoel je?"

„Je weet net zoo goed als ik wat ik bedoel. Den vorigen keer met candidaatsstelling kwam je in de stad en schold op Neil Berkeley..... je gaf hem allerlei namen en vertelde iedereen, die het maar hooren wilde wat een zwendelaar en bedrieger hij was —".

„Hij is het nog".

„Dat zeg jij. Maar of je gelijk hebt of niet, je weet wat er gebeurd is. Ik begrijp nog niet waarom Neil je toen niet meteen mores geleerd heeft, maar hij waarschuwde je uit Karnak te verdwijnen en er nooit meer terug te komen".

Des Everett balde zijn machtige vuisten. „Dit is een vrij land", snauwde hij. „Ik ben teruggekomen en ik ben van plan hier te blijven. Ik laat me niet wegjagen door een gemeenen politieken zwendelaar".

De kleine man haalde zijn schouders op. Neil moet het te weten komen, dat jij in de stad bent, Des. Je kunt je doodkist wel bestellen".

Everett leunde tegen een van de zuilen. Hij had gedronken, maar dronken was hij niet.

Peter zei tegen Dale: „Een reus, werkelijk".

„Ja, maar niet erg verstandig".

De chef schoot naar hem toe, zijn stem trilde. „Je kunt beter maken dat je wegkomt, Des", drong hij aan. „Daarginds komt Neil Berkeley aan".

Peter keek naar het plein. Hij zag den man, waar ze allen naar keken en zijn eerste gedachte was: „Een knappe kerel", zijn tweede: „Een gentleman ook".

Neil Berkeley, politieke dictator van Karnak, was meer dan zes voet lang. Hij had zwart haar en vroolijk-kijkende zwarte oogen. Hij was donker, zijn gezicht was aristocratisch en een zwart snorretje sierde zijn bovenlip. Hij had een slank, krachtig lichaam, breede schouders en smalle heupen. Met gelijkmatige, gemakkelijke passen liep hij naar het gerechtsgebouw.

Hij stak de straat over, liep de trappen op en de vestibule in naar de plek waar Des Everett stond. Peter keek verbaasd naar het tooneel, dat zich voor zijn oogen afspeelde, want er scheen niets gevaarlijks aan dezen man, niets dat de onrust van de toeschouwers scheen te rechtvaardigen.

Toen Neil Berkeley het kiesloket passeerde, zag hij Dale en hief zijn hand vriendelijk groetend op, glimlachte tegen haar en Peter, en zei: „Goeden morgen, Dale", maar hij liep door en bleef voor Everett staan.

De twee mannen waren ongeveer even groot, maar Everett had iets van een stier, terwijl Berkeley slank en lenig was. Des stond stevig op beide beenen geplant, uitdagend, klaar om te vechten en onbevreesd. Alleen het opgewonden gefluister van de omstanders maakte het Peter mogelijk te gelooven, dat er iets zou gebeuren.

Neil's stem klonk vlak en rustig, toen hij zei: „Je had het niet moeten doen, Des".

„Wat niet?"

„Terugkomen naar Karnak. Ik heb je een jaar geleden gewaarschuwd, dat ik je hier niet meer wilde zien".

„Dat weet ik al!" Des Everett's stem klonk hoonend. „Zal ik je eens wat vertellen, Neil Berkeley. Ik ben van plan te blijven waar ik ben. Ik heb evenveel recht in Karnak te komen als ieder ander, en een doortrapte, knoeiende, stelende zwendelaar zal mij niet....."

Hij kwam niet verder. Peter, die geboeid toegekeken had, zag Neil's eerste slag zelfs niet. Het leek een bliksemflits, plotseling, onverwacht en verwoestend.

Neil's oogen waren half toegeknepen en hard. Hij sloeg toe met een ongelooflijke kracht. De slag kwam op Des Everett's kaak aan en het hoofd van den grooten man sloeg achterover tegen de zuil, waartegen hij geleund had.

Maar dat was nog maar het begin. Met een snelheid, die het oog nauwelijk volgen kon sloeg Neil nog eens en nog eens. Dale, die toekeek met oogen wijd van afschuw liep naar de vechtende mannen toe. „Neil!" zei ze, „schei uit. Je slaat hem dood".

Een van de omstanders zei: „Het is minder gezond tusschenbeide te komen als Neil vecht, maar een paar anderen grepen Neil bij zijn armen. „Genoeg, Neil, hij is al buiten westen", zei een van hen.

De woede verdween plotseling van het donkere expressieve gezicht van Neil Berkeley. Hij liet zijn slachtoffer los en Des bleef op den grond liggen, bewegingloos. Nog voor Neil opgestaan was en zijn das recht had getrokken, was hij weer de kalme, bedaarde, beschaafde jongeman. De verandering, die zijn gezicht nu onderging was haast even verrassend als de plotselinge moorddadige woede van een oogenblik geleden.

Hij keek de andere mannen aan en toen hij sprak, klonk zijn stem beheerscht. „Breng hem zoo gauw mogelijk weg uit Karnak", zei hij. „Als hij zich hier ooit weer laat zien, doe ik mijn werk grondiger".

*
**

Hij wandelde weer even bedaard, even rustig weg als hij gekomen was. De mannen in het gerechtsgebouw ademden verlicht en begonnen druk te praten als om de spanning te verbreken.

Peter nam Dale bij den arm. „Beestachtige geschiedenis. Het spijt me, dat je het gezien hebt".

„Geen fraai tooneel, hè?"

„Niet precies. En die Berkely; wonderlijk, wat? Hij zou dien man vermoord hebben".

„Ja....." Ze probeerde te glimlachen. „Er gebeuren hier te vaak zulke dingen. Het spijt me, dat je den eersten dag den beste al zoo'n dosis te verwerken hebt gekregen".

„Interessant. Werkelijk. Die Berkeley is zeker de politieke dictator, waar jullie, dames, je zoo druk over maakt?"

„Ja".

„Hoe is het mogelijk! Maar hij is zeker niet altijd zoo?"

„Altijd als hij het noodig vindt".

„Als dat het geval is", zei Peter, „zou ik hem liever nooit tot tegenstander hebben in het een of ander".

„Zoo denken de meesten er over", zei Dale. „Daarom heeft hij zoo lang ongestoord zijn gang kunnen gaan".

De opwinding, die het korte, hevige gevecht had veroorzaakt, was snel gezakt. Ze hadden Des Everett in het gerechtsgebouw gebracht voor eerste hulp en goeden raad. Iemand in de vestibule vertelde een grap en de anderen lachten er om. Binnen een paar minuten was de atmosfeer verhelderd.

Dale liep naar het stemloket. De chef grijnsde en zei vroolijk, „Morge, Miss Sheriff. Komt U stemmen?" Dale knikte, teekende en wierp haar stembriefje in de bus.

Een van de leegloopers grinnikte en zei: „Het wordt een warmen strijd, Miss Meredith. Ik garandeer U dat U heel wat meer stemmen krijgt dan Uw eigen alleen. Lying Bill en Turkey Bill — ze hebben beiden voor U gestemd".

„Werkelijk?"

„Ja, juffrouw". De oogen van den man schitterden. „De Parkers — ze hebben beiden voor U gestemd".

Deze woorden lokten een golf van vroolijkheid uit bij de leegloopers. Dale glimlachte dus alleen en stak met Peter de straat over naar den winkel van haar vader.

*
**

De chef van het kies-loket keek haar een oogenblik na, liet zich toen achterover vallen in zijn stoel en barstte in lachen uit. Karnak — stad en provincie — was in een buitengewoon vroolijke bui dien dag. Candidaatsstelling was een ernstige kwestie; soms was er verdeeldheid in de partij en dan ging het warm toe. Maar vandaag..... neen maar, het was de grappigste candidaatsstelling, dien ze ooit hadden meegemaakt. Die vrouwen hadden dezen keer ook eens een candidatenlijst ingediend. Natuurlijk, ze verwachtten niet, dat een van hen gekozen zou worden. Ze zouden misschien tien procent van de stemmen krijgen en de voldoening hebben, dat er zoo veel menschen waren, die wenschten, dat Neil Berkeley en zijn kliek niet zoo stevig in het zadel zaten. Het was grappig, je kon er niet ernstig bij blijven..... en Lying Bill en Turkey Bill hadden er een klucht van gemaakt.

Het was dien ochtend vroeg begonnen, toen Lying Bill uit het kiesloket kwam gesloft. „Ik heb als een goed burger gekozen", kondigde hij aan, zooals ik altijd doe. Met één verschil".

„Welk verschil, Bill?"

„Wèèèl, ik vind, dat deze provincie hier een schoonmaak noodig heeft. Ik heb voor Dale Meredith gestemd".

Deze aankondiging werd met een storm van gelach ontvangen. Een paar minuten later kwam Lying Bill's neef, Turkey Bill, met de mededeeling dat hij voor een vrouw en alleen voor een vrouw had gestemd. Hij had ook Dale Meredith gekozen. Dit maakte de mop ééns zoo grappig. Voor de stemming drie uren oud was, was iemand, die niet beweerde voor Dale Meredith gestemd te hebben, niet meer in tel. Men erkende ermee geen gevoel voor humor te hebben.

Geen van hen geloofde natuurlijk wat de anderen beweerden. Was de heele klucht niet begonnen door Lying Bill Parker en kon iemand gelooven wat hij zei? Zelfs aan Lefty Bragan's speeltafel maakten ze het elkaar wijs. „Shuah, ik heb gestemd voor dat kind van Meredith. We moeten een vrouw aan het hoofd hebben". Sheriff Angel Verner grinnikte toen hij zijn stembriefje in de bus gegooid had en vertelde dat hij ook voor haar gestemd had.

„Natuurlijk, ze logen allemaal. Ze sneden allemaal op, omdat niemand deze stemming ernstig opnam. Het was een kapitale mop. En het bleef den heelen dag een kapitale mop; in de stad Karnak, in Beauregard, waar ook een stembus stond, in het aristocratische Pineville..... overal waar ze bijeen kwamen. Nooit was het district in zoo'n goed humeur geweest, nooit had het zoo'n vroolijke bui gekend. Het was een klucht, een vroolijke geschiedenis.

Tot zeven uur dien avond, toen de stemmen geteld werden. Jerry Hamilton bracht de Meredith's het nieuws. Hij kwam juist toen ze aan tafel zaten. Hij keek Dale aan en zei: Goeden avond, Sheriff".

Ze wist niet hoe haar oogen straalden, zooals altijd als ze Jerry zag. Ze antwoordde: „Hello, vreemdeling. Trek een stoel bij en eet mee".

„Ik zei: „Hello, Sheriff"", herhaalde Jerry, „en ik meen het". Zijn oogen schitterden. „Ze zijn juist klaar met het tellen van de stemmen", verklaarde hij bedaard. „De lijst van de vrouwen heeft ruim vijftien procent behaald, alles op jouw naam".

Het werd stil in de kamer. Dale voelde, dat er meer achter stak dan Jerry vertelde. Ze vroeg: „Waarom juist ik?"

„Jij", stelde Jerry Hamilton vast, „beschikt klaarblijkelijk over een geheimzinnige macht. Geloof het of niet, Miss Meredith, je bent candidaat-sheriff van Karnak".

*
**

Dale Meredith probeerde te lachen, maar het lukte haar niet. Het nieuws was te ongelooflijk. Ze zei tegen Jerry: „Jij zou een simpel meisje toch niet voor de gek houden, niet?"

Hij schudde zijn hoofd. „Vanavond niet, Dale. Het schijnt dat Karnak een kolossale grap heeft uitgehaald — ten koste van zichzelf. Lying Bill is ermee begonnen. Hij vertelde iedereen, die het maar hooren wilde, dat hij voor jou gestemd had. Niemand geloofde hem, omdat hij nu eenmaal *Lying* Bill is, maar ze vonden het een onbetaalbare mop. Anderen vertelden hetzelfde. Niemand geloofde wat de ander zei, wat je wel meer ziet gebeuren, als iedereen de waarheid spreekt. En zoo ben je er gekomen".

„Ja". Ze scheen verbijsterd. „Waar?"

Otis Meredith had zijn oudste dochter plagend zitten aankijken. Nu vroeg hij: „Ga je ermee door, Dale?"

„Plaag me nu niet, Paps. Natuurlijk niet".

„Waarom „natuurlijk"?"

„Omdat het belachelijk is. We voerden geen campagne. We verwachtten en verlangden niet, dat een van ons gekozen zou worden. We wilden de eerlijke bevolking van Karnak zoo alleen de gelegenheid geven te protesteeren tegen Neil Berkeley's invloed op het bestuur". Ze wendde zich verontschuldigend tot Peter. „Ik neem het je niet kwalijk als je denkt, dat we allemaal gek zijn. Ik — sheriff! Maar Neil Berkeley en zijn kliek zullen er wel iets aan doen, denk ik", besloot ze.

De telefoon belde. Peggy luisterde en lachte met leedvermaak terwijl ze Dale den hoorn toestak. „Voor jou, Zus", riep ze, „iemand om de sheriff te spreken".

Dat was het begin. De telefoon rinkelde onophoudelijk. Al haar kennissen belden op. De een lachte al harder dan de ander. Het begon Dale eindelijk wat te vervelen. „Wat is er voor belachelijks aan?" informeerde ze. „Ik ben een-en-twintig geweest....."

„Een heelen tijd geleden!" mompelde Peggy, „en ik heb een middelmatig verstand. Ik zou het best aan kunnen".

Weer de telefoon. Nu was het Mrs. Lisbeth Morrow, die zich met alles wat er in Karnak voorviel bemoeide. De anderen gingen naar buiten en bleven op de veranda vroolijk en zonder medelijden luisteren naar Dale's helft van het blijkbaar heftige debat. Eindelijk kwam ze bij hen en viel moe neer in een stoel. „Lisbeth Morrow heeft een uitvoerige verhandeling gehouden over burgerplichten", zei ze: „Ze zei, dat als ik de eer, welke mij te beurt gevallen is — zonder gekheid, Jerry, ze gebruikte diezelfde woorden — dat als ik die eer weigerde, de zaak van de beschaving in deze provincie minstens twintig jaar achterop zou komen, en dat de reine, witte vlag van de deugd vertrapt zou worden in het stof".

Peggy lachte. „Lijkt onze debatingclub op College wel".

„Dus....." Dale kwam overeind in haar stoel. „Ik hoop dat mijn familie en mijn vrienden het mij vergeven als ik die telefoon verwensch".

„Dat zullen we. Maar je kunt nog beter even gaan luisteren".

Toen ze weer buiten kwam, zei Jerry Hamilton, „Dale..... het zal den heelen avond wel zoo doorgaan. Hoe denk je over een ritje buiten de stad?"

„Jerry!" Haar oogen straalden meer dan ooit. „Je bent een genie en negenmaal liever dan een engel. Vlug weg".

Jerry stond op en keek van zijn indrukwekkende lengte neer op Peter. „Laten we met ons drieën gaan, Aylesworth".

„Dank je, kerel. Ik blijf thuis om vriendschap te sluiten met mijn spruit".

Jerry's auto was een vier-onder-de-kap. Ze reden met open kap. Hij wierp een blik op het meisje naast zich en zei: „Bekom nu maar van den schrik, jongedame".

Ze keek dankbaar naar hem op. „Jij begrijpt iemand tenminste, Mr. Hamilton".

Ze strekte haar welgevormde beenen uit en leunde met haar hoofd tegen het kussen. Het was heerlijk hier buiten; de heldere maan doopte het land in zilver, de doordringende frissche geur van pas omgehakte pijnboomen en houtvuurtjes vervulde de lucht. In de verte klonk het droefgeestige gehuil van een hond.

Nu had ze de gelegenheid rustig te denken over de verbijsterende situatie waarin zij zich bevond, maar haar gedachten lieten zich niet in die richting dwingen. Als ze alleen was met Jerry Hamilton, kon ze nooit denken zooals ze wilde. Ze was

KAPITAALVORMING
GEZINSVERZORGING

GEMENGDE VERZEKERING
LEVENSLANGE VERZEKERING
STUDIE- EN IDEAAL-VERZEKERING
SPAARKAS-DEELNAME

Billijke Premiën — Gunstige Voorwaarden

GA MET DENIS IN ZEE
U BEREIKT ER WAT MEE

Onze vertegenwoordigers zullen U gaarne inlichten

Episode uit de strijd tegen bederf
Vijand No. 3: GASSEN

Geen oorlogsgas, maar gassen en dampen afkomstig uit kalis, riolen, kraters, fabrieksschoorstenen, van afgewerkte olie- en benzinedampen etc. etc. Onzichtbare vijanden, die trachten met hun schadelijke invloeden Uwe bezittingen te vernielen.
Alleen een betrouwbare verf kan ze daartegen behoeden: P.A.R. verf! Het beste fabrikaat voor dit klimaat! Vraagt onze speciaale verven bestand tegen zuren en dampen.

P.A.REGNAULT 'S VERF TEGEN BEDERF

EEN MOOIE, MAAR IETS TE VETTE Huid?

Dr. Rado's Face Powder „Sulpho" maakt de huid droger en corrigeert lichte teintfouten Per groote, vierkante doos **f. 1.25.**

VRAAGT Dr. Rado's KEUZE UIT 6 TINTEN FACE POWDERS

Distributeurs:
Ellinger & Co., Batavia-C. en Soerabaia

VITOSINE van Pharmacollum

Geeft levenslust en vernieuwt Uw krachten. Een tonicum dat goede resultaten geeft wanneer U zich zwak voelt, lijdt aan slapeloosheid en bloedarmoede.

Verkrijgbaar in flesschen van

f 1.65 en **f 2.85**

overigens weinig met hem alleen; het was alsof hij haar vermeed. Het was vroeger anders geweest. Maar sinds zijn terugkeer uit New-York, drie jaar geleden.....

Dale Meredith had het nooit voor zichzelf verborgen, dat ze van Jerry Hamilton hield. Ze herinnerde zich duidelijk hoe het begonnen was. Het begin was geen overweldigend succes voor haar geweest. Hij was een algemeen aanbeden vierdejaarsstudent op de staatsuniversiteit, toen zij er als groentje haar intrede deed. Hij liep haar op een dag tegen het lijf, toen zij zat te huilen. Hij herinnerde zich het kind uit Karnak.....Otis Meredith's dochter. Ze had geen vriendinnen, ze haatte het college, geen van de studentenvereenigingen had haar gevraagd lid te worden..... en dat is vreeselijk belangrijk als je zeventien bent en een groen. Hij nam haar onder zijn hoede. Het resultaat was verrassend. Ze werd lid van een studentenclub, ze kreeg kennissen en werd een van de populairste meisjes op het college. Toen hij deze goeden daad verricht had, vergat Jerry Hamilton haar practisch. Hij promoveerde het jaar daarop en ging naar New-York om praktijk op te doen als scheikundig ingenieur.

*
**

Maar zij vergat hem niet: toen niet en later niet. Ze had hem niet bepaald lief..... daarvoor ze was toen nog te jong. Maar ze verafgoodde hem. En dat deed ze nog.

In den warmen tijd, den zomer daarop, ontmoetten ze elkaar vaak in Karnak: hij bleef onverschillig tegenover haar. Maar toen zij gepromoveerd was, kwam hij terug uit het Noorden en ging voorgoed op zijn plantage wonen..... zij was veel veranderd in den tijd, dat ze elkaar niet gezien hadden. Ze was geen onhandig verlegen kind meer. Ze was een mooi intelligent meisje geworden en zeker van zichzelve. Ze kon goed paardrijden en schoot als de beste. Ook hij blonk uit in die beide takken van sport. Dat was een aanknoopingspunt geweest en ze zagen elkaar heel veel. Ze geloofde, dat hij van haar was gaan houden. Nu nog kon ze die gedachte niet van zich afzetten. Maar hoe zekerder zij er van was, dat zij meer voor hem was gaan beteekenen, hoe nauwgezetter hij het vermeed alleen met haar te zijn. Ja, ze hield van hem, maar eenvoudig was het niet te houden van een man die je zoo openlijk en duidelijk vermeed, terwijl hij toch van je hield. Dezen avond bijvoorbeeld voelde ze zich pijnlijk bewust van zijn warme, veilige nabijheid; ze was tevreden en gelukkig alleen met hem te rijden. Eens keek hij naar haar op een vreemde manier — en hij keek weer gauw voor zich, alsof hij bang was, dat zijn oogen iets zouden verraden en weer vroeg ze zich af: „Waarom? Waarom is hij bang van me te houden?"

Ze reden door Pineville. Hier woonde de aristocratie van Karnak: groote, koele huizen, die wit en mooi afstaken tegen den donkeren achtergrond van oude eiken.

Pas toen ze terugreden in de richting van Karnak, riep zijn opgeruimde stem haar terug tot de werkelijkheid.

„En wat is het besluit, Dale?"

„Ik heb nog niets besloten", zei ze, niet bezijden de waarheid, want ze had er nog heelemaal niet over gedacht.

„Je zult het toch wel moeten".

Ze zei: „Ik mag Lisbeth Morrow niet erg, maar ze redeneert niet dom. Ze zegt, dat er een wonder is gebeurd — hoe toevallig misschien ook. Ik ben candidaat-sheriff. Als ik weiger, wordt de heele geschiedenis een grap. Neil Berkeley en zijn handlangers zullen dan sterker staan dan ooit — en wij hebben in geen jaren de kans meer een einde te maken aan de corruptie. Als het nu een ander ambt betroffen had....."

„De gevolmachtigden doen het feitelijke werk", hielp hij haar herinneren. „En jij kunt er op toezien, dat er geen knoeierijen op het kantoor van den sheriff voorkomen. De vraag is maar of je het *recht* hebt te weigeren. Ik vind niet, dat je het doen mag".

„Jij hebt je nooit geïnteresseerd voor de provinciale politiek, Jerry".

„En dat zal ik ook nooit. Niemand heeft mij ooit lastig gevallen. Ik heb Neil Berkeley mijn heele leven gekend. Onze moreele opvattingen verschillen hemelsbreed, maar hij bemoeit zich niet met de ontginning van Chinquapin en ik steek mijn vingers niet in zijn politieke machine".

Ze haalde diep adem. „Ik kan het mij nog steeds niet indenken. Als ik nu accepteerde omdat het mijn plicht is, is het dan ook niet mijn plicht om de dingen die hier gebeuren, te bestrijden?"

„Misschien".

„Je bent heelemaal geen steun", zei ze.

„Dat ben ik maar zelden". Hij hield stil aan den kant van den weg en een oogenblik koesterde ze de wilde hoop, dat hij haar zou kussen. Maar hij stak zijn pijp alleen aan en reed weer door. „Niemand heeft zich ooit verzet tegen Berkeley's politieke opperheerschappij om twee redenen", zei hij. „Ten eerste, omdat ze niet opgewassen tegen hem zijn. Ten tweede, omdat onze zuinige burgerij rust en vrede verkiest. Het verschil is hier natuurlijk, dat jou dat baantje opgedrongen is en....."

„Berkeley zal er voor zorgen, dat ik verslagen wordt bij de algemeene verkiezingen. Ik kan hem een hoop last bezorgen".

„Daar zal hij niet bang voor zijn. Hij zal het nooit gelooven, dat jij het hem lastig kunt maken".

„Omdat ik een vrouw ben?"

„Omdat je meer bent dan dat. Je bent een buitengewoon mooi en huishoudelijk jong meisje".

„Goed dan..... als het moet, dan moet het..... maar ik kan niet gelooven, dat het Neil zoo naar zijn zin is".

*
**

Ze kwamen terug in Karnak en gingen bij Otis Meredith en Peter Aylesworth in de veranda zitten. „We hebben den hoorn naast de telefoon gelegd", vertelde Mr. Meredith. „Het ding stond geen oogenblik stil".

Ze zaten zwijgend bij elkaar en keken naar Marsden Avenue tusschen de lange ranken van de klimplanten, waarmee de veranda begroeid was, door. Er hield een auto stil voor het huis.

Neil Berkeley liep naar de veranda. Zijn wijze van optreden was beschaafd, zijn stem had een vriendelijken klank en zijn manieren waren onberispelijk. Peter Aylesworth herinnerde zich het gebeurde met Des Everett dien ochtend en bewonderde hem om zijn evenwichtigheid.

„Jullie hebben het nieuws zeker al gehoord?" vroeg hij.

„Ja", antwoordde Dale gretig en hoopvol. „En we zijn goede vrienden, Neil — neem dus maar geen blad voor je mond. Je komt me natuurlijk vertellen, dat je van plan bent me te verslaan met de algemeene verkiezingen".

Neil Berkeley ging op de verandaleuning zitten: lang en knap en geamuseerd.

„Volstrekt niet, beste kind", zei hij. „De partij heeft jou candidaat gesteld en je zult worden gekozen. Ik kwam alleen even langs rijden om je te feliciteeren".

*
**

De maand Augustus verrijkte de geschiedenis van Karnak met een zondvloed, die drie dagen achtereen duurde. September viel in, droog en warm.

De brave burgers van de stad — en andere, die minder braaf waren — maakten een genoegelijken tijd door. Twee buitengewone gebeurtenissen hadden de sleur gebroken: de aankomst van Peter Aylesworth en de candidaatsstelling van Dale Meredith. Iedereen mocht Peter graag. De mannen, omdat ze aan de leege jasmouw zagen, dat hij veel had meegemaakt, de vrouwen, omdat hij zoo beheerscht was en zoo attent tegenover haar. Het denkbeeld, dat die jonge man een heel klein dochtertje alleen moest opvoeden, deed ook menig hart warmer voor hem kloppen. Ze zeiden wel eens tegen elkaar: „Hij woont daar in één huis met Dale Meredith, zou het een wonder zijn als ze verliefd op elkaar werden? Het zou Jerry Hamilton's verdiende loon zijn".

En zoo gleed het leven in Karnak rustig voort, gekruid door die twee dingen, onopwindend, als men de persoonlijke problemen van de menschen niet telde.

Niet het minst moeilijke probleem was dat van Mr. Spurious Williams, loopknecht van Mr. Otis Meredith. Op een ochtend, vroeg in September, was Mr. Williams in een poel van ellende gezakt. Hij had zijn boezemvriend, Mr. Julian Fever om raad gevraagd. De twee negers zaten in Spurious' bescheiden kamer, in een mist van twijfel.

Spurious wees op een groote doos op zijn bed. „Richt je kijkers daar eens op, Broeder Fever", drong hij aan. „Kijk even".

Julian keek. Hij zag een hoop vloeipapier en nog veel meer glanzend satijn en schuimig chiffon. „Is het een avondjapon?" vroeg hij ongeloovig.

„Uh-huh". Spurious knikte ongelukkig. „Dat is het en niet anders".

„Hoe kom je er aan, Spurious?"

„Ik heb 'm gekregen".

Julian trok zijn wenkbrauwen op. „Wie geeft een vrijgezel nou een avondjapon", vroeg hij.

Spurious zuchtte. „Het was die blanke reiziger, van wien ik je verteld heb, Julian. Weet je nog wel, die eene, die met z'n auto van den moerasweg reed en hij zat ermee in de sloot — alleen, hij lag er onder. Herinner je je?"

„Uh-huh. Ik herinner me".

„Nou, ik heb eigenlijk niks niet gedaan. Ik heb alleen de auto opzij gereden en hem er onder uit getrokken. Toen heb ik hem naar het ziekenhuis gebracht in Karnak en zijn auto uit de sloot gehaald. Hij was verschrikkelijk dankbaar".

„Ja. Maar dat maakt jou nog geen vrouw".

„Dat weet ik". Spurious werd wat zenuwachtig. „Toen hij beter was, zei hij dat hij me iets wilde geven, maar hij had niet veel geld. Hij zegt dus tegen me, „Spurious", zegt-ie, „heb je een meisje?" En ik zeg, „Yassuh, ik heb er een". En hij zegt, „Dan is het in orde. Ik zal je de mooiste avondjapon geven die je ooit gezien hebt. Ze zal haar oogen uitkijken en ze zal je eeuwig dankbaar zijn". Williams keek verslagen naar de mooie avondjapon. „En dat heeft-ie ook gedaan".

Julian zei: „Als je me nou. Van alle onbruikbare dingen....."

„Ja en nee. Zie je, Julian, ik moest die japon aan mijn meisje geven, zooals die blanke heer zei".

„Die mooie japon. Aan Utopia Martin?"

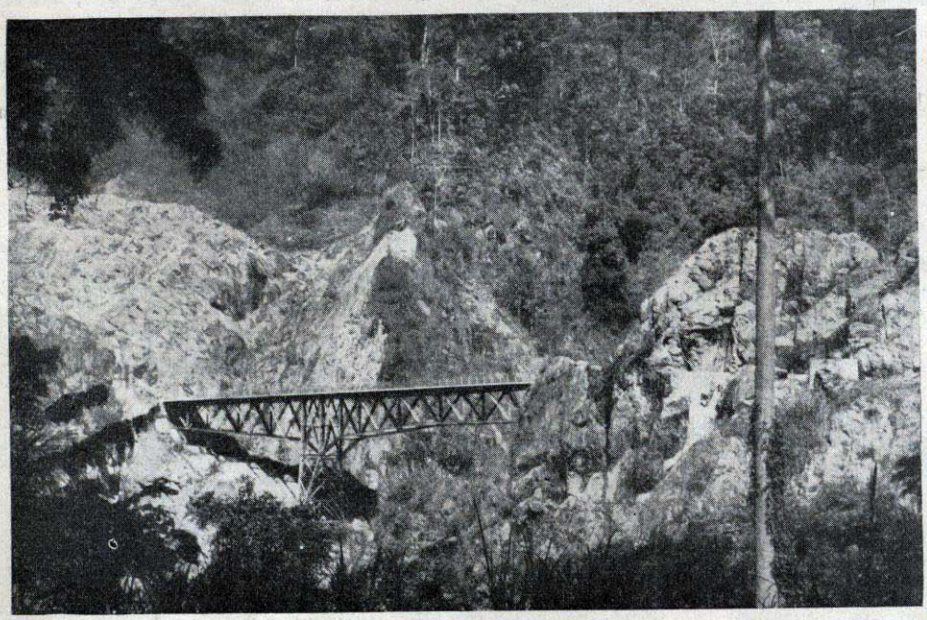

Smeroeweg — Oost-Java.

Two in One
SCHOENSMEER

VOOR EEN ONBERISPELIJKEN GLANS!!
SHOE POLISH
TWO IN ONE BROWN
DOS EN UNO BROWN
CLEANS AND POLISHES

Importeurs:
Firma LAUW TJIN
BATAVIA - BANDOENG
SEMARANG-SOERABAIA

natuurlijke SCHOONHEID

door Olijfolie

Een jeugdige teint is een der grootste charmes. Geef Uw huid de beste behandeling door de nieuwe verbeterde PALMOLIVE zeep te gebruiken. Palmolive zeep is uit olijfolie en andere zuiver plantaardige oliën bereid voor schoonheidsbehandeling van het gezicht en voor het baden.

Ook voor het haar-wasschen

Groot stuk 1 ct, middel- 5 ct. en klein stuk (voor op reis!) 2½ ct.

„Uh-huh. Zij is een erg lieve dame, Julian. En ik heb haar zelfs gezegd, dat ik op een dag een huwelijk met haar zou willen plegen. En zij heeft mij met haar eigen lippen gezegd, dat zij er niet afkeerig van zou zijn".

„Waar wacht je dan op, Spurious?"

Williams antwoordde somber, „Geld. Het zit zoo, Julian: ik zou deze japon graag aan Utopia cadeau doen, omdat zij zoo lief is en vooral omdat het groote jaarlijksche bal gauw komt. Zie je?"

Julian Fever zag het. Hij verlangde ook al naar het feest van de Vereenigde Broeders in Vriendschap en Steun. Hij begreep gauw genoeg, dat de donkere juffrouw, die deze japon droeg, erkend zou worden als de koningin van het bal.

„De moeilijkheid is", ging Spurious voort, „dat ik geld noodig heb. Ik heb contant geld noodig. Ik heb voorschot van Mr. Meredith gehad en ik heb van al mijn vrienden geleend. Ik zal je de waarheid zeggen, Julian — ik sta voor een bankroet".

„Je hebt dus een idee gekregen, Broeder Spurious, is het dat? Jij krijgt altijd ideeën".

„Ja, ik heb er een gekregen. Zie je, niemand dan jij en ik weet, dat ik die jurk gekregen heb. Ik dacht, dat ik, waar ik die jurk niet noodig heb en contant geld wel noodig heb, dat ik haar misschien kan verkoop en niets tegen Utopia zeg".

Julian vroeg: „Aan wie wou je het verkoopen?"

„Sapho Bugg".

Fever's gezicht vertrok zich in een grimas van intensen afkeer. „Aan dat vergiftige stuk vleesch?"

„Ze heeft geld, Julian. Haar man heeft het tenminste".

„Ik mag hem ook niet. Webster Bugg heeft mij een paar vreeselijk vuile streken gespeeld. Als iemand zaken doet met die lui, vraagt hij om ellende. Ik waarschuw je".

„Erger dan ik er nu aan toe is, kan ik het niet meer worden".

„Okay". Fever maakte een gebaar, dat duidelijk aantoonde, dat hij zijn handen in onschuld waschte. „Maar als er iets verkeerd gaat, zeg dan niet, dat ik je niet gewaarschuwd heb".

„Neen. Ik zal niemand ooit iets vertellen", beloofde Williams grootmoedig. „Als jij het ook niet doet".

„Ik zwijg als het graf", verklaarde Julian.

Spurious sloot de doos. Hij keek er op neer en zei: „Je maakt een geweldig offer voor mij, Utopia. Ik is zeker dankbaar".

Hij wenschte zijn zwarten vriend goeden nacht. Julian had nog een wijzen raad in petto. „Wees voorzichtig als je bij Sapho Bugg komt", waarschuwde hij. „Haar man is zoo groot als twee stoommachines en verschrikkelijk jaloersch. Als hij ooit boos op je werd....."

„Ik zal wel uitkijken. Goeden nacht, Julian".

„Nacht, Spurious".

Williams keerde terug in zijn kamer en stopte de doos onder zijn bed. „Het lijkt wel of iedereen in Karnak zorgen heeft. Het is verschrikkelijk lastig", mompelde hij.

En het was lastig en waar. Karnak was niet gewoon aan zorgen. Het hield van babbelen, maar niet van veel denken. En het wist niet, dat het op het punt stond iets mee te maken, dat nog veel en veel belangwekkender was dan de aankomst van Peter Aylesworth en heel wat sensationeeler dan de candidaatsstelling van een mooi jong meisje voor het ambt van sheriff.

Op heldere warme avonden als deze, waren er altijd een paar menschen aan het station om op den sneltrein naar Florida te wachten. Het deed er niet toe of je iemand verwachtte of niet. Het was een voorwendsel om ergens heen te kunnen gaan en naar iets te kijken.

Dezen avond stoof de trein ongewoon autoritair door het vlakke, grijze land. Ze gierde om de laatste bocht, en hield met een schok voor het station stil. De toeschouwers zagen twee dingen.

Eerst zagen ze dat er drie groote dure hutkoffers uitgeladen werden. Ze waren lichtbruin gelakt en vol indrukwekkende etiquetten. Ze zagen den kruier er onder zwoegen.

En toen zagen ze de vrouw!

Iemand zei: „Wow!" en die uitroep scheen den algemeenen indruk te vertolken.

*
**

De vrouw was werkelijk een tweeden blik waard. De eerste indruk was, dat zij het mooiste wezen was, dat Karnak ooit gezien had, hoewel beschaafder toeschouwers, dan die op het perron, haar opzichtig hadden kunnen noemen. Ze was misschien vijf en een halve voet lang en

ze had een figuur, waar een japon geen afbreuk aan kon doen. Een van Lefty's stamgasten mompelde: „Weelderig, dat is ze!"

Ze keek rond in het leelijke ijzeren gebouw, dat het station was. Als ze zich al bewust was van de opschudding, die zij veroorzaakte, dan liet ze het niet merken. Het was geen onverschilligheid, maar eerder het air van een vrouw, voor wie mannelijke bewondering niets nieuws is.

Niemand herkende haar. Niemand herinnerde zich ooit iemand gezien te hebben, die ook maar in het minst op haar leek. Ze leek iemand uit Hollywood.

Het was Angel Verner, sheriff van Karnak, gegeven haar aan te spreken.

Angel Verner was klein en gedrongen en oersterk. Hij kende goede manieren. Hij nam zijn hoed af toen hij haar naderde. „U schijnt hier vreemd te zijn, mevrouw", zei hij, „kan ik iets voor U doen?"

Haar glimlach maakte Mr. Verner dronken. „Dat is heel vriendelijk van U", zei ze. Haar stem klonk heesch en betooverend: „U kunt mij zeer zeker helpen".

„Dat vermoedde ik wel". Hij keek naar de koffers. „Ik denk niet, dat U ze alleen naar het hotel kunt brengen".

„Neen, maar ik moet niet naar het hotel".

„Verwacht iemand U, Mevrouw?"

Ze vroeg: „Is hier ergens in de buurt een plantage, die Chinquapin heet?"

De toeschouwers slaakten een zucht. Chinquapin! Dat was Jerry Hamilton's plantage. Jerry Hamilton! Woonde daar alleen! Een aardige, rustige kerel..... had geen interesse voor vrouwen. En nu deze mooie levendige vreemde.....

„Jazeker, Mevrouw", legde Verner uit. „Chinquapin ligt negentien mijl buiten de stad. Achter het moeras aan de rivier".

„Woont daar een zekere Mr. Gerald Hamilton?"

„Ja, Mevrouw. Daar woont hij".

De volle roode lippen glimlachten. „Denkt U dat ik daar vanavond nog heen kan gaan?"

De zucht, die er opsteeg uit de steeds aangroeiende menigte was hoorbaar. Ze was dus op weg naar Jerry Hamilton's plantage. Laat in den avond. Ze was heelemaal uit New-York gekomen voor dat doel.

Verner zei: „U kunt er met een auto heengaan, Mevrouw". Hij bevochtigde zijn lippen en stelde de vraag, die iedere man en vrouw in het station het meest interesseerde. Hij vroeg: „Bent U familie van Jerry Hamilton, Mevrouw?"

Het scheen eeuwen te duren voor haar antwoord kwam. En haar antwoord gaf iedereen een schok. „Ja, ik ben familie van Mr. Hamilton", zei ze kalm, „ik ben zijn vrouw".

(Wordt vervolgd).

HOE de CINEMA GLIMLACH WORDT VERKREGEN

Begin slechts met een centimeter Kolynos op een ***drogen*** borstel te doen.
Spoedig zult U 't verschil zien.
Uwe tanden zullen schitteren als die der cinemasterren.

Laat **KOLYNOS** *Uw* **GLIMLACH** *doen* **SCHITTEREN**

842H

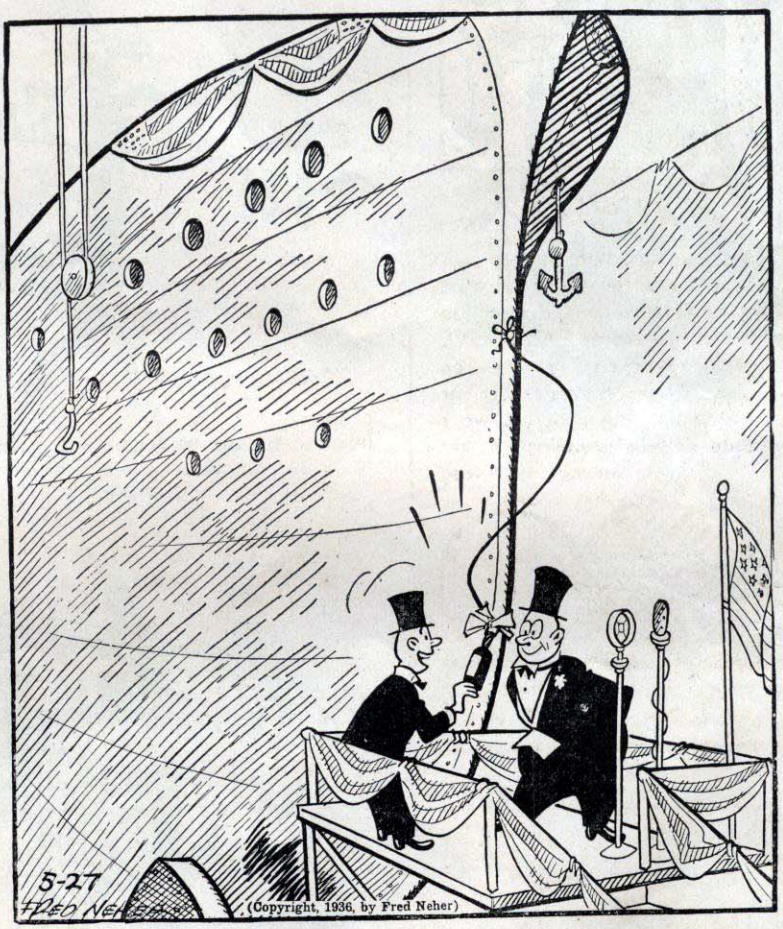

Er is een datumfout op de invitaties; wat dunkt U, als er niemand komt, zullen we dan de champagne maar niet samen opdrinken?

OLVEH
LEVENSVERZEKERING
KANTOOR VOOR INDIË:
BATAVIA

Humor
en
Caricaturen
uit
Buitenlandsche
bladen

Het radicale middel tegen
VOETEXZEEM
IMP FIRMA LIM JAN WIE - BATAVIA - SOERABAIA

„Ja, ik weet dat je denkt, dat ik het achtste wereldwonder ben, maar denk erom, laat mij je niet betrappen met een van de andere zeven!!!!!"

„De Nachtwacht"
Koningsplein N. 12, Tel. WL 874 – 875
Dir. W. J. KELDER
Detective-Bureau

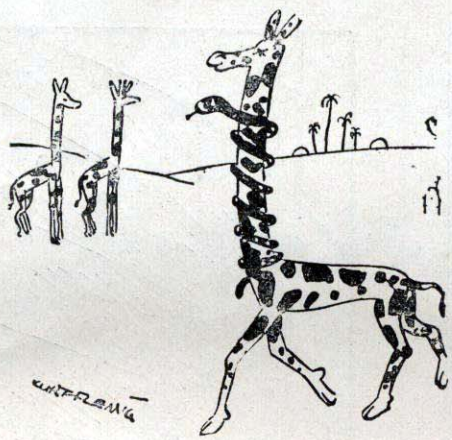

Mode in de dierenwereld: „Ik geloof dat in dit seizoen boa's weer modern worden."

...k wou dat je wat meer vertrouwen in de menschen stelde, Everhard."

„Ze is hier al vier dagen, om te trachten het laatste woord te krijgen."

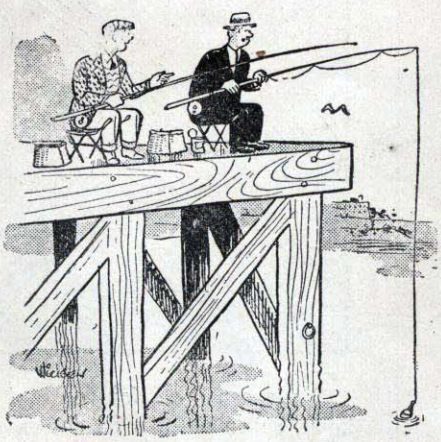

„Ik heb bemerkt, dat ik net zoo goed zonder snoer kan visschen hier."

„Dat treft, de Jansens zijn thuis."

EERSTE KWALITEIT ECHTE PEKING TAPIJTEN
Uit wol van in den herfst geschoren schapen.
• KLEURECHT • GLANZEND • DUURZAAM •
Leverancier van Z. Exc. den G.G van Ned.-Indië
LEE CHEONG
RIJSWIJKSTRAAT 32
BATAVIA - C.
TELEFOON WL. 1349

De Hermandad
Oudste Detective Bureau
Batoetoelis 26 • Tel. WI. 2250
Batavia-C.

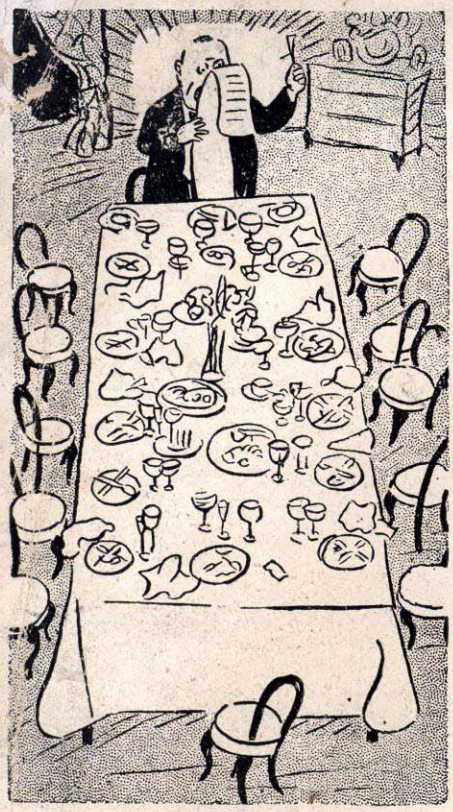

„..... en thans dames en heeren, kom ik aan het slot van mijn rede....."

Schipbreukeling (lezend): „....aan ieder die dit leest. Indien U tegenspoed en ongelukken wilt vermijden, maak dan hiervan zeven copieën en stuur die aan zeven vrienden."

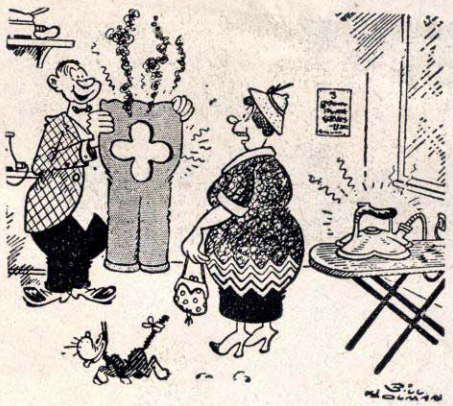

„Dit is ons laatste model in strijkijzers — als je het per ongeluk op het kleedingstuk laat staan, brandt het er een aardig patroontje in."

„Als ik maar wist wie van jullie zoo aan 't verharen is."

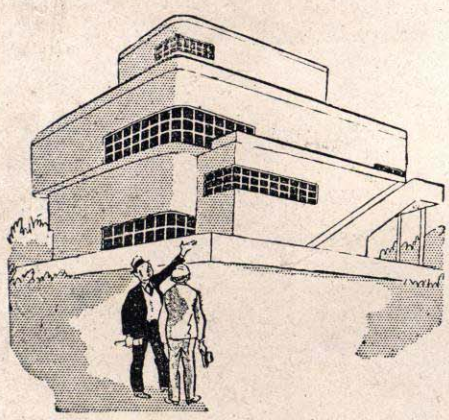

Opzichter: „Ik had het huis vanmorgen kunnen verhuren, als ik maar geweten had hoe ik erin moest komen."

„VITANOL - PILLEN"
Versterkings- en verjongingskuur. Moeheid en lusteloosheid verdwijnen. Na innemen van 3 fl. kunt U zalf boeken f 1.75 en f 3.25.

„HANARYN-PILLEN"
Voor Maandstoorn. Succes Gegard. f 1.75 en f 5.75. Bij vooruitbetaling franco thuis

Firma DE INDISCHE KRUIDEN Gang Tengah 22 — Semarang. L 81889

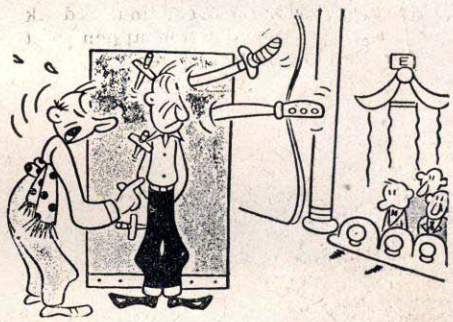

„Die messen moeten vanuit de zaal zijn gegooid, want ze zijn niet van mij."

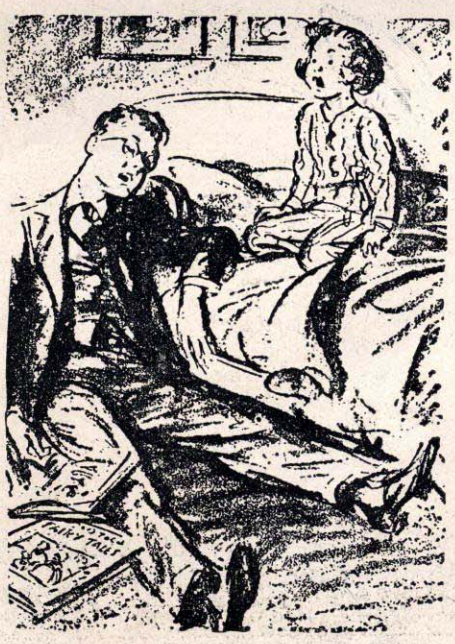

„Mammie!!! Pappie heeft zichzelf weer met voorlezen in slaap gelezen."

MAAKLOONEN
OVERHEMDEN.
KATOEN 65 ct., zijde 75 ct.
stijve boord 85 ct.,
ZIJDE stijve boord f 1.—.
Aanzetten stijve boord onkreukbaar 50 ct.
Slappe boord 25 ct.
PYAMA'S
KATOEN 85 ct., zijde f 1.—
met tres en bis f 1.35
ZIJDE met tres en bis afzetten f 1.60
De reeds te Batavia bekende
TOKO BABA GEMOEK
P. Senen 171 Batavia-C. Tel. WI. 5678

Recepten
Patent medicijnen
Verbandstoffen
Toiletartikelen
•
MAMPANG APOTHEEK
MAMPANGWEG 56
BATAVIA-CENTRUM
TELEFOON WL. 5150

H. VAN GIMBORN N.V.

BATAVIA

Druk en uitgave van G. Kolff &. Co., Batavia-C.